

CIVILNA ZAŠTITA

GODINA I

JULI/SRPANJ 2003.G.

BROJ 2/3

**Izvještaj o radu KŠCZ u 2002.godini
Program rada KŠCZ za 2003. godinu
Akcija pomoći Njemačkoj
Potpisan novi ugovor o deminiranju
Zaključci sa savjetovanja o klizištima
OŠCZ Banovići, Čelić, Doboј Istok, Gračanica i Gradačac**

CIVILNA ZAŠTITA

GODINA I

JULI/SRPANJ 2003.G.

BROJ 2/3

SADRŽAJ

1. Izvještaj o radu KŠCZ Tuzla za 2002.godinu	4
2. Program rada KŠCZ za 2003.godinu	21
3. Međuentitetska suradnja civilne zaštite	25
4. Akcija pomoći Njemačkoj	27
5. Novac ide a skloništa propadaju	28
6. Potpisan V memorandum o deminiranju	31
7. Doobuka deminera	33
8. Održano stručno-edukativno savjetovanje «Klizišta»	34
9. Vježba «Pomoć u nesreći 2003»	36
10. Operacija Florijan	38
11. Most Bukovica deminiran	40
12. Počelo trajno obilježavanje minskih polja	41
13. Seljublje i Velika Ribnica nisu opasni po život	43
14. Obuka instruktora	45
15. OŠCZ Banovići, Čelić, Dobož Istok, Gračanica i Gradačac	47
16. Aktuelnosti	56

Civilna zaštita - Glasilo Kantonalnog štaba Civilne zaštite Tuzla

Izdavač - Kantonalni štab Civilne zaštite Tuzla

Godina 1 juli/srpanj 2003. g. Broj 2/3

Glavni i odgovorni urednik : Zdenko Tadić

**Uredništvo : Zdenko Tadić, Nuriya Porobić, Mesud Tanović, Benedin Pejić, Minka Salkić i
Ljiljana Pavljašević**

Adresa : Bosne srebrene 31, telefon/fax : 00 387 35 28 23 01

Kompjuterska obrada : Ozren Božanović

Štampa : Data Print Živinice

Glasilo izlazi kvartalno i po potrebi. Tiraž 300 primjeraka

Izvještaj o radu Kantonalnog štaba Civilne zaštite za 2002. godinu

UVOD

Kantonalni štab civilne zaštite Tuzla (u daljem tekstu: KŠCZ) svoju djelatnost obavlja prema Zakonu o odbrani Federacije Bosne i Hercegovine, Odluci o osnivanju Kantonalnog štaba civilne zaštite, koju je donijela Skupština kantona, te Pravilniku o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta KŠCZ, na koji je suglasnost dala Vlada Kantona.

Navedeni dokumenti ne obezbjeđuju sve neophodne pravne pretpostavke i uvjete za normalno funkcionisanje i obavljanje poslova za koje je KŠCZ formiran. Prijedlog Zakona o zaštiti i spasavanju ljudi i materijalnih dobara od prirodnih i drugih nesreća još uvijek čeka da uđe u parlamentarnu proceduru, a to znači da Zakon i odgovarajući podzakonski akti koji omogućavaju njegovu operativnu primjenu, nisu bili na raspolaganju u proteklom periodu. Sve to nažalost ostavlja otvorenim sva pitanja i probleme sa kojima se KŠCZ susretao prilikom elementarnih nepogoda prošlih godina i tokom ove godine.

Kada je u pitanju funkcionisanje sistema zaštite i spašavanja, on se provodi kroz:

- samozaštitu građana, po principu dobrovoljnosti, ali i po principu obaveznosti u slučaju potrebe.

Zbog zakonske neuređenosti i veoma diskriminirajućeg odnosa vlasti prema pripadnicima Civilne zaštite, u toku rata angažovanih na kopanju rovova, tranšeja i zemunica, izvlačenja ranjenika ili ukljanjanju neeksplozivnih ubojitih sredstava (u daljem tekstu: NUS), navedeni ele-

ment je na veoma niskoj razini.

- državne organe uprave (Federacije BiH, Tuzlanski kanton, općine), što se posebno ogleda kroz preduzimanje preventivnih mjera iz svoje nadležnosti radi sprečavanja ili predupređenja elementarnih nepogoda i drugih nesreća, operativnih mjera kada se to već dogodilo i sanacionih mjera radi otklanjanja posljedica. To se ostvaruje i kroz učešće predstavnika navedenih organa u radu štabova CZ, kao njihovih članova po funkciji.

Osim u vrijeme elementarnih nepogoda ta suradnja je uglavnom bila jednosmjerna.

- preduzeća i druga pravna lica kroz aktivnosti u oblasti samozaštite (požari, poplave, klizišta i drugo).

Zbog opće ekonomske situacije privatizacije i drugih problema, ovi subjekti neprovode odgovarajuće aktivnosti.

- javne službe zaštite i spasavanja iz oblasti vatrogastva, zdravstva, veterinarstva, komunalnih i drugih djelatnosti koje djeluju u okviru sistema zaštite i spasavanja .

Elementarne nepogode predhodnih godina pokazale su da veći broj općina nema, ili su neke od navedenih službi veoma slabo organizovane.

- jedinica, štabova i povjerenika CZ.

Zbog nedostatka propisa, sredstava i loših iskustava navedene strukture civilne zaštite nisu kvalitetno operativne.

Kada je u pitanju stručno usavršavanje i materijalna osposobljenost KŠCZ i općinskih štabova civilne zaštite (u daljem tekstu: OŠCZ) stanje nije zadovoljavajuće.

Za razliku od KŠCZ koji je kadrovski u potpunosti kompletiran u općinskim štabovima CZ kvalifikaciona struktura ne odgovara potrebama rada.

Materijalna osposobljenost KŠCZ i OŠCZ specifičnom opremom iz oblasti civilne zaštite zbog nedostatka finansijskih sredstava u proračunima Kantona i općina, i pored višegodišnjih planiranja i potraživanja je veoma loše.

Zbog navedenog, a posebno u stalnom iščekivanju donošenja Zakona o zaštiti i spašavanju ljudi i materijalnih dobara od prirodnih i drugih nesreća i pratećih propisa, godinama se ne vrši obuka štabova i drugih struktura civilne zaštite stanovništva niti jedinica specijalizirane i opće

namjene. Obavljena je samo obuka stanovništva od strane OŠCZ putem lokalnih medija u vezi preduzimanja preventivnih mjera zaštite. Također su i vatrogasne jedinice vršile ustaljenu obuku svojih pripadnika.

Obavljena je u štabovima CZ na području kantona detaljna rasprava o Nacrtu, a kasnije i o Prijedlogu zakona o zaštiti i spasavanju ljudi i materijalnih dobara od prirodnih i drugih nesreća, a primjedbe i amandmani su u redovnoj proceduri dostavljeni Federalnoj upravi CZ i drugim odgovornim subjektima, radi poboljšanja navedenih tekstova.

I ako je prijedlog zakona razmatran i podržan na radnim tijelima Parlamenta Federacije a njegovo razmatranje bilo najavljeno u julu 2002. godine pomenuti zakon nije ni tada usvojen.

S obzirom na stalno odlaganje razmatranja ovog zakona na Parlamentu Federacije, Federalna uprava CZ je na sastanku sa rukovodiocima kantonlanih organa CZ održanom 09.12.2002. godine najavila kao krajnju mjeru podnošenje prijedloga visokom predstavniku UN Pediju Ešdaunu, da on proglasi navedeni zakon u tekstu u kojem je usaglašen na radnim tijelima Federalnog Parlamenta.

KŠCZ je uradio Procjenu ugroženosti od elementarnih nepogoda prirodnih i drugih nesreća i procjenu potrebnih snaga i mogućnosti za zaštitu i spašavanje ljudi i materijalnih dobara na području kantona i dostavi je Vladi kantona.

Na žalost, još uvijek nadležna ministarstva nisu uradila svoje procjene, niti planove zaštite od elementarnih nepogoda i drugih nesreća u oblastima iz njihove nadležnosti.

U julu 2002. godine, na zahtjev Federalne uprave CZ, KŠCZ Tuzla je kao prvi na području Federacije, sačinio i dostavio kantonalni pregled podloge, odnosno podataka za izradu federalne procjene ugroženosti od prirodnih i drugih nesre-

ća, zajedno sa priložima iz svih 13 OŠCZ

AKTIVNOSTI

U ambijentu koji je prikazan u uvodu KŠCZ je obavljao svoju odgovornu zadaću.

U obavljanju navedenih poslova i realiziranju aktivnosti u Izvještaju, bilo je angažirano u KŠCZ 10 radnika (komandant, načelnik, 5 pomoćnika i 3 namještenika za pomoćno tehničke poslove).

U Kantonalnom TUN timu – Timu za brze intervencije (u daljem tekstu: TUN tim), čiji rad direktno nadzire i koordinira KŠCZ, angažirano je ukupno 15 radnika, od kojih u «A» komponenti na prikupljanju i neutralisanju neeksplozivnih ubojitih sredstava (u daljem tekstu: NUS) – 4 pripadnika,

a u «B» komponenti na deminiranju objekata infrastrukture za povratak prognanih i izbjeglih lica – 11 pripadnika potrebnih specijalnosti.

Na poslovima civilne zaštite u općinskim štabovima CZ, čiji rad koordinira KŠCZ na 13 općina Tuzlanskog kantona angažirano je ukupno 105 uposlenih.

Sagledavajući rad KŠCZ u 2002 godini, pored redovnih poslova, neke aktivnosti zaslužuju da budu posebno istaknute:

1. Održano je 75 sjednica KŠCZ na kojima su razmatrana sva važnija pitanja iz nadležnosti KŠCZ

te odgovorne aktivnosti i način njihovog rješavanja.

2. Pored članova štaba koji su profesionalno angažirani u KŠCZ i koji prisustvuju sjednicama, u radu štaba od maja 2002. godine učestvuje i 5 članova KŠCZ po funkciji iz odgovarajućih ministarstava imenovanih od strane Vlade kantona.

3. Održana su 4 sastanka sa načelnicima svih OŠCZ, na kojima su razmatrana važnija pitanja iz zajedničke nadležnosti kao i smjernice za poboljšanje rada u narednom periodu.

4. Urađen je Izvještaj o radu KŠCZ za 2001. godinu i Program rada KŠCZ za 2002. godinu. Navedeni dokumenti su razmatrani i usvojeni na Vladi i Skupštini TK

S ciljem odgovarajućeg informiranja Vlade Kantona u novom sazivu izrađen je poseban Izvještaj o radu KŠCZ za prvo polugodište 2002. godine. Izvještaj je prethodno razmatran na proširenoj sjednici KŠCZ sa članovima po funkciji, a u cilju promocije Civilne zaštite Kantona prezentiran je i na posebnoj konferenciji za medije Tuzlanskog

Kantona.

Vlada Kantona je prihvatila ovaj izvještaj i zaključke date u njemu te zadužila kantonalno Ministarstvo finansija da u prijedlogu Budžeta Kantona za 2003. godinu predvidi sredstva neophodna za dalje opremanje KŠCZ Tuzla i unapređenje funkcioniranja Civilne zaštite.

Na temelju navedenih dokumenata u toku izvještajnog perioda na sjednicama KŠCZ doneseni su planovi rada i usvajani Izvještaji o radu za svaki mjesec te dostavljani Vladi Kantona i Federalnoj upravi civilne zaštite (u daljem tekstu: FUCZ).

5. U cilju podizanja odgovornosti, boljeg informiranja i kvalitetnije suradnje sa strukturama civilne zaštite na terenu, uvedena je obaveza izrade sedmičnih izvještaja o radu OŠCZ i njihova do-

stava u KŠCZ. Ovi izvještaji se redovno razmatraju na sjednicama KŠCZ i na temelju njih poduzimaju neophodne aktivnosti.

6. Izvršen je početkom 2002. godine obilazak svih OŠCZ od strane pomoćnika načelnika KŠCZ,

uz potpuniji uvid u stanje planskih dokumenata i dogovor o poboljšanju rada općinskih štabova CZ.

Krajem oktobra 2002. godine, na sjednici KŠCZ utvrđen je novi plan obilaska svih općinskih štabova CZ, s ciljem potpunije analize načina i obuhvata, kao i mogućih poboljšanja pri poduzimanju mjera zaštite i spasavanja.

Obilazak OŠCZ vršilo je 3-4 člana KŠCZ i posjećeni su svi općinski štabovi CZ u periodu oktobar-decembar 2002. godine. Na redovnim sjednicama KŠCZ analizirana su glavna zapažanja sa obavljenih obilazaka OŠCZ, sugestije tih štabova u vezi pojedinih problema kao i smjernice za dalju aktivnost KŠCZ Tuzla.

7. U okviru aktivnije suradnje i poboljšanja uvjeta za rad civilne zaštite na području kantona, izvršen je od strane Komandanta i Načelnika

KŠCZ obilazak općinskih štabova CZ u kojim su registrirani veći organizacioni i funkcionalni problemi. Sa načelnicima ovih općina obavljen je širi razgovor i dogovoren način u vezi daljeg osposobljavanja njihovih općinskih štabova CZ i potpunijeg funkcioniranja civilne zaštite na području općine.

8. Tokom septembra 2002. godine Kantonalni štab CZ Tuzla posjetila je delegacija Komisije Evropske zajednice (John Reck i Izudin Kešetović u pratnji predstavnika Federalne uprave CZ), radi sagledavanja opremljenosti i modaliteta pružanja pomoći u opremanju civilne zaštite Tuzlanskog kantona.

Komandant KŠCZ je tom prilikom organizirao obilazak 2 općine i razgovore sa Načelnicima općina i općinskih štabova CZ Lukavca i Živinica, a kod Guvernera Tuzlanskog kantona obavljeno je sa navedenom delegacijom cjelovitije razmatranje stanja CZ našeg Kantona.

9. Komandant KŠCZ Tuzla, gospodin Zdenko Tadić s obzirom na postojanje Aerodroma «Dubrave» i činjenicu velike kontaminiranosti područja Tuzlanskog kantona minsko eksplozivnim i neeksplozivnim ubojnim sredstvima, učestvovala je na specijaliziranom tečaju «Program obuke rukovođenja katastrofama – Velike avionske nesreće» u Puli – Hrvatska u vremenu od 11.-16. 11.2002. godine. Ovaj tečaj je organizirao MUP Republike Hrvatske (u čijem sastavu djeluju profesionalne vatrogasne strukture i u čiji djelokrug još uvijek spada zaštita i spasavanje ljudi i materijalnih dobara prilikom elementarnih nepogoda). Tečaj je organiziran u suradnji sa Bournemouth univerzitetom – jem iz Engleske. Pored predstavnika iz Hrvatske i Bosne i Hercegovine na tečaju su učestvovali i predstavnici iz Češke, Italije, Makedonije i Slovenije.

Po povratku Komandant KŠCZ Tuzla je o tome izvjestio predsjednika Vlade Kantona i FUCZ.

10. U cilju poboljšanja suradnje i kvaliteta rada organizirano je više sastanaka sa najodgovornijim predstavnicima kantonalnih ministarstava: MUP-a Ministarstva poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede, Ministarstva prostornog uređenja i zaštite okolice, Ministarstva za obnovu, razvoj i povratak, te Agencija za deminiranje TK, Regionalnog ureda MAC-a, Direkcije za izgradnju Tuzla (u vezi slijeganja tla) crvenog križa TK, Mreže preživjelih od mina LSN, Vojske Federacije BiH, Profesionalne Vatrogasne brigade Tuzla, SFOR-a i drugih.

11. U skladu sa iskustvima iz ranijih aktiv-

nosti civilne zaštite tokom SFOR-ovih «aktivnih žetvi», a posebno propusta koje su pojedini timovi SFOR-a načinili na terenu u najnovijim aktivnostima vođenim bez suradnje sa civilnom zaštitom KŠCZ Tuzla je u vezi aktuelne operacije SFOR-a «aktivna jesenja žetva» održao brojne radne sastanke sa komandnim strukturama SFOR-ovih brigada radi međusobnog koordiniranja SFOR-ovih sa aktivnostima općinskih štabova CZ i uprava kantonalnog MUP-a. Pomenuti dogovori održani su sa oficirima SFOR-ovih brigada Mc Gown» iz Brčkog «Orao» sa Dubrava i Nordijsko-Poljske brigade.

12. U organizaciji NVO HELP iz Sarajeva i KŠCZ Tuzla tokom 10 sedmica u periodu 26.9.-15.12-2002. godine, grupa od 24 nezaposlena stručna radnika – molera, zidara i drugih građevinskih majstora i tehničara pružala je pomoć na sanaciji dijela kuća u Istočno Njemačkom gradiću Prettin kod Wirtemberga, oštećenih prilikom velike poplave i izlivanja rijeke Elbe. Na završnoj svečanosti organiziranoj od strane uprave ovog gradića, koja je imala značajan odjek u SR Njemačkoj, pored rukovodilaca KŠCZ Tuzla i predstavništva HELP-a za BiH bio je prisutan u ime ambasadora prvi sekretar ambasade BiH u SR Njemačkoj. Gradonačelnica Prettina je izrazila želju za slanje slične grupe pripadnika Civilne zaštite na nastavak radova obnove kuća u proljeće 2003. godine.

13. U septembru 2002. godine KŠCZ Tuzla je Kantonalnom Ministarstvu finansija dostavio obrazložen Zahtjev za osiguranje potrebnih finansijskih sredstava za rad štaba u 2003. godini. Ovim zahtjevom je, pored obezbjeđenja tekućih izdataka, zatraženo (u skladu sa ranije navedenim zaključkom Vlade kantona) i osiguranja sredstava za kapitalne izdatke u cilju opremanja kantonalne jedinice za spasavanje na vodi i pod vodom, kao i za opremanje KŠCZ (vozilo, namještaj, računarska i oprema za obučavanje, sredstva veze sa općinskim štabovima CZ).

Istovremeno je predloženo da Vlada kantona u okviru sredstava tekuće rezerve Budžeta (kojom ona raspolaže) izdvoji namjenska sredstva od 500.000 KM za slučaj elementarnih nepogoda.

Obavljena je u 2002. godini revizija ugovora o zakupu prostora za rad KŠCZ i TUN tima.

14. Urađene su tokom 2002 godine sljedeće cjelovitije informacije:

- o higijenskoj ispravnosti vode za piće na području TK,
- o stanju skloništa na području TK
- o stanju protivpožarne zaštite na području TK
- o stanju hidrantske mreže i aparata za gašenje

požara na području TK

- o problematici prikupljanja NUS-a na području TK
- o pojavi crnog prišta (Antraksa) na općini Gračanica
- prikupljanje NUS-a i deminiranje na području kantona u periodu trajanja IV Memoranduma i efektima koji se očekuju od V Memoranduma (zaključenog između Federalne uprave CZ i Komisije Evropske zajednice za narednih 12 mjeseci)
- druge informacije i izvještaji

15. Organizirano je više konferencija za medije, na kojima je javnost upoznata sa sadržajem navedenih informacija i mjerama koje je potrebno poduzeti kako bi se stanje popravilo.

Posebna konferencija posvećena je efektima

prikupljanja NUS-a i deminiranja od strane Civilne zaštite tokom IV Memoranduma (oktobar 2001-oktobar 2002 godine) i očekivanim efektima V Memoranduma o održivosti TUN timova u narednih 12 mjeseci.

Također su putem medija u više navrata upućivane poruke stanovništvu i javnosti posebno po pitanju protivpožarne zaštite, klizišta i NUS-a.

16. Nastavljena je sprovedba «Sporazuma o suradnji u ostvarivanju zadataka civilne zaštite», koji su zaključili FUCZ i Republička uprava civilne zaštite Republike Srpske (RUCZ RS), a koji su potvrdile Vlade oba entiteta. Suradnja između civilne zaštite Tuzlanskog kantona i civilne zaštite Regije Doboj u Republici Srpskoj uspostavljena je i razvijena u 2002. godini na bazi međusobnih sastanaka KŠCZ Tuzla sa Odjeljenjem RUCZ Doboj i općinskih organa štabova CZ ovih područja koji su održani tokom 2001. godine u Doboju i Lukavcu.

U suradnji sa odjeljenjem RUCZ RS Bijeljina, u Zvorniku je održan sastanak na kojem su pored predstavnika KŠCZ, FUCZ, RUCZ RS i Ureda

OSCE-a u Tuzli (politički oficir učestvovali načelnici OŠCZ Čelić, Kalesija, Kladanj, Sapna, Teočak i Živinice i predstavnici CZ općina Bijeljina, Lopare, Milići, Osmaci, Šekovići, Vlasenica i Zvornik. Na sastanku su razmatrane i dogovorene mogućnosti suradnje na zaštiti od požara i poplava kao i suradnja na spašavanju nastradalih iz minskih polja i razmjena podataka o minskim poljima u rubnim – dodirnim područjima.

Efekti navedenog sastanka koji je održan 27.3.2002. godine, bili su veoma vidljivi u 2002. godini i realizirani su na konkretnim oblicima suradnje između općinskih organa CZ ova dva entiteta.

17. Prihvatajući Izvještaj o radu KŠCZ za prvo polugodište 2002 godine, Vlada kantona je obavezala KŠCZ Tuzla da u skladu sa navedenim sporazumom uzme učešća u okviru svojih nadležnosti na pripremi za deminiranja obala Spreče na području općine Gračanica (TK) i Petrova (Republika Srpska), radi omogućavanja korita rijeke Spreče na tom području. U tom smislu je KŠCZ Tuzla utvrdio i pratio i realizaciju zadataka općinskih štabova CZ Doboj Istok, Gračanica i Lukavac, vezanih za navedenu obavezu.

18. Krajem godine ostvaren je kontakt sa gospodinom Panagiotis Kastorasom, predstavnikom

Vlade Grčke u BiH i glavnim menadžerom u BiH grčke deminirne agencije IMI (Internacional mine incijative), koja već 3 godine obavlja deminiranje na području Republike Srpske.

Na sastanku koji je održan u Kantonalnom štabu CZ Tuzla dogovorene su aktivnosti na deminiranju na području Doboj-Gračanica ukupno oko 150.000 m² zemljišta uz obnovu 30 stambenih objekata (finansiranje od strane Vlade Grčke) te obnovu infrastrukture na tom području (struja, putevi, voda) uz finansiranje od strane USAID-a. Navedeni projekti bi se realizirali pola na području općine Doboj (bošnjački povratnici), a pola na području općine Gračanica (Srpski povratnici).

U suradnji sa OŠCZ Gračanica pripremljene su potrebne karte i uz odgovarajući zahtjev proslijeđene za Grčku. Realizacija se očekuje na proljeće 2003. godine.

MJERE ZAŠTITE I SPASAVANJA LJUDI I MATERIJALNIH DOBARA

Prema važećem federalnom zakonu Civilna zaštita planira, koordinira i poduzima sljedeće aktivnosti i mjere na zaštiti i spasavanju:

1. Sklanjanje ljudi i materijalnih dobara,

2. Evakuacija,
 3. Zbrinjavanje ugroženih i stradalih,
 4. Zamračivanje,
 5. Zaštita i spašavanje od radioloških sredstava,
 6. Zaštita od spašavanje od hemijskih sredstava,
 7. Zaštita i spašavanje od bioloških sredstava
 8. Zaštita i spašavanje od rušenja,
 9. Zaštita i spašavanje na vodi i pod vodom,
 10. Zaštita i spašavanje od požara,
 11. Zaštita od neeksplozivnih ubojitih sredstava,
 12. Prva medicinska pomoć,
 13. Zaštita i spašavanje životinja i namirnica životinjskog porijekla,
 14. Asanacija terena,
 15. Zaštita okoliša,
 16. Zaštita i spasavanje u rudnicima i
 17. Zaštita bilja i biljnih proizvoda.
- Iste mjere zaštite i spasavanja predviđene su i već pomenutim novim federalnim Zakonom o zaštiti i spašavanju ljudi i materijalnih dobara od prirodnih i drugih nesreća.
- U ovom izvještaju biće obrađene samo mjere zaštite i spašavanja u vezi kojih je ostvarena konkretnija aktivnost KŠCZ i od njega inicirani općinski štabova CZ na području Kanton

1. Sklanjanje ljudi i materijalnih dobara

U toku mira ova mjera obuhvata praćenje stanja, izgradnje i održavanja posebnih tipskih javnih, blokovskih i skloništa u okviru privrednih i drugih subjekata.

I pored značajnog iznosa namjenskih sredstava prikupljenih za izgradnju skloništa (2 % prilikom izgradnje novih i rekonstrukcije postojećih privrednih, javnih i stambenih objekata), ista su našem Kantonu i općinama nedostupna, jer se prema važećim propisima uplaćuju na račun Federalnog ministarstva odbrane (FMO).

I pored brojnih konkretnih zahtjeva KŠCZ, upućenih tokom 2002. godine neposredno u FMO, tuzlanski kanton nije iz ovih sredstava dobio nijednu konvertibilnu marku, čak ni za traženu sanaciju većeg broja tipskih skloništa koja su, zbog korištenja tokom rata ostala poplavljena.

Programom rada KŠCZ u 2002. godini, koji je nakon razmatranja Izvještaja o radu KŠCZ u 2001. godini inoviran u skladu sa raspravama na Vladi i Skupštini Kantona, konstatuje se da je:

«stanje javnih skloništa na prostoru Tuzlanskog kantona izuzetno loše i ista su ne uvjetna i nepovoljna za sklanjanje građana u slučaju potrebe. Isto tako nema opravdanja da se od 760.599 KM uplaćene naknade za izgradnju javnih skloništa iz Federalnog ministarstva odbrane u zadnje tri godine na prostoru Tuzlanskog kantona nije vratila

niti marka. Zbog toga je potrebno pokrenuti inicijativu da Vlada TK traži povrat navedenih sredstava od Vlade F BiH, a od Skupštine TK da pokrene inicijativu za izmjenu postojećih propisa radi decentralizacije uplata i raspored prikupljenih sredstava na nivou Kantona i općina.»

U 2002. godini uplaćeno je sa područja Tuzlanskog kantona 580.940 KM, što sa sredstvima iz ranijih godina (210.947 KM u 1999. godini, 287.657 KM u 2000. godini i 311.242 KM u 2001. godini) čini ukupnu sumu od 1.381.786 KM.

Kantonalnom štabu civilne zaštite Tuzla nije poznato zašto, u skladu sa ranijim zaključcima Skupštine i Vlade Kantona, ništa nije poduzeto na povratu Kantonu pomenutih naknada uplaćenih na poseban račun Federalnog ministarstva odbrane, što je moguće i po članu 180.stav 1. važećeg Zakona o odbrani Federacije Bosne i Hercegovine.

Decentralizacija pomenutih sredstava, u skladu sa primjedbama KŠCZ i općinskih štabova CZ sa područja našeg Kantona, predviđena je inače prijedlogom novog zakona, ali od toga neće biti efekta prije stupanja na snagu ovog zakona.

Zato bi, po mišljenju KŠCZ Tuzla, Vlada i Skupština Tuzlanskog kantona trebale insistirati preko Vlade Federacije da se sredstva ovih naknada iz člana 179. stav 3. Zakona o odbrani Federacije BiH, uplaćena na poseban račun Federalnog ministarstva odbrane u toku 2003. godine, odmah prebace na poseban – namjenski račun Federalne uprave civilne zaštite i upotrijebe bar za građevinsku sanaciju postojećih tipskih skloništa po kantonima Federacije BiH, srazmjerno uplatama iz kantona.

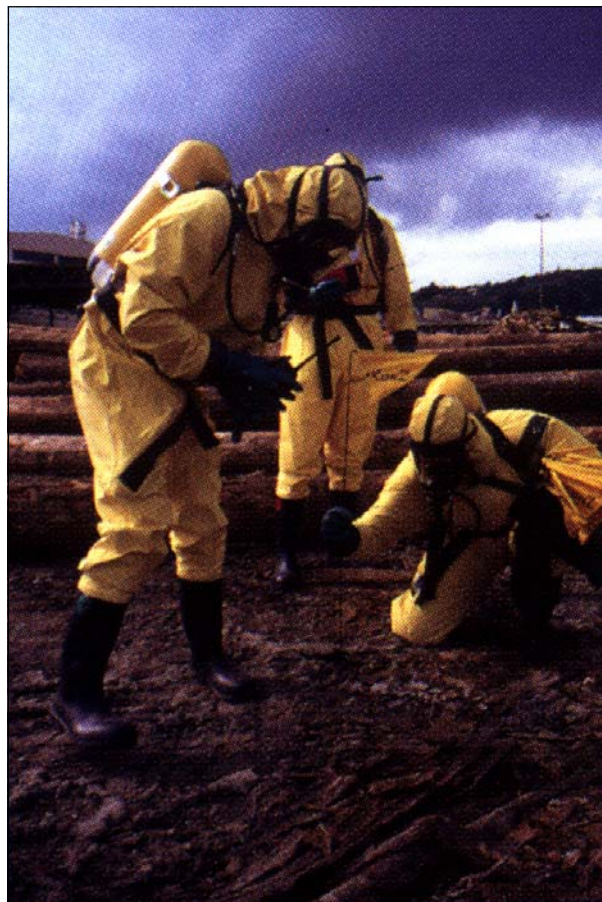
2. Evakuacija i zbrinjavanje

Evakuacija ljudi i materijalnih dobara tokom 2002. godine preduzimana je od strane štabova civilne zaštite (u saradnji sa nadležnim službama) prilikom ovogodišnjih poplava na ugroženom području, kao i u slučajevima težeg ugrožavanja ili oštećenja stambenih i drugih objekata od novih ili aktiviranih starih klizišta, u nekoliko općina Kan-

tona.

Uz ovu mjeru poduzimane su i aktivnosti na zbrinjavanju ugroženih, pružanjem prve medicinske i ostale zdravstvene pomoći, pomoći u hrani i ostalim najneophodnijim sredstvima, te na higijensko-epidemiološkoj i drugoj sanaciji oštećenih ob-

jekata nakon povratka stanovništva u njih.

3. Radiološko-hemijsko-biološka zaštita

Potencijalne opasnosti od radioaktivnog zračenja na području TK, koje se mogu manifestovati u vidu kontaminacije vazduha, vode i tla, mogu poticati od radioaktivnih materija koje se koriste u medicini, privredi nauci, kao i od radioaktivnog otpada i prirodnih izvora jonizirajućeg zračenja.

Prema raspoloživim podacima na području Tuzlanskog kantona su prisutne određene radioaktivne materije koje mogu predstavljati minimalnu potencijalnu opasnost za ljude i okolinu, kao što su radioaktivni izotopi koji se koriste u dijagnostičkoj medicini, radionuklidi sa deponije šljake i pepela Termoelektrane Tuzla, gromobrani sa radioaktivnim materijama i eventualni ostaci municije koja sadrži osiromašeni uranij, a koja je korištena od strane SFOR-a tokom proteklog rata.

U 2002 godini na području TK nije registri-

ran nijedan akcident sa radioaktivnim materijama.

Fabrike hemijske industrije, prije svega polihem, Koksno-hemijski kombinat i Fabrika sode, u kojima se proizvode i prerađuju toksične i agresivne hemijske materije (prije svega hlor i amonijak), koje u slučaju ispuštanja u atmosferu mogu ugroziti zdravlje ljudi te biljni i životinjski svijet, nisu bile u pogonu tokom 2002. godine, tako da nije bilo potencijalnih opasnosti od navedenih materija.

U ovoj godini također nije registriran nijedan slučaj ekscenih u transportu toksičnih i agresivnih hemijskih materija.

Ugroženost od bioloških agenasa ogleda se u prisustvu i toksičnom djelovanju bakterija, virusa, rikecija i protozoa, kao i toksina – otrovnih produkata djelovanja bakterija.

Posebnu opasnost predstavlja mikrobiološka kontaminacija hrane i vode, što dovodi do teških intoksikacija i infekcija organizma, te je neophodno uspostaviti sistem stalne kontrole higijensko-zdravstvene ispravnosti hrane i vode.

Na području Tuzlanskog kantona postoje mikrobiološke laboratorije koje raspolažu odgovarajućom opremom i stručnim kadrovima za obavljanje pregleda biološkog materijala, hrane i vode radi izolacije i identifikacije bakterija, virusa, parazita, gljiva i toksina.

3. Zaštita i spasavanje na vodi i pod vodom

Neopremljenost snaga zaštite i spasavanja za ovu namjenu, potvrđena prilikom katastrofalnih poplava u 2001. godini i incidenata sa utapanjem lica na hidro akumulaciji Snježnica, te problema s vađenjem tog leša, nametala je i u ovoj godini aktivnosti na koncipiranju i konstituiranju Kantonalne jedinice specijalizovane namjene za zaštitu i spasavanje na vodi i pod vodom. U tom smislu su obavljeni širi razgovori sa općinskim štabovima Gradačac, Lukavac i Teočak, obilazak postojećih klubova sportskih ronilaca u Gradačcu i Lukavcu, te šira posjeta DOO Industrija gumenih proizvoda «RIS – Sportnautik» Gradačac radi utvrđivanja mogućnosti saradnje na opremanju i servisiranju opreme za ovu jedinicu.

Ova specijalizovana jedinica bi bila mobilisana u slučajevima potrebnih intervencija na hidro akumulacijama Modrac, Hazna, Vidara i Snježnica, kao i intervencija u slučaju poplava na području cijelog kantona.

Okosnicu ove kantonalne jedinice specijalizovane namjene činili bi kadrovi i raspoloživa oprema klubova sportskih ronilaca u Gradačcu i Lukavcu. Pripadnici ovih klubova dokazali su svoju

stručnost i osposobljenost tokom proteklog rata i u poslijeratnom periodu.

Međutim, većina raspoloživih specifičnih (ronilačkih i plovni) sredstava nije još od prije rata servisirana, a čamci su znatno oštećeni prilikom pružanja pomoći ugroženim od poplava tokom 2002. godine, te traže stručne intervencije. Osim toga raspoloživi čamci nisu zadovoljavajućih karakteristika za intervencije na evakuacijama tokom poplava.

Mobilisanje neophodnih pripadnika i sredstava ove kantonalne jedinice specijalizovane namjene bilo bi uređeno posebnim ugovorom između Vlade Kantona (odnosno KŠCZ Tuzla) i pomenutih ronilačkih klubova, uz utvrđivanje međusobnih prava i obaveza. Kanton bi u cilju osposobljavanja ove JSN nabavio određene čamce i druga neophodna sredstva, pružio pomoć pri servisiranju ronilačkih aparata, kao i popravke određenih čamaca.

U skladu s tim bilo bi nužno, u vezi tačke II/4 Programa rada KŠCZ za 2002. godinu «pokrenuti inicijativu da se u proračunima Kantona i općina osiguraju sredstva za rad odgovarajućih udruženja građana od interesa za zaštitu i spasavanje ljudi i materijalnih dobara, odnosno za projekte iz te oblasti», kao i da se normativno urede odnosi civilne zaštite TK i udruženja sportskih ronilaca.

4. Zaštita i spasavanje od požara

Kao i obično u vezi protiv požarne zaštite, ali ove godine nešto prije zbog zimske suše i ranijeg početka poljskih pripremnih radova, KŠCZ je blagovremeno svim općinskim štabovima CZ uputio naredbu o poduzimanju neophodnih organizacionih i preventivnih mjera protiv požarne zaštite (PPZ).

U skladu s naredbom, većina OŠCZ je održala posebne sastanke ili kontakte sa ostalim subjektima PPZ i mjesnih zajednica, a stanovništvo je preko radio i TV stanica više puta upozoravano na rizike od izbijanja poljskih i šumskih požara zbog nepažljivog spaljivanja korova, ostalog poljskog otpada i živica, kao i korištenja otvorene vatre u šumama i na drugim izletištim.

U ovoj godini od strane OŠCZ registrirano je ukupno 637 požara, od čega 173 šumska i 54 poljska požara. Većina požara prošla je bez teških posljedica zahvaljujući mjerama poduzetim od strane općinskih štabova CZ i drugih relevantnih subjekata u skladu s naprijed pomenutom naredbom.

Međutim u desetak šumskih požara izgorjelo je 68 hektara šikare, niskog ali i visokog šum-

skog rastinja, a u 2 velika poljska požara 31 hektar uglavnom travnih površina, ali i znatne površine voćnjaka. Najveći broj od navedenih požara zahvatio je šumsko i poljoprivredno zemljište sa zaostalim minama i drugim NUS, čime je efektivno gašenje tih požara bilo onemogućeno.

Zabilježeno je 97 požara na stambenim, 56

na poslovnim i 53 na pomoćnim objektima, sa uglavnom manjim obimom šteta. Nažalost u jednom požaru na obiteljskoj kući smrtno je stradala jedna šestogodišnja djevojčica, a u gašenju požara na jednoj staji domaćin je zadobio teške opekotine.

Ljudska nepažnja je glavni uzrok i većine ostalih požara, što potvrđuje i činjenica da je registriran 51 požar na dimnjacima, 50 na smetljištima i 50 na sijenima.

Kao pokazatelj krajnje nebrige i požarne neodgovornosti stanovništva navodimo nužnost da vatrogasne jedinice intervenišu 1.133 puta na gašenju zapaljenih kontejnera, uglavnom tokom sezone grijanja (oktobar-april), od čega 1.014 puta u Tuzli. Zbog toga je u Tuzli bilo organizirano i patroliranje vatrogasnih vozila u kritičnim periodima.

Blagovremenijem gašenju početnih, naročito poljskih i šumskih požara, doprinijela je i preraspodjela, sa 5 terenskih na protiv požarne punktove pri svih 13 općinskih štabova CZ, sredstava PPZ nabavljenih 2001. godine, koju je početkom ove godine realizirao KŠCZ.

U sklopu međuentitetske suradnje Civilne zaštite Federacije BiH i Republike Srpske, pored ostalog, vatrogasci Čelića su pomogli prilikom gašenja požara na drveno prerađivačkom objektu u Loparama, vatrogasci Gračanice dežurali prilikom vjerskih praznika u općini Petrova (radi prevencije požara na Ozrenu), a vatrogasci Gradačca pomagali sa vatrogascima iz okolnih mjesta u Republici Srpskoj i iz Brčko-Distrikta BiH u gašenju velikog požara na silosu piljevine u drveno prerađivač-

kom preduzeću u općini Bosanski Šamac.

KŠCZ je, po pribavljanju i analizi traženih podataka iz OŠCZ, sačinio dvije cjelovitije informacije koje su dostavljene Vladi Kantona I Federalnoj upravi CZ, i to:

- o stanju protiv požarne zaštite na području Kantona, te

- o stanju hidrantske mreže i aparata za gašenje požara u općinama na području Kantona.

Sažetak ove informacije podijeljen je i obrazložen na posebnoj konferenciji za medije, koju je KŠCZ organizirao radi medijskog animiranja stanovništva o protiv požarnoj zaštiti.

U većini općina, u okviru razmatranja sličnih informacija na kabinetima načelnika općina i sjednicama općinskih vijeća, doneseni su konkretni zaključci u cilju unapređenja protiv požarne zaštite i realizovani su međuresorno tokom 2002. godine.

Komandant KŠCZ sa suradnicima posjetio je Profesionalnu vatrogasnu brigadu Tuzla, kojom prilikom je obavljen širi razgovor sa rukovodnim licima PVB, razmjena mišljenja o problematici PPZ i dogovorene aktivnosti na poboljšanju suradnje.

Prilikom posjete kantonalnom MUP-u, komandant KŠCZ sa suradnicima obavio je sa ministrom, policijskim inspektorom i njihovim suradnicima širi razgovor, sa posebnim akcentom na ubrzanje donošenja kantonalnog zakona o vatrogastvu i pod zakonskih propisa predviđenih kantonalnim zakonom o zaštiti od požara.

Kantonalni zakon o vatrogastvu još nije bio u proceduri na Skupštini Kantona, dok je Kantonalni MUP donio navedene pod zakonske propise čija realizacija, prije svega u privrednim subjektima, vrlo sporo napreduje. Ovo će bitno usporiti izradu realnijih općinskih procjena ugroženosti od požara, pored ostalog i u urbanim sredinama i na tzv. Otvorenim površinama (poljoprivredno i šumsko zemljište), kao i procjene vatrogasnih snaga po općinama.

Profesionalne vatrogasne jedinice postoje u Tuzli – brigada sa 88 vatrogasaca sa ispitom za profesionalne vatrogasce, od čega 24 i sa ispitom za rukovodioca gašenja požara, te teritorijalne vatrogasne jedinice u Banovićima, Gradačcu, Kalesiji i Lukavcu sa ukupno 52 vatrogasca, od čega 21 sa ispitom za rukovodioca gašenja požara. Od skora su TVJ Banovići, Kalesija i Lukavac povećane sa ukupno 16 demobilisanih vojnika obučanih prema zapadnoevropskih standardima za vatrogasce u okviru projekta Ambasade V. Britanije. Uz ove obučene vatrogasce svaka TVJ treba da dobije po 1-

Lideri A i B tima KŠCZ : Kemal Spahić i Rešid Dervišević

2 vatrogasna vozila, ličnu i drugu određenu vatrogasnu opremu, kao donaciju vlade V. Britanije.

Postoji 5 industrijskih vatrogasnih jedinica (2 u Lukavcu, 1 u Tuzli i 2 u Živinicama) sa ukupno 85 profesionalnih vatrogasaca, od čega 33 sa ispitom za rukovodioce gašenja požara. Postoje i 3 industrijska vatrogasna društva (u Kladnju, Lukavcu i Živinicama) sa ukupno 74 vatrogasca (24 profesionalna), od čega 24 sa ispitima za rukovodioce gašenja požara.

Dobrovoljna vatrogasna društva postoje u općinama Čelić, Gradačac, Kladanj, Lukavac i Srebrenik sa ukupno 116 vatrogasaca – uglavnom sa ispitom za dobrovoljne vatrogasce. DVD Gradačac je odskora brojniji za 6 vatrogasaca obučanih u okviru naprijed pomenutih aktivnosti Ambade Velike Britanije.

5. Zaštita od neeksplozivnih ubojitih sredstava

Kao i prošle godine i ova godina obilježena je prikupljanjem i uništavanjem minsko-eksplozivnih sredstava i NUS, pregledom i čišćenjem vitalnih objekata (deminiranjem), kao i provođenjem akcije prikupljanja minsko-eksplozivnih i drugih ubojitih sredstava od stanovništva sa područja Kantona, poznate pod popularnim nazivom «Žetva».

Iako je od završetka rata protekao znatan vremenski period, generalno se može reći da se aktivnosti na ovom polju stalno intenziviraju. To praktično znači da se broj neutralisanih minsko-eksplozivnih sredstava i NUS stalno uvećava, što potvrđuje orijentaciju običnog čovjeka da se konačno oslobodi ovih opasnih predmeta, te svoje okruženje učini sigurnijim za normalan život i rad.

Uspješna suradnja KŠCZ sa subjektima koji djeluju u oblasti zaštite od NUS bila je jedan od glavnih razloga za ovako dobre rezultate. Ističemo

aktivnosti općinskih štabova CZ, koji su osnovna karika u lancu od prijavljivanja do konačnog neutralisanja NUS. Posebno dobra suradnja ostvarena je sa Menadžment timom Federalne uprave CZ, Regionalnim uredom MAC-a iz Tuzle, Agencijom za deminiranje TK, te drugim entitetskim igračima (Vojska, Policija) i SFOR-om.

Krajem godine uspješno je okončan IV i potpisan V Memorandum o održivosti TUN timova CZ. To znači da i u narednih 12 mjeseci Evropska unija obezbjeđuje finansijsku i materijalnu podršku za nesmetan rad TUN timova.

KŠCZ je u suradnji sa općinskim štabovima CZ posebnu pažnju posvetio provođenju SFOR-ovog Projekta «Aktivna žetva» sa ciljem blagovremenog uklanjanja NUS kojeg snage SFOR-a nisu u mogućnosti izuzeti, te kontinuirane aktivnosti Operacije «Žetva» u vezi realizacije federalnog propisa o dobrovoljnoj predaji naoružanja i NUS od strane stanovništva.

Tokom ove godine projekt «Žetva» izvođen je u dva navrata, kao «Aktivna žetva» u proljeće i «Aktivna jesenja žetva». Snage SFOR-a, kao izvorni pokretač te operacije, ove aktivnosti uglavnom izvode uz tijesnu suradnju sa strukturama civilne zaštite i MUP-a. Za razliku od ranijeg perioda kada je Žetva izvođena istovremeno na cijelom kantonu, sada se izvodi u različitim intervalima od strane pojedinih snaga SFOR-a koje pokrivaju područje našeg Kantona. To praktično znači da Američke snage koje pokrivaju općine Gradačac, Lukavac, Srebrenik i Tuzla imaju svoj termin, a Skandinavci, Turci i Rusi druge termine pa čak i druge metode kod izvođenja ove operacije. Kao što je ranije rečeno Kantonalni štab je održao niz sastanaka sa pojedinim strukturama SFOR-a, na

kojima je dogovorena strategija suradnje. Treba istaći posebno dobru suradnju sa Američkim snagama SFOR-a.

Problemi na terenu prilikom izvođenja ove akcije rješavani su uglavnom blagovremeno u neposrednom kontaktu sa stanovništvom, a KŠCZ je sa svoje strane kontinuirano ukazivao na neophodnost sinhronizovane akcije svih sudionika radi postizanja boljih efekata.

Operativni dio pri KŠCZ, koji sve ove poslove konkretno odrađuje na terenu, naziva se Kantonalni TUN tim civilne zaštite (TUN tim) i čini ga 15 pripadnika raznih specijalnosti, koji su osposobljeni i opremljeni da intervišu u svako doba dana i noći na neutralisanju NUS, kao i izvlačenju nastradalih lica iz minskih polja. Ovaj tim sastoji se iz dvije komponente, takozvanog «A» TUN tima i «B» TUN tima.

«A» TUN tim čine 4 specijalista za neeksplozivna ubojita sredstva.

Temeljem rezultata kojeg su postigli neki kantonalni TUN timovi sa područja Federacije BiH u proteklom periodu, a posebno organiziranosti Kantonalnog i općinskih štabova CZ na području Tuzlanskog kantona, TUN tim je od početka juna 2002. godine u potpunosti prešao pod operativno-tehničku nadležnost KŠCZ. To praktično znači da KŠCZ samostalno izdaje radne naloge za izlazak TUN timova na teren, utvrđuje njihov prioritet i obezbjeđuje njihovo vođenje evidencije o stanju eksploziva i NUS u magacinu.

Finansijske potrebe za nesmetan rad TUN tima obezbjeđuje Federalna uprava CZ.

Ovaj tim je prema dnevnim izvještajima tokom izvještajnog perioda obavio aktivnosti realizirane kroz preuzimanje, uklanjanje i uništavanje pojedinačno prijavljenih NUS na terenu u svim općinama Kantona, na osnovu aktivnosti općinskih štabova CZ na evidentiranju i obilježavanju od strane stanovništva pojedinačno prijavljenih NUS na terenu i izvještavanja «A» TUN tima radi njihovog uklanjanja, kao i na preuzimanju municije

je i ostalih NUS predatih općinskim štabovima CZ u okviru projekta «Žetva».

Samo izuzetno «A» TUN timu ispomoć pruža specijalizirana ekipa EOD tima iz baze SFOR-a na Dubravama, preuzimanjem sredstava iz magacina za NUS koje koriste OŠCZ i TUN tim.

Sva prikupljena sredstva skladište se u magacinu TUN tima na Institutu za hemijsko inženjerstvo Tuzla, a uništavanje istih vrši se na improvizovanim poligonima u Gradačcu (Turić) i Kalesiji (Ban Brdo), za koja ne postoje potrebna odobrenja (dokumentacija).

Za KŠCZ je od posebnog značaja da se u narednom periodu pokuša iznaći rješenje za obezbjeđivanje propisnog poligona za uništavanje NUS, dok je mjesto za skladištenje riješeno na zadovoljavajući način. Sa ciljem rješavanja ovih problema, vezanih za skladištenje i uništavanje NUS, održano je nekoliko sastanaka sa pripadnicima SFOR-a i kantonalnog Ministarstva unutrašnjih poslova. Doneseni zaključci međutim nisu ni izbliza realizirani.

Koordinaciju svih aktivnosti općinskih štabova CZ i TUN tima, kao i odnose sa snagama SFOR-a, obavlja Kantonalni štab CZ Tuzla, koji je pored toga Komandi MND Sjever i Upravi za odbranu Tuzla dostavljao sedmične izvještaje o prikupljenim NUS u okviru aktivnosti CZ Kantona.

U toku ove godine, u okviru operacije «Žetva» i drugih aktivnosti CZ po mjeri zaštite od NUS ukupno su određena 484 zadatka po zahtjevima OŠ-CZ sa područja Kantona te prikupljeno i uništeno 71.399 komada raznog NUS i 43,8 kg raznog eksploziva, što se vidi iz tabele na narednoj stranici ovog izvještaja.

«B» TUN tim, kao komponenta Civilne zaštite zadužena za pregled i čišćenje vitalnih objekata, u ovoj godini bio je angažiran na projektima deminiranja u općinama:

Banovići – džamija			
15.11.2001. – 21.02.2002	deminirano	2.237	m2
Čelić – PTT mreža			
28.02.2002. – 27.7.2002	deminirano	7.705	m2
Teočak – okućnice			
17.5.2002. – 20.6.2002. (prvi dio) i			
18.8.2002. – 18.10.2002.(drugi dio)	deminirano	14.588	m2
Doboj Is.–put i rijeka			
21.10.2002 – 25.10.2002	deminirano	455	m2
Doboj Is.-potok i lin. razdv			
03.12.2002.- 14.12.2002.	deminirano	856	m2.
Ukupno deminirano		25.841	m2

Naime, sukladno utvrđenoj listi prioriteta za deminiranje na području Kantona, čim su se u 2002. godini stvorili prirodni uvjeti za rad, TUN tim je završio prošle godine započeto deminiranje vjerskog objekta u Banovićima.

Uporedo s tim pristupilo se otvaranju zadatka u općini Čelić na lokalitetu Šibošnica – Lukavica- Miladići. Projektom je predviđeno da se deminira 7.120 m2 sa 9 odvojenih segmenata koji se nalaze u 3 navedene mjesne zajednice. Ovaj vrlo težak i zahtjevan projekat deminiranja je izvođen radi predviđene rekonstrukcije PTT mreže. Kao rezultat pregleda i čišćenja ovih lokaliteta pronađene su 4 mine, jedan nepoznati NUS i veći broj sitne municije.

Tokom izvođenja projekta, zbog zaraslosti terena koji je maksimalno iscrpljivao pripadnike tima, u toku maja privremeno je TUN tim prešao na lokalitet Tursunovo brdo u općini Teočak, gdje je vršeno pripremanje tzv. boksova za rad PREGA (čovjek i pas). TUN tim je ručno u prvom periodu deminirao 8.028 m2 i pripremio 63 boksa, a u drugom periodu timovi PREGA pregledali su 6.560 m2, čime je u ovom projektu ukupno deminirano 14.588 m2.

Nakon toga odrađena su dva zadatka u općini Doboj Istok, koji su predstavljali prioritete naj-

višeg stupnja 2002. godine.

Pored ovih zadataka pripadnici TUN tima bili su angažirani i po zahtjevu Državne agencije za traženje nestalih na lokalitetu Ban Brdo, što bi u narednom periodu mogao biti jedan od prioriteta.

Posebno treba istaći da, za razliku od TUN timova u nekim drugim kantonima Federacije, tokom aktivnosti Kantonalnog TUN tima («A» i «B» komponenta) na našem Kantonu nije zabilježeno nijedno stradanje niti njihovih pripadnika, niti stanovništva u zoni njihovih aktivnosti.

Stradanje civila u minskim poljima i drugim kontaminiranim zonama je nažalost bilo brojno i u 2002. godini. Standardno opasna područja za kretanje stanovništva predstavljaju planina Ozren i bivše linije razdvajanja na prostoru općina Doboj Istok, Gradačac, Sapna i Kalesija.

Angažiranje TUN tima, kao jedne institucije na Tuzlanskom kantonu sa certifikatom za izvlačenje nastradalih osoba iz minskih polj (Operacija «Brzi odgovor»), bilježimo prilikom minoincidenta u općinama Gračanica, Lukavac, sapna i Kalesija, kao i prilikom pregleda terena nakon eksplozije na lokalitetu Ušće u općini Tuzla.

Po težini se izdvaja potraga i izvlačenje nastradale osobe na lokalitetu Handželići u općini Sapna, kada je pod ekstremno teškim uvjetima nakon 3 dana pronađena i izvučena nastradala osoba.

Napominjemo da je na našem kantonu zabilježen još izvjestan broj minskih nesreća sa tragičnim posljedicama, ali u kojima nije bilo traženo angažiranje pripadnika TUN tima.

7. Prva medicinska pomoć

Ova mjera u miru u prvom redu obuhvata aktivnost službi hitne medicinske pomoći na zdravstvenom zbrinjavanju stradalih u većim saobraćajnim i drugim nesrećama, kao i obezbjeđivanje rezervi krvi i krvne plazme neophodnih za zdravstveno zbrinjavanje naprijed pomenutih ili hirurški tretiranih lica.

KŠCZ je, prema prikupljenim podacima, konstatovao da su službe Hitne pomoći u okviru

općinskih domova zdravlja kadrovski i materijalno solidno osposobljene te da mogu zdravstveno zbrinuti ugrožene ili povrijeđene osobe i u slučaju većih saobraćajnih i tehničko-tehnoloških nesreća i elementarnih nepogoda, uz koordinaciju i organizaciju pomoć Kantonalnog i općinskih štabova CZ.

Posebnu pažnju i u 2002. godini KŠCZ je posvetio praćenju kretanju zaraznih bolesti stanovništva, s obzirom na redukcije u vodosnabdijevanju, uglavnom nezadovoljavajući higijenski kvalitet vode za piće u skoro svim vodoopskrbnim objektima na području Tuzlanskog kantona (osim u sistemima većine gradskih vodovoda), kao i općih higijenskih prilika u kolektivnim centrima za raseljena lica i izbjeglice.

Prema pojedinačnim prijavama, zvanično registriranim od strane Zavoda za javno zdravstvo Tuzla, od ukupno 2.881 oboljele osobe evidentiranih na području Tuzlanskog kantona u ovoj godini pet najčešće zastupljenih zaraznih i parazitarne bolesti bile su:

- enterocolitis acuta, sa ukupno 840 slučajeva,
- varicella, sa 642 slučaja,
- TBC activa, sa 471 slučajem,
- zarazno trovanje hranom i sepsis, sa 226 slučajeva, i
- scabies, sa 147 slučajeva.

U toku 2002. godine na području Tuzlanskog kantona registrirano je ukupno 9 epidemija zaraznih bolesti:

- 5 epidemija intoxicatio alimentaris, odnosno (zaraznog) trovanja hranom ili toxoinfectio alimentaris, u općinama Tuzla, Gradačac i Kalesija, sa ukupno 82 oboljela,
- epidemija influenze (gripe) u općini Živinice, sa 408 oboljelih,
- epidemija varicelle u općini Tuzla, sa 12 oboljelih,
- epidemija febris haemorrhagica (mišja groznica) u općini Banovići, sa 6 oboljelih,
- epidemija antraksa u općini Gračanica sa 2 oboljela.

Influenza (gripa) je u martu 2002. godine bila evidentirana u povećanom broju i po pojedinačnim prijavama u većem broju općina, ali bez obilježja epidemije.

U vezi obolijevanja od antraksa u općini Gračanica KŠCZ je animirao općinske štabove CZ na pojačanu preventivnu aktivnost.

Hemoragična (mišija) groznica, već zastupljena na drugim kantonima, zaprijetila je Tuzlanskom kantonu krajem juna 2002. godine. U vezi

ove opasnosti KŠCZ je (uz saradnju sa Zavodom za javno zdravstvo Tuzla) naložio općinskim štabovima CZ da u koordinaciji sa zdravstvenim subjektima propagandno djeluju među stanovništvom na preventivnoj zaštiti od ove zarazne bolesti.

Crveni križ općine Tuzla, u cilju podsticanja i provjere osposobljenosti učenika, u saradnji sa OŠCZ Tuzla i KŠCZ Tuzla, kantonalnim «B» TUN timom, Profesionalnom vatrogasnom brigadom, Udruženjem studenata Medicinskog fakulteta Tuzla i 21 osnovnom školom iz općine Tuzla, organizirao je krajem maj 2002. godine pokaznu vježbu radi provjere stečenih znanja o prvoj medicinskoj pomoći i snalaženja u vanrednim situacijama sa minama i NUS-om.

U organizaciji kantonalnog takmičenja ekipa prve pomoći početkom juna 2002. godine u Gračanici, značajnu pomoć (na inicijativu KŠCZ) pružio je Općinski štab CZ Gračanica i Vođa «A» TUN tima demonstracijom minskog polja i postupka građana pri uočavanju ili otkrivanju NUS i minsko-eksplozivnih sredstava, kao i postupaka u slučaju minoincidenta.

Tokom 2002. godine općinski štabovi CZ su u značajnoj mjeri bili angažovani na doturu cisternama pitke vode u najugroženije mjesne zajednice u većem broju općina Tuzlanskog kantona, kao i u centre kolektivnog smještaja raseljenih lica i izbjeglica, zbog suše, visokih temperatura i smanjenje izdašnosti izvorišta vode.

Prema podacima Zavoda za transfuziologiju UKC Tuzla, od planiranih 11.568 dobrovoljnih davalaca krvi za period I-XI 2002. godine, krv je dalo 7.306 lica (63,1% od ukupno planiranog broja na nivou Kantona), odnosno 11-75% po općinama. Od ukupnog broja 4.230 čine ciljani – porodični davaoci, a samo 3.565 lica čine plansko organizirani i samoinicijativni darovaoci krvi.

Zbog toga Zavod i Crveni križ TK mole da KŠCZ Tuzla poveća napore radi poboljšanja rezultata dobrovoljnog darivanja krvi.

Mada KŠCZ preko općinskih štabova CZ animira povjerenika po mjesnim zajednicama, kao i odgovorne u školama i preduzećima u vezi planom predviđenih aktivnosti dobrovoljnog darivanja krvi, očito je da društvene mjere podrške ovoj humanitarnoj aktivnosti nisu dovoljno i adekvatno koncipirane, niti su objašnjenje davaocima.

8. Zaštita i spasavanje životinja i namirnica životinjskog porijekla

Povodom do tada registriranih već 8 slučajeva bjesnila (lisica i jedne koze) u većem broju rubnih mjesnih zajednica općine Tuzla, KŠCZ je krajem 2001. godine (dopis broj 03-44-1005/01 od

07.12.2001. godine) inicirao proširenu sjednicu Općinskog štaba CZ Tuzla ili sličan širi skup. Na širem sastanku kod zamjenika Načelnika općine Tuzla (komandant OŠCZ po funkciji) održanom 12.12.2001. godine utvrđene su preventivne i operativne mjere na suzbijanju bjesnila na području općine Tuzla.

Zbog daljnjeg usložnjavanja situacije sa bjesnilom, Načelnik općine Tuzla je donio «Naredbu o mjerama za suzbijanje i iskorjenjivanje bjesnila kod životinja na području općine» (broj 02-23-514 od 22.01.2001. godine), kojom su utvrđene obaveze vlasnika i držalaca domaćih životinja, veterinarskih i komunalnih službi, kao i drugih relevantnih subjekata, na teret vlasnika i Općine Tuzla, ali i Kantona odnosno Federacije BiH u skladu sa zakonom. Tokom 2002. godine u svim ugroženim MZ ove općine vakcinisani su ne samo psi i mačke nego i ostale domaće životinje. Krajem 2002. godine izvršena je besplatna vakcinacija pasa na području cijele općine.

Ipak, poslije ukupno 10 slučajeva bjesnila u 2001. godini (9 lisica i 1 koza), u općini Tuzla je i u 2002. godini zabilježeno još laboratorijski potvrđenih slučajeva bjesnila (13 lisica i 1 jare), sa nekoliko slučajeva napada lisica na pse i druge domaće životinje.

Radi smanjenja opasnosti od širenja bjesnila, posebno u općinama duž magistralnog puta Orašje-Tuzla-Sarajevo (na šta je ukazivao i KŠCZ), kantonalno Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede je donijelo «Naredbu o mjerama za suzbijanje i iskorjenjivanje bjesnila kod životinja na području Tuzlanskog kantona», u vezi čega KŠCZ animirao općinske štabove CZ na konkretniju suradnju sa veterinarskim inspektorima i stanicama u općinama na realizaciji naređenih mjera.

Krajem januara 2002. godine i u općini Živinice laboratorijski je potvrđeno bjesnilo kod ubijene lisice koja je imala neposredan kontakt sa psom.

Nakon obolijevanja više lica (i smrti jednog od njih) od antraksa u općini Gračanica u junu ove godine, KŠCZ je putem posebne informacije upoznao sve općinske štabove CZ o tome i utvrdio podatke istih u suradnji sa zdravstvenim i veterinarskim institucijama u općini, na osnovu posebne naredbe pomenutog kantonalnog ministarstva o suzbijanju ove zaraze. Tokom cijelog perioda aktuelnosti obolijevanja od antraksa KŠCZ je neprekidno surađivao i koordinirao svoje aktivnosti sa kantonalnim ministarstvima zdravstva, odnosno poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede.

U sklopu realizacije ove mjere zaštite i spa-

savanja po općinama, KŠCZ je inicirao općinske štabove CZ na podršku akcijama preventivnog cijepjenja domaćih životinja protiv zaraznih bolesti, a u vezi toga im je ukazivao i na praćenje nomadske ispaše ovaca, kao i podrške akciji kontrole stoke i svježeg mesa namijenjenih za Kurban Bajram.

KŠCZ je krajem 2001. i tokom ove godine, putem Federalne uprave CZ inicirao podršku zahtjevu nadležnog kantonalnog ministarstva upućenom Federalnom ministarstvu poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva za podršku suzbijanju bjesnila na širem području Tuzlanskog kantona. Federacija je pružila izvjesnu pomoć Tuzlanskom kantonu za suzbijanje bjesnila kod pasa, ali nije finansijski podržala planiranu akciju određenog tretmana lisica i drugih životinja protiv «silvatičnog» bjesnila (mancima sa vakcinom), te psi i domaće životinje i dalje ostaju izložen napadima bijesnih lisica.

Početak 2002. godine još se bilježe sporadični slučajevi kju-groznice (Teočak – 2 grla), inače masovne u 2001. godini, čija se kontrola ubuduće propisuje samo za klinički sumnjiva grla.

U drugom polugodištu 2002. godine dolazi do širenja bolesti ovaca zvane «plavi jezik» koja je u općinama Kalesija, Kladanj, Sapna i Živinice bila potvrđena kod ukupno 15 grla. Kasniji navodi iz općine Kalesija govore o 50-60% direktno oboljelih ili sumnjivih ovaca, ali i izostanku podrške sa viših nivoa (Federacija i Kantona) za cijepjenje ili druge oblike suzbijanja ove zaraze. U skladu s tim u mjesečnom izvještaju za decembar 2002. godine OŠCZ Kalesija, na osnovu kontakta sa Veterinarskom stanicom Kalesija navodi da bolest zvana «plavi jezik» sve više uzima maha i procent uginuća u stadima ovaca je sve veći». Iako ova zarazna bolest domaćih životinja nije prenosiva na ljude ista izaziva velike ekonomske štete.

U septembru 2002. godine pojava svinjske kuge u Živinicama (neškodljivo uklonjeno 21 grlo) intenzivira preventivno cijepjenje protiv ove bolesti u svim općinama u kojima su svinje zastupljene u stočnom fondu. I ova bolest nije opasna za ljude ali izaziva velike ekonomske štete.

U novembru i decembru 2002. godine potvrđeni su slučajevi trihineloze kod jedne domaće, jedne ubijene divlje svinje i jednog jazavca. Blagovremeni pregled mesa ovih životinja spriječio je oboljevanje ljudi, inače često u prethodnim godinama.

Sa zadovoljstvom se može konstatovati da se u 2002 godini odnos općina prema preventivnim cijepjenjima i dijagnostičkim ispitivanjima najopasnijih zaraznih bolesti domaćih životinja

bitno popravio, posebno u pogledu obuhvata stočnog fonda i finansijske podrške ovim aktivnostima iz budžeta općina. I pomoć sa nivoa Federacije BiH je veća nego ranije, mada nekad kasni i terminski kao i u vezi donošenja pod zakonskih akata

o suzbijanju i iskorjenjivanju nekih od njih («plavi jezik» u ovoj godini). Suzbijanje bjesnila putem odstrjela lisica i pasa lualica je redovnije.

Pored pomenutog odstrjela i neškodljivog uklanjanja leševa domoći životinja oboljelih ili ubijenih zbog zaraza mjere asanacije terena primjenjivane su u slučajevima otkrivanja leševa životinja (u jezeru PK Turija – Banovići), ovaca stradalih od udara groma (27 u Čeliću) i stoke stradale u požaru.

KŠCZ Tuzla je, na bazi samostalnog praćenja ove problematike kao i informacija iz općinskih štabova CZ, kontinuirano ostvarivao kontakte sa Kantonalnim veterinarskim inspektorom, veterinarskom inspekcijom Tuzla i veterinarskom stanicom Tuzla i sa njima koordinirao aktivnosti CZ na kantonalnom i općinskom nivou. Veterinarske stanice na području Tuzlanskog kantona potvrdile su svoju osposobljenost dok veterinarska inspekcija nije u svim općinama kantona na zadovoljavajućem nivou. Još je nepovoljnija situacija sa službom za uklanjanje životinjskih leševa.

Sve su češće edukativne brošure veterinarskih službi u općinama Tuzlanskog kantona i drugi oblici edukacije stanovništva (tribine i drugi prilozi na radiju i TV) u vezi najopasnijih zoonoza i drugih zaraznih bolesti domaćih životinja

9. Asanacija terena

Ova mjera, usmjeravanje općinskih štabova CZ od strane KŠCZ, realizirana je pokopavanjem leševa i sanacijom zemljišta prilikom stradanja stoke u minoincidentima ili od udara groma kao i aktivnostima OŠCZ divljih deponija smeća.

10. Zaštita okoliša

Stanje kvaliteta vazduha, vode i tla prema rezultatima povremenih mjerenja zagađenost vaz-

duha značajno je prisutna naročito u industrijskim zonama i većim urbanim naseljima Tuzlanskog kantona, kao posljedica emitovanja štetnih materija iz industrijskih i termoenergetskih postrojenja, saobraćajnih motornih vozila, kotlana centralnog grijanja i domaćinstava koja za loženje koriste čvrsta goriva.

U toku su poslovi na realizaciji projekta uspostavljanja kantonalne monitoring mreže imisionih mjernih stanica za kontrolu kvaliteta vazduha u naseljenim mjestima i ekološki najugroženijim područjima.

Iako se ne vrši redovna kontrola kvaliteta vode u vodotocima i hidro akumulacijama na područjima Tuzlanskog kantona može se konstatovati na osnovu povremenih kontrola i pojava trovanja biljnog i životinjskog svijeta u vodotocima (pomor ribe u Oskovi – Živinice u julu ove godine i druge) da stanje nije zadovoljavajuće.

Glavni izvori zagađenja su: industrijska i termoenergetska postrojenja, rudnici uglja, stočne i peradarske farme, mesna industrija, ugostiteljski objekti i veća naselja.

Rezultati redovne kvalitete vode u hidro akumulaciji Modrac u 2002. godini pokazuju da se stanje konstantno pogoršava tako da je u određenim vremenskim periodima na nekim lokacijama voda ove akumulacije između III i IV kategorije kvalitete. To govori da je stanje zabrinjavajuće, posebno imajući u vidu da se planira korištenje ove hidro akumulacije kao vodo zahvata za fabriku vode za piće i za šire područje Tuzlanskog kantona.

Zbog činjenice da je na području nekoliko općina Kantona locirana bazna hemijska industrija, energetika i rudarstvo te da postoji veliki broj «divljih» deponija komunalnog i industrijskog otpada i nekoliko odlagališta pepela i šljake iz Ter-

moelektrane Tuzla može se konstatovati da je zemljište zagađeno na relativno velikom području.

Kontrola kvaliteta zemljišta se uglavnom ne vrši ali je kontrola poljoprivrednog zemljišta uz rijeku Spreču na području općina Lukavac, Gračanica i Doboj Istok nakon prošlogodišnjih katastrofalnih poplava, provedena od Poljoprivrednog zavoda Tuzla i odgovarajućeg instituta iz Sarajeva, pokazala odsustvo posebnih zagađenja.

Prisutna je specifična degradacija zemljišta kao posljedica dugogodišnje eksploatacije solnog ležišta što je dovelo do pojave slijeganja površine tla na širem području grada Tuzle. KŠCZ je sa nadležnim subjektima iz ove oblasti obavio konsultacije o potencijalnim opasnostima za urbano područje grada Tuzle nakon početka planskog potapanja rudnika Tušanj, radi dobijanja odgovarajućih procjena neophodnih za izradu planova zaštite i spasavanja ljudi i materijalnih dobara.

Elementarne nepogode

Poplave su u toku aprila, maja, juna i avgusta, oktobra i novembra 2002. godine zahvatile više

općina Kantona, a KŠCZ je već u aprilu uputio dopis svim OŠCZ sa zahtjevom da se poduzmu preventivne i operativne mjere radi odbrane od poplava.

KŠCZ je također uputio dopise kantonalnom Ministarstvu poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede i direkciji za vode TK radi poduzimanja neophodnih preventivnih i operativnih mjera u odbrani od poplava iz nadležnosti ovih organa uprave, sa akcentom na odredbe Uredbe Vlade Federacije koja reguliše sadržaj, organizaciju i način vođenja odbrane od poplava.

Tokom aprilskih poplava u općinama Doboj Istok, Gračanica, Kladanj, Srebrenik i Živinice, majskih poplava u općinama Doboj Istok, Gračanica, Kalesija, Kladanj, Srebrenik i Tuzla, junskih poplava u općinama Lukavac i Tuzla te novembarske poplave u općini Srebrenik, ali i za vrijeme značajnog porasta vodotoka u navedenom periodu, KŠCZ je stalno pratio stanje na terenu i preko općinskih štabova CZ i neposrednim obilaskom ugroženih područja od strane članova KŠCZ te inicirao određene aktivnosti na nivou općina i Kanto-

na.

Najteže stanje je bilo na područjima gdje je rijeka Tinja oštetila i probila nasipe na nekoliko lokacija, kojom prilikom je bila poplavljena veća površina zemljišta i ugroženo više desetina stambenih objekata. Zbog toga je na prijedlog Općinskog štaba CZ Načelnik općine Srebrenik proglasio 2 puta stanje elementarne nepogode (u maju i novembru 2002. godine).

Ove poplave su zahvatile veće površine poljoprivredno i drugog zemljišta i uništile poljoprivredne kulture, a oštećeni su i ugroženi brojni stambeni, infrastrukturni i privredni objekti.

U cilju preventivne zaštite od poplava tokom 2002. godine obavljeno je čišćenje i regulacija rijeka Tinje – na više lokacija u općini Srebrenik, Šibošnice u općini Čelić, Gostelje i Oskove u općini Živinice, Jale i Soline u općini Tuzla, Jale u općini Lukavac, rijeke Sapne u općini Sapna, Drijenče u općini Kladanj i nekoliko manjih vodotoka u općini Banovići.

Jaki olujni vjetrovi zahvatili su u avgustu općini Srebrenik , a u novembru 2002, godine općinu Kladanj. Pričinjene su manje materijalne štete na privatnim i privrednim objektima.

Obavljene su vrlo uspješne akcije uklanjanja otpadnih materijala sa «divljih» deponija na području općina Banovići, Kalesija i Teočak u organizaciji civilne zaštite, komunalnih preduzeća, mjesnih zajednica i nadležnih općinskih službi.

U 2002. godini nije bilo većih snježnih padavina tako da nije bilo ozbiljnijeg ugrožavanja saobraćaja na putnim komunikacijama niti ugrožavanja normalnog života i rada na području kantona iz navedenih razloga.

KŠCZ je uputio dopis svim općinskim štabovima CZ sa zahtjevom da mu se dostave informacije o pripremljenosti komunalnih preduzeća, nadležnih općinskih službi, struktura CZ i drugih subjekata za zimsko održavanje puteva i gradskih saobraćajnica tokom zime 2002/2003 godinu. Od kantonalne Direkcije za puteve i Federalne direkcije cesta također su zatražene informacije o pripremljenosti službe zimskog održavanja puteva koji su u njihovoj nadležnosti.

Klizišta su i dalje jedan od najaktuelnijih problema u oblasti zaštite okoliša. Na području Tuzlanskog kantona je registrirano ukupno 1498 klizišta i odrona od kojih je 497 aktivnih a 1001 je bilo u fazi mirovanja. Klizištima je ugroženo oko 896 hektara zemljišta. Klizišta su ugrožavala 8441 stanovnika, 1549 stambenih i 1002 pomoćna objekta, te 9 privrednih i 162 različita infrastrukturna objekta.

Dosada je djelimično ili potpuno sanirano samo 107 klizišta, što je 21,5% aktivnih klizišta. Na području općine Tuzla dosada je sanirano najviše klizišta ukupno 59. Planirano je inače da se u 2002. godini sanira 65 klizišta, zašto bi bilo potrebno uložiti oko 1.825.000 KM. nedostatak sredstava predstavljao je glavni razlog što ovaj plan nije realiziran.

Od najznačajnijih klizišta aktiviranih u 2002. godini na kojem se KŠCZ posebno angažovao treba u prvom redu istaći klizište Žuje-Šarci u općini Sapna koje je prijetilo zatvaranju korita rijeke Rožanjka, uz neposredno ugrožavanje ovog općinskog središta. Načelnik općine Sapna je još na početku njegovog aktiviranja (04.12.2001. godine) proglasio stanje elementarne nepogode. Općinski štab CZ je uz pomoć nadležnih općinskih službi i MZ, sve do proglašenja stanja elementarne nepogode organizirao stalno dežurstvo radi praćenja stanja na klizištu. Na sanaciji ovog klizišta nije dosada nažalost ništa konkretno preduzeto od strane Općine i Kantona.

Članovi općinskih štabova CZ i članovi KŠCZ Tuzla obišli su u toku 2002 godine desetine klizišta, radi snimanja stanja i poduzimanja mjera

iz nadležnosti civilne zaštite. KŠCZ je inicirao i određene aktivnosti kantonalnih organa, u cilju finansijske i stručne pomoći općinama kod sanacije klizišta tak da je saniran određen broj klizišta koja su predstavljala najveću opasnost na putnim komunikacijama i koja su ugrožavala stambene i infrastrukturne objekte.

U cilju jedinstvenog pristupa rješavanju problematike klizišta iz nadležnosti CZ, KŠCZ Tuzla je uputio svim općinskim štabovima CZ dopis, u kojem su date detaljnije upute za postupanje u slučaju aktiviranja klizišta kao i za vrijeme trajanja stanja te elementarne nepogode.

Problematiku kvaliteta vode za piće, sa aspekta nadležnosti i zakonske obaveze KŠCZ da poduzme odgovarajuće preventivne mjere kada ocijeni da postoji opasnost od ugrožavanja zdravlja ljudi, KŠCZ je obradio u posebnoj Informaciji za Vladu Kantona. Informacijom je obuhvaćeno stanje higijenske ispravnosti u 15 gradskih 664 grupna i mjesna vodovoda te u 3713 drugih vrsta lokalnih vodoopskrbnih objekata. Redovnom kontrolom higijenske ispravnosti vode za piće obuhvaćeno je samo 15 gradskih i 57 grupnih i mjesnih vodovoda, što je samo 16 % od ukupnog broja vodovoda. Samo 61,5% stanovništva Kantona snabdijeva se iz objekata koji se redovno kontrolišu i u kojima je voda higijenski ispravna, dok se ostalih 38,5% stanovništva Kantona snabdijeva pitkom vodom iz objekata koji se nikako ne kontrolišu ili se kontrolišu samo povremeno. Kontrola ukazuje na činjenicu da je voda u navedenim objektima higijenski neispravna.

Prema prikupljenim podacima mnogi lokalni vodni objekti (grupni i mjesni vodovodi, javni bunari, i česme i individualni vodni objekti) grade se bez propisane tehničke dokumentacije i poštivanja osnovnih tehničkih standarda.

Ostale mjere zaštite i spasavanja (zamračivanje, zaštita i spasavanje od rušenja, zaštita i spasavanje u rudnicima, zaštita bilja i biljnih proizvoda) tokom 2002. godine su praćene ali bez konkretnije aktivnosti Kantonalnog štaba CZ Tuzla.

ZAKLJUČCI

U izvještajnom periodu učinjeno je mnogo na poboljšanju i efikasnosti svih struktura civilne zaštite Tuzlanskog kantona.

Rezultati su vidljivi kroz navedene aktivnosti i poduzetih mjera zaštite i spasavanja ljudi i materijalnih dobara kao i kroz pozitivan stav javnosti i građana.

Pokazale su to i elementarne nepogode u općini Sapna zbog klizišta u općini Srebrenik zbog

poplava kao i provođenja mjera zaštite i spasavanja ljudi i materijalnih dobara u svim prilikama.

Da bi strukture CZ od KŠCZ do općinskih štabova CZ bile sposobne u potpunosti odgovoriti i provesti mjere zaštite i spasavanja kada se za to ukaže potreba nužno je poduzeti sljedeće:

1. Ubrzati donošenje Zakona o zaštiti i spasavanju ljudi i materijalnih dobara od prirodnih i drugih nesreća.

2. Kroz proračune općina i kantona planirati sredstva u slučaju elementarnih nepogoda.

3. Zatražiti od Vlade Federacije BiH povrat do sada izdvojenih sredstava naknade za izgradnju javnih skloništa (2% od ukupne vrijednosti građevinskog stambenog, privrednog objekata) i pokrenuti inicijativu za donošenje novih propisa, decentralizaciju uplata, prikupljanje i rasporeda navedenih sredstava na razini kantona i općina.

4. Sredstvima iz proračuna općina i kantona i uz pomoć donatora izvršiti opremanje OŠCZ i općinskih jedinica CZ opće i specijalizovane namjene najnužnijim materijalno tehničkim sredstvima.

5. Aktivirati općinske inspeksijske organe i poduzimati kaznene mjere protiv neodgovornih vinovnika požara te spriječiti nelegalnu izgradnju objekata posebno na plavnom području, ali i na područjima klizišta.

Formirati Komisiju za klizišta Vlade kantona koja bi uradila registar klizišta te utvrdila prioritete za preventivno i trajno saniranje klizišta

6. Dovršiti poslove na čišćenju i uređenju korita vodotoka i divljih deponija smeća.

7. Uraditi programe kratkoročne i dugoročne zaštite zraka, vode i zemljišta na prostoru TK.

8. Osigurati sredstva za rješavanje priručnih magazina za uskladištenje NUS na terenu i poligon za uništavanje NUS-a .

9. Osigurati potrebna sredstva u proračunima općina i kantona za obilježavanje i čišćenje minskih polja.

10. Izvršiti organizacijski preustroj struktura civilne zaštite nakon donošenja Zakona o zaštiti i spasavanju ljudi i materijalnih dobara od prirodnih i drugih nesreća.

11. Nastaviti i dalje unapređivati suradnju sa regionalnim organima civilne zaštite Distrikta Brčko i Republike Srpske na području Sjeveroistočne Bosne.

12. U proračunu TK predvidjeti sredstva za kapitalna ulaganja i opremanje KŠCZ potrebnom opremom i instrumentima za obavljanje poslova iz njegove nadležnosti.

Program rada Kantonalnog štaba Civilne zaštite za 2003. godinu

UVOD

Kantonalni štab civilne zaštite Tuzla (u daljem tekstu: KŠCZ) svoju djelatnost obavlja prema Zakonu o odbrani Federacije Bosne i Hercegovine, Odluci o osnivanju Kantonalnog štaba civilne zaštite, koju je donijela Skupština Kantona, te Pravilnika o unutarnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta KŠCZ, na koji je suglasnost dala Vlada Tuzlanskog kantona (u daljem tekstu: TK).

Krajem 1999. godine došlo je do ukidanja Federalnog štaba civilne zaštite, koji je djelovao kao Sektor civilne zaštite u sastavu Federalnog ministarstva odbrane, i potpuno izdvajanje struktura civilne zaštite iz navedenog ministarstva. Navedene poslove, opremu, sredstva rada, arhivu, prava i obaveze preuzela je Federalna uprava civilne zaštite (u daljem tekstu: FUCZ) koja je nastavila djelovati kao operativni radni organ Vlade FBiH.

Navedenu organizacionu transformaciju na razini FBiH djelomično je pratila organizaciona transformacija struktura na kantonalnoj i općinskoj razini.

Krajem 2001. i u 2002. godini vođene su intenzivne aktivnosti na pripremi i donošenju Zakona o zaštiti i spašavanju ljudi i materijalnih dobara od prirodnih i drugih nesreća (u daljem tekstu: Zakon) kojim bi se zakonski uredila oblast civilne zaštite u FBiH.

Na žalost iako je Nacrt navedenog zakona usvojen gotovo jednoglasno Prijedlog nije došao na red ni u trećem nastavku posljednje sjednice federalnog parlamenta u starom sazivu iako je planiran u usvojenom dnevnom redu.

Novim zakonom predviđena je transformacija KŠCZ u Kantonalnu upravu civilne zaštite a općinskih štabova civilne zaštite u općinske službe civilne zaštite.

U nedostatku navedenog zakona i podzakonskih akata strukture civilne zaštite TK djeluju u poluvojnoj organizaciji i prema odredbama Poglavlja VIII– Civilna zaštita, član 167. do člana 185.

Navedeno stanje ne osigurava neophodne pravne pretpostavke i uvjete za normalno funkcionisanje i obavljanje poslova za koje su KŠCZ i općinski štabovi civilne zaštite formirani. Sve to na žalost ostavlja otvorenim sva pitanja i probleme sa

kojima su se strukture civilne zaštite i KŠCZ susretali prilikom elementarnih nepogoda prethodnih godina.

Zbog nedostatka smjernica od strane FUCZ Program rada KŠCZ za 2003. godinu sačinjen je na temelju nerealiziranih aktivnosti iz ranijeg perioda i aktivnosti koje je potrebno realizirati u narednom periodu.

Po donošenju Zakona uslijedit će značajno inoviranje usvojenog Programa rada. Program je okvirni dokument i njegove izmjene bit će vršene i kroz mjesečne planove rada koji će biti usvojeni svakog mjeseca na temelju zahtjeva i naredbi Federalnog štaba civilne zaštite, akata FUCZ, stavova i smjernica Vlade TK, kao i tekućih procjena KŠCZ Tuzla.

ORGANIZACIONI POSLOVI

1. Po usvajanju Zakona obaviti planirane organizacione i strukturne promjene na kantonalnoj i općinskoj razini.

2. Sukladno obavljenim kadrovskim promjenama u Vladi TK preduzeti potrebne aktivnosti za popunu KŠCZ članovima po funkciji odnosno predstavnicima odgovarajućih ministarstava Vlade TK.

3. Pripremiti po potrebi dopunu obrazloženja i preduzeti potrebne aktivnosti u javnoj raspravi usvojenih nacрта kantonalnog i općinskih proračuna kao i amandmansko djelovanje na prijedloge istih dokumenata kako bi se u završnim usvojenim dokumentima za 2003. godinu, u okviru tekućih rezervi planirala i osigurala sredstva za intervencije u slučaju elementarnih nepogode i većih nesreća.

4. Na temelju obavljene analize stanja organiziranosti i potreba odgovarajućih udruženja građana od interesa za zaštitu i spašavanje ljudi i materijalnih dobara kao što su: Crveni križ, kantonalnih i općinskih zajednica (udruženja) tehničke kulture, lovačka, streljačka, sportska, planinarska i druga društva tražiti od kantonalnih i općinskih, izvršnih i zakonodavnih struktura vlasti da se u proračunima za 2003. godinu planiraju sredstva za njihov rad odnosno odgovarajuće projekte iz te oblasti.

5. Zadnjih godina za potrebe KŠCZ iz proračuna TK, i pored planiranja određenih sredstava u okviru kapitalnih projekata Vlade TK, nije došlo

do konkretne realizacije i nabavke odgovarajuće i neophodne opreme potrebne za kvalitetnije operativno djelovanje u provođenju mjera zaštite i spašavanja od strane KŠCZ. Stanje je identično kada su u pitanju potrebe općinskih struktura civilne zaštite.

Zbog toga je potrebno od Vlade i Skupštine TK tražiti da se konačno osiguraju potrebna sredstva za nabavku odgovarajuće i potrebne opreme.

6. Stanje skloništa na području TK je izuzetno loše i ista su neuvjetna i nepovoljna za sklanjanje i smještaj građana u slučaju potrebe. Isto tako nema opravdanja da se od 1.400.109,10 KM upućene naknade za izgradnju skloništa Federalnom ministarstvu odbrane zadnje 4 godine (1999. – 2002. godine) na područje TK nije vratila niti jedna marka.

Zbog toga je potrebno pokrenuti inicijativu prema Vladi TK da se od Vlade F BiH traži povrat navedenih sredstava i ista usmjere na poboljšanje stanja postojećih i izgradnju novih skloništa.

Isto tako pokrenuti inicijativu da Općinska vijeća preko Skupštine TK pokrenu aktivnosti prema Parlamentu F BiH za izmjenu postojećih propisa radi decentralizacije uplata i raspored prikupljenih sredstava na razini Kantona i općina.

7. Poplave, koje na području TK gotovo svake godine izazivaju velike materijalne štete posljedica su kako pojave velikih voda te nerazvijenih i nereguliranih riječnih korita, tako i smanjenja proticajnog profila pa i potpunog zatvaranja korita vodotoka zbog odlaganja otpadnog materijala u riječna korita.

KŠCZ će preko općinskih štabova CZ izvršiti detaljno snimanje stanja vodotoka pedložiti odgovarajuće mjere za nastavak aktivnosti koje se trenutno vrše na saniranju oštećenih dijelova

vodotoka sredstvima Vlade TK.

8. Prošlogodišnje poplave su pokazale da je veliki broj stambenih objekata izgrađen na vodoplavnom području i u zoni klizišta bez odgovarajuće dokumentacije za gradnju.

KŠCZ će preduzeti aktivnosti da općinske službe i inspekcijski organi rade na sagledavanju stanja i preduzimanja odgovarajućih mjera na sprečavanju gradnje na navedenim područjima.

9. Elementarne nepogode i druge nesreće zadnjih godina su pokazale da općine ne opremaju svoje javne službe niti jedinice civilne zaštite opće namjene potrebnom opremom i sredstvima za kvalitetno provođenje mjera zaštite i spasavanja. Zbog toga je potrebno pokrenuti inicijativu da općine animiraju svoje istaknute građane koji borave u zemljama Zapadne Europe, radi opremanja iz donatorskih sredstava općinskih štabova CZ i općinskih jedinica CZ opće i specijalizovane namjene sa najnužnijim novim ili polovnim upotrebljivim materijalno-tehničkim sredstvima.

10. KŠCZ će kontinuirano pratiti stanje zaštite od elementarnih nepogoda i pripremljenosti struktura civilne zaštite i drugih subjekata čija je osnovna djelatnost zaštita i spasavanje, radi preduzimanja preventivnih i operativnih mjera u odbrani od elementarnih nepogoda i sanacije posljedica od istih. U tom smislu bit će pokrenuta inicijativa za održavanje odgovarajuće stručne rasprave na temu elementarnih nepogoda i mjera koje je potrebno preduzeti za vrijeme istih kao i za njihovo sprečavanje.

11. U suradnji sa Ministarstvom poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede TK, Kantonalnom direkcijom za vode i Mješovitim vodoprivrednim preduzećem DD «Spreča» Tuzla uraditi Procjenu stanja zaštite od poplava i djelovanja u slučaju oštećenja brana na hidroakumulacijama Tuzlanskog kantona.

12. Nakon usvajanja Zakona o zaštiti požara krajem 2002. godine doneseni su i odgovarajući podzakonski akti i stvoreni preduvjeti za njegovu operativnu primjenu.

Da bi se osigurali svi neophodni uvjeti za provođenje mjera zaštite od požara KŠCZ će i dalje insistirati na donošenju Zakona o vatrogastvu.

Opremljenost profesionalnih teritorijalnih i industrijskih vatrogasnih jedinica, industrijskih i dobrovoljnih vatrogasnih društava je veoma loša a oprema zastarjela. Zbog toga će biti potrebno pristupiti detaljnoj analizi stanja i poduzimanju odgovarajućih mjera.

13. KŠCZ će kontinuirano pratiti stanje zaš-

tite čovjekove okolice na području TK, kako u pogledu monitoringa zagađenja zraka, praćenja raznih oblika zagađenja zraka, vode i zemljišta, tako i veću mogućnost sanacije brojnih i složenih klizišta. U tom smislu će se ostvariti suradnja sa odgovarajućim ministarstvima i drugim subjektima koji se bave navedenom problematikom i pokrenuti inicijativu za izradu kratkoročnih i dugoročnih programa zaštite zraka i vode kao i zemljišta na prostoru TK.

14. KŠCZ će kontinuirano koordinirati i usmjeravati rad Kantonalnog Tima za brze intervencije na uništavanju neeksplozivnih ubojnih sredstava (NUS) po dojavi građana i aktivnosti na realiziranju projekta «Žetva», kao i na deminiranju kuća i infrastrukturne mreže u područjima povratka izbjeglih i raseljenih lica te provođenju operacije «BRZI ODGOVOR» na izvlačenju nastradalih lica u minskim poljima odnosno od zaostalih mina.

U tom cilju, a posebno radi osiguravanja nje-

govog kontinuiranog rada u narednoj godini, predlažeće Vladi TK neophodne mjere podrške za rad navedenog tima.

15. Posebna pažnja bit će posvećena realizovanju «Sporazuma o suradnji i ostvarivanju zadataka civilne zaštite», koji su prihvatile Vlade F BiH i RS, u pravcu što širih i konkretnijih oblika suradnje Kantonalnog i općinskih štabova civilne zaštite TK sa regionalnim i općinskim organima civilne zaštite sa područja Doboja i Bijeljine – Zvornika iz Republike Srpske te odgovarajućih organa iz Distrikta Brčko BiH.

16. Zadnjih godina su izostali program i planovi obuke struktura civilne zaštite i vršeni su

uglavnom putem medija i rasprave po određenim informacijama i nastalim problemima na terenu.

KŠCZ je već krajem 2002. godine pristupio i dovršio pripreme za održavanje stručno-edukativnog savjetovanja na temu «Klizišta».

Pored navedenog savjetovanja KŠCZ će u 2003. godini nastaviti sa tom aktivnošću na edukaciji struktura civilne zaštite i na druge teme stvarajući pretpostavke za kvalitetnije i efikasnije djelovanje u primjeni mjera zaštite i spašavanja.

17. U okviru stručno-edukativnog savjetovanja na temu «Klizišta» bit će izdat i zbornik radova koji će ujedno biti i prvi broj glasila KŠCZ pod nazivom «Civilna zaštita» koje će biti uvedeno i u 2003. godini izdavano prema mogućnostima i potrebi.

Navedeno glasilo će pored dodatne edukativne namjene za strukture civilne zaštite imati i dokumentarno-obrazovni karakter.

18. Organizirani odlazak radne grupe KŠCZ u suradnji sa NVO HELP iz Sarajeva u SR Njemačku i rad u trajanju od 10 nedjelja na saniranju šteta od poplava izuzetno je dobro prihvaćen od njemačkog naroda i imao je izuzetno pozitivan odjek u njemačkoj javnosti.

S obzirom na obavljanje aktivnosti, iskazan interes sa obje strane KŠCZ će obaviti sve potrebne aktivnosti za slanje novih grupa nezaposlenih lica i nastavak akcije.

Pored vraćanja duga za pomoć koju smo dobili u ratnom i poratnom vremenu od Njemačke akcija doprinosi rješavanju nezaposlenosti na našem Kantonu a otvara mogućnosti za nove programe pomoći iz Njemačke.

PLANSKO – OPERATIVNI POSLOVI

1. Izrada Izvještaja o radu Kantonalnog štaba CZ Tuzla i aktivnostima Civilne zaštite Tuzlanskog kantona u 2002. godini.

Rok: januar 2003. godine. Dostavlja se Vladi Kantona i Federalnoj upravi CZ.

2. Izrada Programa rada KŠCZ Tuzla za 2003. godinu.

Rok : januar-februar 2003. godine. Dostavlja se Vladi Kantona i Federalnoj upravi CZ.

3. Praćenje i procjenjivanje situacije na području Kantona sa aspekta potreba za preduzimanjem preventivnih i operativnih mjera zaštite ljudi i materijalnih dobara, te organizacije i koordinacije aktivnosti općinskih štabova CZ u tom smislu, kao i izdavanje neophodnih naredbi.

Rok: Kontinuirano tokom godine.

4. KŠCZ Tuzla će u suradnji sa Vatrogasnim savezom Kantona inicirati održavanje susreta vatrogasnih jedinica sa područja Tuzlanskog kantona.

5. Ažuriranje osnovnih planskih dokumenata Civilne zaštite Kantona:

- Procjene ugroženosti područja Kantona od elementarnih nepogoda,

tehničko-tehnoloških nesreća i drugih nesreća i opasnosti u miru,

- Plana organizovanja i djelovanja Civilne zaštite Kantona,

- Plana upotrebe Civilne zaštite Kantona.

- Plan zaštite i spasavanja od prirodnih i drugih nesreća.

Rok izrade: u skladu sa donošenjem odgovarajućih zakona i podzakonskih propisa i u saradnji sa odgovarajućim kantonalnim ministarstvima.

6. Izrada izvještaja i informacija iz pojedinih oblasti civilne zaštite i o osposobljenosti subjekata za provođenje odgovarajućih mjera zaštite i spasavanja:

- po procjeni štaba; dostavlja se Vladi Kantona i Federalnoj upravi CZ,

- po zahtjevima Federalne uprave CZ.

Rok izrade: tokom godine, po potrebi.

7. Realizacija nastavnih planova i programa koje donosi Federalna uprava CZ za obučavanje i osposobljavanje pripadnika štabova, jedinica i povjerenika CZ:

- eventualna razrada nastavnih planova i programa za područje Kantona,

- organizacija i realizacija ovih programa preko KŠCZ Tuzla, općinskih štabova CZ i formiranog aktiva predavača,

- praćenje obuke po strukturama civilne zaštite i izrada izvještaja o realizaciji nastavnih

planova i programa.

Rok izrade: u zavisnosti od donošenja Nastavnog plana

i programa Federalne uprave CZ.

8. Priprema i organiziranje stručno- edukativnih savjetovanja, za strukture civilne zaštite TK, na temu klizišta, požari, poplave, NUS i deminiranja i td.

Rok: Kontinuirano tokom godine.

9. Priprema i izdavanje glasila KŠCZ pod nazivom «Civilna zaštita» prema mogućnostima i potrebi.

Rok: Kvartalno i po potrebi.

10. Nadzor (i eventualni inspeksijski nadzor) nad radom općinskih štabova CZ i drugih struktura CZ:

- obilazak općinskih štabova CZ i praćenje njihovog rada po segmentima,

- organizovanje redovnih i tematskih sastanaka sa rukovodnim licima OŠCZ,

- izdavanje instrukcija, odnosno uputstava za unapređenje rada općinskih štabova CZ

po pojedinim pitanjima,

- eventualni inspeksijski nadzor (u skladu sa dobijenim ovlaštenjima) i preduzimanje neophodnih i propisanih mjera.

Rok: tokom godine i po potrebi.

11. Izvršiti probnu mobilizaciju OŠCZ u cilju provjere mobilizacijske gotovosti.

Rok: tokom godine po potrebi.

12. Putem kontakata komandanta KŠCZ Tuzla sa Predsjednikom Kantona i Predsjednikom Vlade, a u okviru njihovih ovlaštenja za izvršenje Budžeta Kantona za 2002. godinu, preduzimaće se mjere za materijalnu popunu Štaba prema formaciji utvrđenoj od strane Vlade Kantona i Federalne uprave.

Rok: tokom godine, po potrebi.

13. Izrada finansijskog plana – budžetskog zahtjeva KŠCZ Tuzla za 2004. godinu.

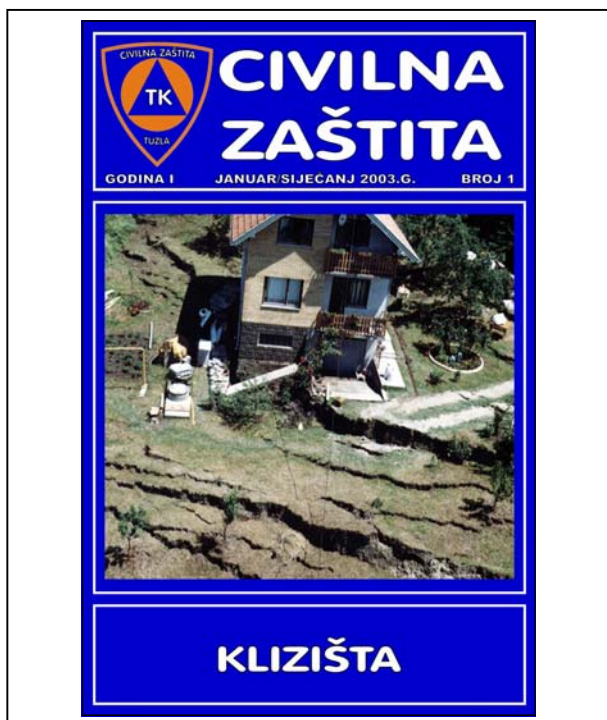
Rok: oktobar-novembar 2003. godine. Dostavlja se kantonalnom Ministarstvu finansija i Vladi Kantona.

14. Priprema Izvještaja o radu Kantonalnog štaba CZ Tuzla i aktivnostima Civilne zaštite Tuzlanskog kantona u 2003. godini.

Rok: decembar 2003 Dostaviće se Vladi Kantona i Federalnoj upravi civilne zaštite.

15. Izvršavanje ostalih tekućih, kao i poslova i zadataka iniciranih tokom godine od strane Federalne uprave CZ i nadležnih tijela Kantona.

Rok: tokom godine, po potrebi.

Međuentitetska saradnja struktura civilne zaštite

Tokom 2000. godine na temelju Ustava Bosne i Hercegovine, kao potrebu za praćenjem stanja koordinacije aktivnosti i međusobne pomoći u ostvarivanju zadataka civilne zaštite, Federalna uprava civilne zaštite, Republička uprava civilne zaštite Republike Srpske zaključili su Sporazum o ostvarivanju zadataka civilne zaštite.

Do sredine 2001. godine vlade oba BiH entiteta donijele su odluke o davanju saglasnosti na navedeni sporazum.

Prvi međuentitetski sastanak organa civilne zaštite Tuzlanskog kantona i regije Doboj održan je 31. jula 2001. godine u Doboju a drugi 30.10.2001. godine u Lukavcu. Navedeni sastanci su iskorišteni za analizu navedenog sporazuma i podsticanju daljnjeg razvoja i konkretizacije međusobne suradnje organa civilne zaštite.

Provedba Sporazuma o suradnji u ostvarivanju zadataka civilne zaštite, nastavljena je i u 2002. odnosno 2003. godini.

Izuzetna potreba, radi operativnijeg djelovanja struktura civilne zaštite na terenu i sigurnosti rada nametnula je potrebu održavanja novog sastanka.

Sastanak je održan 27.3.2002. godine u zgradi općine u Zvorniku.

Sastanku su ispred KŠCZ Tuzla prisustvovali: Zdenko Tadić, komandant KŠCZ, Nuriya Porobić, načelnik KŠCZ, Mesud Tanović, pomoćnik načelnika KŠCZ, Haris Hadžić, pomoćnik načelnika KŠCZ, Ervina Avdibegović, načelnik OŠCZ Kladanj, Zdenko Mišić, načelnik OŠCZ Živinice, Safet Fazlić, načelnik OŠCZ Kalesija, Fahrudin Avdičević, načelnik OŠCZ Teočak, Avdo Dedić, načelnik OŠCZ Sapna, Mirsad Džafić, načelnik OŠCZ Čelić.

FUCZ Sarajevo predstavljali su gospoda Mirsad Teskeredžić i Fevzija Hajdaragić pomoćnici deirektora.

Ispred RUCZ odjeljenje Bijeljina sastanku su prisustvovali: Zora Vuković, načelnik odjeljenja RUCZ Bijeljina, Drago Ristić, šef službe CZ Bijeljina, Nenad Simić, Zvornik, Stevo Todorović, Lopare, Milenko Petrović, Bijeljina, Savo Mikić, Ugljevik, Rajko Dukić, Milići, Ilija Nedić, šekovići, Marko Čubrilo, Vlasenica, Dragoslav Mijatović, Zvornik, Željko Mikić, Osmaci.

Da sastanak ne prođe bez predstavnika međunarodne zajednice pobrinuo se OSCE Tuzla ispred kojeg je sastanku prisustvovao gospodin Albert Popov oficir za sigurnosnu suradnju.

Sastanak je održan uz prisustvo medija i na njemu su razmatrane teme: Planiranje i provođenje preventivnih mjera zaštite od požara, Planiranje i provođenje preventivnih mjera zaštite od poplava i spasavanja nastradalih iz minskih polja.

Sastanak su vodili gđa. Zora Vuković i gosp. Zdenko Tadić.

Poslije veoma konstruktivne rasprave u kojoj su učešće uzeli svi prisutni i kroz koju je detaljno sagledano stanje, primjeri sa terena, problemi u provođenju navedenih mjera i iskazana potreba za suradnjom usvojeni su sljedeći

Z A K L J U Č C I

1. Prilikom nastanka požara u graničnim predjelima između Federacije BiH i RS strukture civilne zaštite općina na kojima je nastao požar ili koje isti ugrožava, i lica odgovorna za rad istih, se obavezuju da blagovremeno obavijeste jedni druge i na maksimalnu suradnju i djelovanje u zaštiti i spašavanju ljudi i materijalnih dobara i gašenju požara bez obzira na pripadnost teritorije.

2. U slučajevima kada se radi o minimalnom prostoru na kojem se vodi akcija gašenja požara, obje strane se obavezuju da će preduzeti maksimalne mjere sigurnosti i staviti na uvid jedni drugima podatke o miniranom prostoru da bi se

izbjeglo stradanje učesnika u gašenju požara.

3. Kod pojave većih požara u urbanom i industrijskom dijelu na općinama F BiH, RS strane se obavezuju da će razmjenom blagovremenih informacija pružiti pomoć jedni drugima u gašenju požara putem svojih raspoloživih kapaciteta za gašenje požara.

4. Prilikom pojave velikih padavina i bujica u graničnim dijelovima između F BiH i RS, strukture civilne zaštite općina na kojima se pojavila bujica i lica odgovorna za rad istih, se obavezuju da blagovremeno obavijeste jedni druge, na općinama nizvodno od pojave bujice, i na maksimalnu suradnju i djelovanje u zaštiti i spašavanju ljudi i materijalnih dobara od poplave bez obzira na pripadnost teritorije.

5. U slučajevima kada se radi o miniranom prostoru na kojem se vodi akcija spašavanja od poplave, obje strane se obavezuju da će preduzeti maksimalne mjere sigurnosti i staviti na uvid jedni drugima podatke o miniranom prostoru da bi se izbjeglo stradanje učesnika u spašavanju ljudi i imovine od poplave.

6. Kod pojave opasnosti na brani hidroakumulacije Sniježnica na općini Teočak struktura civilne zaštite općine Teočak se obavezuju da odmah upozore strukture civilne zaštite u Ugljeviku

kako bi se na mjere poduzele mjere zaštite i spašavanja.

7. U slučajevima stradanja civila u minskom polju, strukture civilne zaštite i odgovorna lica se obavezuju da će preduzeti neophodne aktivnosti za djelovanje timova za brze intervencije i njihovih deminera na izvlačenju nastradalih bez ikakvih ograničenja.

8. Učesnici sastanka se obavezuju da će u toku mjeseca aprila izvršiti razmjenu podataka o minskim poljima i nesigurnim prostorima u dodirnom dijelu svojih općina radi izrade odgovarajućih upozorenja za civilno stanovništvo i sigurnu primjenu mjera zaštite i spašavanja.

Za provođenje navedenih zaključaka u potpunosti su stvoreni uvjeti «Sporazumom o suradnji u ostvarivanju zadataka civilne zaštite» posebno uređeni u članu 3., 4. i 5.

Svi učesnici sastanka su bili jednoglasni u ocjeni da je isti bio veoma potreban i da suradnju treba nastaviti po svim pitanjima poslova civilne zaštite.

Efeki navedenog sastanka u Zvorniku bili su veoma vidljivi u 2002. i 2003. godini i realizirani su u konkretnim oblicima suradnje između općinskih organa civilne zaštite posebno u primjeni mjera protiv požarne zaštite.

Akcija pomoći Njemačkoj

Na inicijativu Humanitarne organizacije HELP - HILFE zur Selbsthilfe e. V. Predstavništvo u Sarajevu, kantonalni štab civilne zaštite Tuzla obavio je anketiranje, selektiranje, odabir i ispraćaj 24 nezaposlena lica sa prostora Tuzlanskog kantona za akciju pomoći poplavama ugroženim područjima SR Njemačke.

Od strane HELP-a učesnicima akcije osigurane su radne vize, osiguranje, prevoz i odgovarajuće plaće, dok je od strane domaćina osiguran smještaj i ishrana učesnika.

Troškove potrebnih materijala za sanaciju oštećenih kuća i objekata osigurala je Humanitarna organizacija Johanitan iz SR Njemačke.

Odlazak navedene grupe obavljen je 26.09.2002. godine iz Tuzle. Grupu su sačinjavala nezaposlena lica sa više općina TK.

Grupa je do 15.12.2002. godine (10 nedelja) boravila u Njemačkoj pokrajini Sachsen-Anhalt grad Trettin. Navdeni gradić nalazi se blizu Wittenberga u Istočnoj Njemačkoj. Lizlijevanje rijeke Elbe poplavilo je sve kuće (700 kuća) i ekipa je radila na saniranju istih.

U navedenom vremenu sanirano je 50 kuća što je podrazumijevalo čišćenje podruma, obijanje žbuke, skidanje keramike, dizanje podova, skidanje tapeta, opravka elektroinstalacija, molerske radove, utovar i istovar materijala.

Dolazak ekipe i njen boravak u Njemačkoj pratio je publicitet. Dolazak volontera iz TK i BiH da pomognu narodu Njemačke i moćnoj Njemačkoj državi u saniranju šteta od elementarne nepogode je prihvaćen sa nevjericom i oduševljenjem. To su članovi ekipe najbolje osjetili za vrijeme ali i na završnoj svečanosti 13.12.2002. godine kojom je obilježen završetak akcije.

Završetak akcije upriličen je u odgovarajućem restoranu uz prigodan kulturno zabavni program koji su priredili najmlađi stanovnici grada domaćina. Učesnicima akcije su podjeljene zahvalnice i podjeljeni darovi domaćina.

Ispred domaćina zahvalnost su iskazali predstavnik građana i gradonačelnica Prettina gospođa Helga Welz koji su iskazali nadu da će radovi biti nastavljeni na proljeće. Skupu su se obratili i predstavnik sponzora i glavni organizator akcije gospođa Karin Settelle, šefica HELPA za Bosnu i Hercegovinu.

Ambasador BiH u SR Njemačkoj se nije pojavio iako je planirano ali je poslao odgovarajuću poruku koju su prenijeli njegovi prvi tajnici koji su prisustvovali skupu i obilasku nekoliko saniranih kuća.

Ispred Vlade Tuzlanskog kantona i Kantonalnog štaba civilne zaštite Tuzla skupu se obratio gospodina Zdenko Tadić.

On je u svom obraćanju istakao da građani BiH dobro znaju šta je nesreća jer su tragovi rata još uvijek svježiji a građani TK znaju i šta znači poplava jer su je imali prošle godine.

Oni posebno znaju šta znači pomoć prijatelja u nesreći a Njemački narod i Njemačka država su bili najveći prijatelji ne samo u smještaju izbjeglica (oko 350 tisuća) nego i u deminiranju i obnovi BiH gdje su preko HELP-a i drugih organizacija još prisutni. Čestitao je članovima skupa na uspješno obavljenom zadatku i istakao spremnost dolaska novih grupa sa područja TK.

Nakon uspješno završene akcije ekipa se bez problema vratila kući 16.12.2002. godine.

Na žalost nedostatak sredstava nije omogućio dolazak novih grupa i uključivanje većeg broja nezaposlenih lica sa TK u nastavku akcije u 2003. godini iako su svi učesnici akcije u 2002. godini bili za to.

Akcija je ipak nastavljena ali znatno reducirana, Od najboljih i najodgovornijih članova ekipe koja je prošle godine boravila u Njemačkoj formirana je nova grupa koja je otputovala za Prettin 16.5.2003. godine gdje treba ostati do 09.8.2003. godine. grupu sačinjava 10 nezaposlenih lica sa područja TK i 5 sa Kantona Sarajevo.

Novac ide, a skloništa propadaju

U proteklih četiri godine sa prostora Tuzlanskog kantona u Fedalnu kasu na ime izgradnje i sanacije skloništa izdvojeno oko 1,5 miliona maraka a nije vraćena niti jedna marta

Sklanjanje ljudi, materijalnih i drugih dobara, kao mjera zaštite i spasavanja provodi se u okviru CZ i predstavlja osnovni i najefikasniji način zaštite ljudi, materijalnih i drugih dobara od ratnih dejstava ili drugih vrsta opasnosti.

Preventivne pripreme koje se provode u okviru ove mjere obuhvataju: planiranje, izgradnju i održavanje skloništa i drugih zaštitnih objekata, te prilagođavanje i korištenje podrumskih i drugih prostora i prirodnih objekata pogodnih za sklanjanje ljudi i materijalnih dobara.

Najveći dio ovih aktivnosti provodi se još u miru, tj. u fazi pripremanja za eventualnu opasnost. Općine, preduzeća i druga pravna lica, vlasnici stambenih zgrada i poslovnih objekata, u okviru svojih prava i obaveza osiguravaju i provode sklanjanje ljudi, materijalnih i drugih dobara u skloništa i druge zaštitne objekte i prigodne prostorije, u skladu sa svojim planom odbrane i planom zaštite i spašavanja.

Rješavanje ove problematike zahtjeva određene izmjene i dopune pojedinih zakonskih odredbi, te donošenje i primjenu podzakonskih propisa iz ove oblasti.

Vrsta, broj i kapacitet skloništa

Kriteriji za klasifikaciju skloništa su: stepen zaštite, namjena prema korisnicima skloništa i kapacitet skloništa.

U pogledu stepena zaštite, skloništa se dijele na: skloništa pojačane, osnovne i dopunske zaštite.

U pogledu korisnika, skloništa se dijele na: javna, blokovska, kućna, porodična skloništa i skloništa u preduzećima i drugim poslovnim objektima.

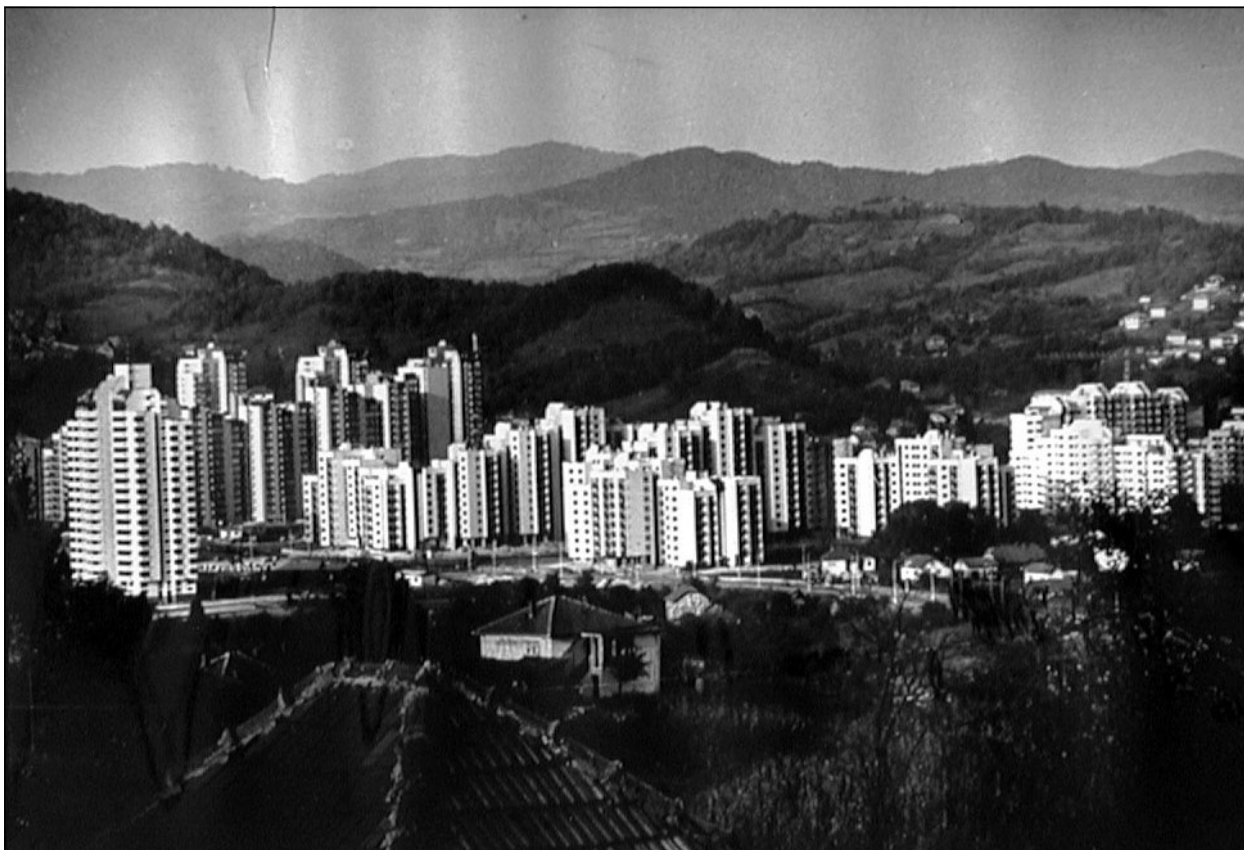
Obzirom na kapacitet skloništa mogu biti. Vrlo mala (od 3 do 7 lica), mala (do 50 lica), srednja (od 50 do 300 lica) i velika do 2000 lica.

Problematika izgradnje, korištenja, održavanja i tehničke kontrole ispravnosti skloništa, trebala bi biti regulisana novim zakonskim propisima koji bi utvrdili kriterije o načinu izgradnje, održavanja, tehničke kontrole i inspeksijskog nadzora u ovoj oblasti.

Na Tuzlanskom kantonu prema vrsti, broju i kapacitetu, a posebno prema stepenu zaštite skloništa, imamo sljedeće vrste skloništa.

a) Skloništa pojačane zaštite

Ova skloništa su zaštitni objekti koji treba da

izdrže direktan pogodak avio-bombe teške 300kg, a da pri tomene dođe do narušavanja njegovih zaštitnih funkcija.

To su javna skloništa namijenjena za sklanjanje većeg broja osoba i ukoliko su potpuno opremljena obezbjeđuju neprekidan boravak od 14 dana.

Prema podacima sa terena na području TK imaju dva skloništa pojačane zaštite sa ukupnim kapacitetom od 400 sklonišnih mjesta. Jedno sklonište pojačane zaštite se nalazi u Tuzli, u stambenim objektima i naseljima, sa kapacitetom od 200 sklonišnih mjesta koji je uzurbiran od strane PTK, koji ga koristi kao magacin. Drugo sklonište se nalazi u Gračanici u sastavu poslovnih objekata sa kapacitetom od 200 sklonišnih mjesta i koriste ga RVI.

b) Skloništa osnovne zaštite sa filtroventilacionim uređajem (FVU)

Ovi zaštitni objekti moraju izdržati nadpritisak udarnog talasa od 100 do 300 kpa/cm².

Grade se u sastavu stambenih objekata (kućna skloništa) ili van njih (blokowska skloništa) i u poslovnim objektima. Njihov kapacitet je 50 do 300 osoba i ukoliko su potpuno opremljena omogućavaju boravak od 7 dana i štite od ruševina, temperaturnog opterećenja, bojnih otrova, hemijskih i radioaktivnih efekata.

Na području Tuzlanskog kantona u stambenim objektima ima 56 skloništa osnovne zaštite sa FVU sa ukupnim kapacitetom od 9.590 sklonišnih mjesta namijenjenih za zaštitu stanovništva i nalaze se u općinama: Banovići, Gradačac, Tuzla, Živinice i Kalesija. Deset skloništa je izdato pod zakup bez naknade humanitarnim organizacijama i drugima (kao RVI, Izviđačkom odredu, Crvenom križu, Policijskoj upravi, Srednjoškolskom centru, Domu zdravlja) i dr.

Na području općine Tuzla u poslovnim objektima ima 12 skloništa kapaciteta za 2.200 lica, namijenjenih za zaštitu zaposlenih.

c) Skloništa osnovne zaštite bez ugrađenog filtroventilacionog uređaja (FVU)

Na Tuzlanskom kantonu postoji 18 skloništa osnovne zaštite bez FVU u stambenim objektima, u općinama Banovići, Gračanica i Živinice, kapaciteta za 2.540 osoba.

Skloništa osnovne zaštite (njih 16) izgrađena su i u poslovnim objektima općina Gračanica, sapna i Srebrenik, sa ukupnim kapacitetom od 2.050 sklonišnih mjesta.

d) Skloništa dopunske zaštite, podrumi i drugi pogodni objekti

Skloništa dopunske zaštite su zaštitni objekti kapaciteta do 25 osoba sa otpornošću na nadpritisak vazdušnog udarnog talasa do 50 kpa/cm².

Služe za višesatni boravak i uspješno štite od dijelova ruševina, gelera, streljačkog oružja i požara.

Među ovim objektima najviše je podrumskih prostora i garaža u sastavu privatnih i društvenih stambenih objekata. Na našem Kantonu ima oko 16.000 ovakvih objekata sa ukupnim kapacitetom od 200.000 sklonišnih mjesta. Ovi objekti se u miru ne smatraju tipskim skloništima, nego se prema potrebama prilagođavaju toj namjeni.

e) Rekapitulacija skloništa pojačane zaštite i skloništa osnovne zaštite sa i bez filtroventilacionog uređaja (FVU)

Na području TK ima ukupno 104 skloništa sa ukupnim kapacitetom od 16.790 sklonišnih mjesta. Od toga su:

- 2 skloništa pojačane zaštite, kapaciteta za 400 osoba,

- 68 skloništa osnovne zaštite sa filtroventilacionim uređajem (FVU), kapaciteta 11.790 osoba,

- i 34 skloništa osnovne zaštite bez filtroventilacionog uređaja (FVU), kapaciteta za 4.600 osoba.

Stanje, održavanje i korištenje skloništa

I skloništa, kao i drugi objekti, tokom rata su pretrpila znatna oštećenja i devastacije, tako da se nalaze u veoma teškom stanju. Najčešći problemi koje ističu OŠCZ u svojim izvještajima su: pojava i prisustvo vode u skloništima, nedostatak opreme za boravak, otuđenje instalacija skloništa i njihova teža oštećenja. Polazeći od stanja opreme u skloništima i instalacija skloništa, svi zaštitni objekti, dakle i skloništa pojačane zaštite i skloništa osnovne zaštite, trenutno se mogu tretirati kao skloništa dopunske zaštite.

Prema grubim procjenama OŠCZ, sredstva potrebna za njihovu sanaciju iznose oko 7.500.000 KM. Nameće se zaključak da sanacija zaštitnih objekata nije moguća bez finansijske potpore federalnog, kantonalnog i općinskog budžeta.

Primjena Privremene instrukcije FMO o izgradnji skloništa

Danas je na snazi Privremena instrukcija koju je na osnovu Zakona o odbrani 1997. godine donio Ministar odbrane. Prema ovoj «Instrukciji» svi investitori su dužni u novim objektima izgraditi skloništa ili uplatiti naknadu od 2 % vrijednosti objekta za izgradnju javnih skloništa, na račun FMO – Sarajevo.

Instrukcija se ne primjenjuje u cjelosti, zbog

nedovoljne saradnje između općinskih štabova civilne zaštite, te općinskih službi za prostorno uređenje i stambeno-komunalne poslove i odjela odbrane u općinama koji su nadležni za sprovođenje ove Instrukcije.

U proteklom periodu općinski štabovi civilne zaštite nemaju podataka o novosagrađenim skloništima na području našeg Kantona.

Izgradnja i sanacija skloništa na području Tuzlanskog kantona je otežana i zbog toga što se ne vrši povrat sredstava uplaćene naknade za izgradnju i sanaciju skloništa. Samo u posljednje četiri godine prikupljeno je oko 1.500.000,00 KM koja su, u skladu sa zakonom, uplaćivana na račun FMO Sarajevo, a da do danas nije vraćena niti jedna marka na naš Kanton.

Primjera radi, na dva zahtjeva općinskih štabova civilne zaštite i Kantonalnog štaba civilne zaštite koji su upućeni prema FMO Sarajevo, a u vezi obezbjeđenja sredstava za dogradnju atomskog skloništa u Živinicama i sanaciju 2 skloništa u Lukavcu, nisu dobijene povratne informacije od Federalnog ministarstva odbrane. FMO Sarajevo nije realizovao ni svoju odluku za izdvajanje 30.000 KM za sanciju dva skloništa u općini Tuzla.

Iz gore navedenih razloga općinski štabovi civilne zaštite predlažu uplatu sredstava za izgradnju skloništa na račun općina ili Kantona.

Primjena Privremene instrukcije FMO o korištenju skloništa u miru

Za sprovođenje ove Instrukcije nadležni su općinski štabovi CZ, koji su ovlašteni i za potpisivanje ugovora o zakupu, a na osnovu toga donešene su odluke o davanju manjeg broja ispravnih skloništa na korištenje bez naknade, ili pod zakup uz utvrđivanje zakupnine.

Samo je jedno sklonište u Banovićima dato na korištenje uz godišnju zakupninu od 405 KM.

Uglavnom se skloništa daju na korištenje bez naknade i to organizacijama RVI, Crvenog križa, izviđačkim odredima i dr. Naime, prema navodima općinskih štabova CZ, postojeća skloništa prilikom gradnje nisu prilagođena ni manipulisanju uskladištenim proizvodima, zbog čega privredni subjekti ne pokazuju interes za njihovo korištenje uz zakup.

R e z i m e

Analizirajući navedene podatke o broju, strukturi i stanju skloništa na prostoru Tuzlanskog

kantona, može se konstatirati da je stanje krajnje zabrinjavajuće.

Postojeći kapaciteti skloništa rješavaju potrebe manje od jedne trećine građana TK, dok najveći dio građana u urbanom dijelu općina nema riješeno pitanje sklanjanja.

Postojeća struktura skloništa uopće nije prilagođena potrebama, a skloništa pojačane i osnovne zaštite nisu funkcionalna i više pripadaju tipu skloništa dopunske zaštite.

Stanje u kojem se nalaze skloništa, bez obzira na namjenu, je veoma loše. Većina njih je devastirana, zatrpana smećem, pod vodom i neupotrebljiva za upotrebu bez odgovarajuće intervencije.

Poseban problem predstavlja neuređenost evidencije, nedostatka podataka o izgrađenim skloništima i mogućnosti korištenja određenih objekata u tom smislu, kao i brojem eventualnih mjesta za smještaj građana u slučaju potrebe.

I pored značajnih sredstava koja su namjenski izdvojena za izgradnju i sanaciju skloništa na račun Ministarstva odbrane F BiH i opravdanih dokumentiranih zahtjeva po tom osnovu, na prostor TK nije vraćena niti jedna marka.

Prijedlog mjera

1. Uraditi Informaciju o stanju skloništa na prostoru svake općine TK i na temelju toga poduzeti odgovarajuće mjere i uraditi Plan aktivnosti na saniranju postojećeg stanja skloništa.

- Nositelj aktivnosti: Općinski štabovi civilne zaštite i odgovarajuće općinske službe.

2. Pokrenuti inicijativu za povrat uplaćenih sredstava na ime izgradnje i saniranja skloništa Ministarstvu odbrane F BiH u protekle 3 godine i njihovo usmjerenje u poboljšanje stanja.

- Nositelj aktivnosti: KŠCZ i Vlada TK

3. Podržati započete aktivnosti i ubrzati donošenje zakonskih propisa koji će omogućiti da sredstva koja se uplaćuju na ime izgradnje i saniranja skloništa ostaju u TK.

- Nositelj aktivnosti: KŠCZ i Skupština TK.

4. Tražiti od općinskih i kantonalnih organa za prostorno planiranje da prilikom izdavanja upotrebnih dozvola za izgrađene objekte osiguraju primjenu važećih propisa o uplati, odnosno izgradnji skloništa prema dokumentaciji i propisima.

- Nositelj aktivnosti: Upravni organi općina i Kantona za prostorno uređenje.

Potpisan V memorandum o deminiranju

Poslije višemjesečnih aktivnosti Federalne uprave civilne zaštite osigurani uvjeti za nastavak procesa deminiranja u Bosni i Hercegovini.

Rat od 1992. do 1995. godine u Bosni i Hercegovini, ostavio je više stotina miliona kvadratnih kilometara miniranog prostora. Od završetka rata do danas vode se intenzivne aktivnosti na deminiranju navedenog prostora.

**Alija Tihić, direktor Federalne uprave
Civilne zaštite BiH**

Prvih poslijeratnih godina na tom poslu bilo je angažirano veoma mnogo stranih agencija za deminiranje koje su veoma brzo potrošile izuzetno visoka donirana sredstva za navedeni posao. Vrijednost deminiranog kvadratnog metra u to vrijeme dostizala je iznos od 80 KM.

Nedostatak novčanih sredstava i gašenje donatorskih izvora iz svijeta smanjivao je vrijednost navedenih radova i interes stranih agencija i deminera. Nedostatak doniranih sredstava doveo je u pitanje proces deminiranja a prije svega i povratak prognanih i raseljenih lica u Bosni i Hercegovini.

Da se to ne bi dogodilo krajem 1998. godine pristupilo se izgradnji posebnog sistema kontroliranog deminiranja, pronalaženja i uništavanja preostalih neeksplozivnih ubojnih sredstava

(NUS-). Rezultat toga je formiranje posebnog Menadžment tima u okviru Federalne uprave civilne zaštite kadrovski stručno i tehnički osposobljenog za navedeni posao. Sredstvima koja je osigurala Evropska zajednica formirani su kantonalni timovi za brze intervencije (TUN timovi) sa zadatkom deminiranja objekata i prostora za povratak prognanih i raseljenih lica, izvlačenje nastradalih iz minskih polja i pronalaženje i uništavanje NUS-a.

U proteklom periodu realizacija navedenog projekta provedena je u 4 faze – memorandum, odnosno jednogodišnja ugovora koje su potpisivali i provodili ispred Evropske zajednice posebna komisija a ispred Bosne i Hercegovine uprave civilne zaštite oba entiteta.

Rezultati koji su ostvareni su impresivni i s punim pravom se može tvrditi da je realizacija navedenih projekata temelj projekta povratka u Bosni i Hercegovini.

Poslije višemjesečnih aktivnosti krajem prošle godine, tačnije 27.11.2002. godine, potpisan je 5. po redu ugovor (V memorandum) u iznosu od 1.526.000 Eura na trajanje od 11. mjeseci. Bila je to velika pobjeda i uspjeh vodećih ljudi FUCZ gospodina Alije Tihić, direktora i Stanka Sliškovića njegovog zamjenika ali i deminera i Menadžment tima na čelu sa gospodinom Darkom Kalašem koji su svojim rezultatima u potpunosti opravdali uložena sredstva u predhodna 4 ugovora.

U ovoj ekonomskoj situaciji, u kojoj se nalaze svi kantoni i Bosna i Hercegovina, potpisivanje V memoranduma ima izvanredan značaj. Prije svega on osigurava nastavak procesa trajnog povratka i uvećavanja sigurnosti građana. Zbog svega toga gospoda iz rukovodstva FUCZ zaslužuju sve čestitke i priznanja.

V memorandumom osigurani su uvjeti za nastavak procesa deminiranja u Bosni i Hercegovini.

Troškove osiguravanja osobnih dohodaka, nabavke i servisiranja opreme i sredstava kao i ranije snosit će Komisija evropske zajednice a uplatu mirovinsko-zdravstvene zaštite F BiH odnosno RS. Obaveza kantona je osiguranje smještaja odnosno kancelarijskog i magacinskog prostora i koordiniranje rada TUN tima odnosno

oba njegova dijela: «A» komponente koja se bavi prikupljanjem i uništavanjem NUS-a i «B» komponente koja vrši deminiranje i intervencije «Brzog odgovora», odnosno spasavanja nastaradalih iz minskih polja.

Koliki značaj ima potpisivanje V memo-

randuma za Tuzlanski kanton nije potrebno posebno isticati. Ipak ova teška ekonomska situacija zaslužuje da se to učini.

U ovom trenutku na TK ima preko 74 miliona kvadratnih metara koji se službeno vode kao minsko polje. Nastavak rada TUN tima osigurava stvaranje daljnjih uvijeta za povratak i ostanak prognanih i raseljenih lica za što, na žalost na prostoru TK još uvijek postoji velika potreba. To znači da će biti nastavljeno intenzivno prikupljanje i uništavanje NUS-a kao i brzo djelovanje u slučaju stradanja građane u minskim poljima.

Nije za zanemariti ni činjenicu, da to znači produžetak radnog angažmana za 4 člana «A» komponente i 11 članova «B» komponente odnosno svih 15 članova TUN tima.

Iako svoj opasni i pogibeljni posao rade za minimalnu naknadu, članovi TUN tima KŠCZ su u izvršavanju ugovorenih obaveza od I memoranduma do sada pokazali visoku profesionalnost, stručnost i odgovornost. Obnovljena povratnička naselja infrastrukturni objekti i stotine tisuća uništenog NUS-a bez ijedne pogreške su najbolja potvrda toga.

Želimo im da i u realiziranju V memoranduma imaju puno uspjeha.

A - tim deminera Kantonalnog štaba Civilne zaštite zadužen za neeksplozirana ubojita sredstva

Doobuka deminera

U zimskoj pauzi u Tuzli obavljena Stručno-specijalistička obuka deminera iz Tuzle, Orašja, Žepča i Distrikta Brčko.

U zimskom periodu, nastalom zbog aktivnosti na produžavanju ugovora sa Komisijom Evropske zajednice i nemogućnosti rada zbog zimskih uvjeta, obavljena je stručno-specijalistička obuka deminera Federalne uprave civilne zaštite..

U suradnji sa Kantonalnim štabom civilne zaštite Tuzla u Tuzli je organizirana doobuka deminera «B» TUN timova Tuzle, Orašja, Distrikta Brčko i Žepča.

Obuka je obavljena u prostorijama KŠCZ Tuzla 30. i 31.01.2003. godine. Predavači su bili pripadnici Menadžment tima FUCZ iz Sarajeva gospoda Laštro Jozo i Sejmen Kjazim.

Stručno-specijalistička obuka je provedena u dva dijela.

U prvom dijelu Deminiranje obnovljeno je znanje iz oblasti deminiranja kroz teme: organizacija deminiranskog radilišta, odgovornost osoblja zaduženog za deminiranje, opće mjere sigurnosti u

deminiranju, procedura manuelnog deminiranja, oprema za deminiranje, vrste i sredstva za obilježavanje, izviđanje minskih polja, izvještavanje-procedura izvještavanja, neeksplozivna ubojna sredstva (NUS), medicinska obuka i zaštita opreme.

Drugi Opći dio iskorišten je za detaljnu obradu teme: brzi odgovor-nasilni ulazak u minsko polje. U okviru ovog dojela izvršena je analiza i upoznavanje sa najvažnijim dijelovima Zakona o deminiranju BiH.

Obuku je prošlo oko 40 deminera iz navedenih timova.

Svi učesnici su iskazali zadovoljstvo što su imali priliku da učestvuju na navedenoj obuci, osvježe svoje znanje i razmijene iskustva sa svojim kolegama u opasnom poslu koji obavljaju.

Sve čestitke svakako zaslužuje FUCZ i Menadžment Tim koji su proveli navedenu obuku.

Rezultati u proteklom dijelu godine i nove desetine tisuća deminiranog i oslobođenog prostora, bez incidenata najbolja su potvrda toga.

B - tim deminera Kantonalnog štaba Civilne zaštite Tuzlanskog kantona

Održano stručno - edukativno savjetovanje "Klizišta"

U organizaciji KŠCZ organizirano stručno-edukativno savjetovanje sa ciljem osposobljavanja struktura Civilne zaštite kantona za borbu protiv klizišta

U organizaciji KŠCZ Tuzla, dana 14. 02. 2003. godine održano je Stručno-edukativno savjetovanje na temu "Klizišta".

Savjetovanje je održano u BKC u Tuzli.

Obrađeno je više tema a sve one su bile posvećene prirodnom fenomenu klizanja tla koji je u ovom trenutku zahvatio preko 10 kvadratnih kilometara TK.

U uvodnom dijelu gospodin Mesud Tanović, pomoćnik načelnika KŠCZ je govorio o **Praktičnim aspektima problematike klizišta na području TK.**

Prof. dr. Sejfudin Vrabac obradio je temu **Osnovni uzroci pojave klizišta na području TK**, a Doc.dr. Ibrahim Čačković, **Klizišta Tuzlanskog kantona**. MR. Rejhana Redžepović i MR. Zijad Ferhatbegović su kroz temu **Poznavanje i sanacija klizišta** upoznali učesnike Savjetovanja sa osnovnim elementima koji prethode klizanju tla i mogućnostima preventivnog djelovanja.

Gospodin Amer Džindo, dipl. ing. geologije je kroz temu **Hitne – interventne mjere na klizištima, karakteristike, primjena i opravdanost** posebno obradio postupak preventivnog saniranja velikog klizišta u MZ Grabovica u Tuzli, a Prof. dr. Milan Stević temom **Sanacija klizišta «Pasji Grob» na putu Kalesija – Sapna**, kao primjer trajnog saniranja klizišta.

Odziv na Savjetovanje je bio izvanredan kao i interes javnosti TK.

Mala sala BKC Tuzla bila je mala da primi

sve koji su željeli saznati nešto više o klizištima i dati svoje sugestije za borbu protiv istih. Više od 100 učesnika, među kojima je bio veliki broj doktora nauka, su sa velikom pažnjom saslušali predavanja i neposrednim sugestijama pokušali dati svoj doprinos u borbi protiv tog prirodnog fenomena kojim je toliko opterećen TK.

Pored eksperata geologa Savjetovanju su prisustvovali svi najodgovorniji ljudi iz OŠCZ sa 13 općina TK, predstavnici općinskih službi i ministarstava Vlade TK, više načelnika općina i građana.

Na Savjetovanju su stigle i delegacije iz struktura civilne zaštite RS i Distrikta Brčko i deklgacija FUCZ iz Sarajeva.

Učesnike Savjetovanja je pozdravio gospodin Bajazit Jašarević, predsjednik Vlade TK naglasivši značaj zaključaka koji će biti doneseni i potrebu da se o njima izjasne općinska vijeća i Skupština TK.

Uspješan rad poželio je i gospodin Stanko Slišković, zamjenik direktora FUCZ.

Savjetovanje je vodio i otvorio Komandant KŠCZ Tuzla, Zdenko Tadić.

Svim učesnicima su podjeljena odgovarajuća uvjerenja za učešće na Savjetovanju i luksuzno opremljeni zbornik radova kojim KŠCZ Tuzla pokreće i svoje glasilo pod nazivom „Civilna zaštita“ edukativnog, informativnog i dokumentarnog karaktera.

Zajedničko je mišljenje svih učesnika Savjetovanja da je ono izuzetno uspjele i da će polučiti velike rezultate kroz veću educiranost učesnika ali i kroz odgovor nadležnih na zaključke koji su doneseni.

Mediji TK su u pripremi i kroz izvještaje sa Savjetovanja dali izvanredan doprinos pravilnoj prezentaciji problematike klizišta i potrebi organizirane i stručne borbe društvene zajednice protiv navedenog prirodnog fenomena.

ZAKLJUČCI

1. Veliki broj registriranih klizišta i kontinuirano aktiviranje novih, kao i već saniranih klizišta, na području svih općina TK, predstavlja veliki problem koji značajno ugrožava sigurnost ljudi i materijalnih dobara, te se u rješavanje ove vrlo kompleksne problematike moraju uključiti svi nadležni subjekti u općinama, kao i na nivou TK.

U praksi se pokazalo da je najveći uzrok poja-

ve klizišta negativan utjecaj ljudskog faktora, što se ogleda u slijedećem: nepostojanje sistema za regulaciju i odvodnjavanje površinskih i podzemnih voda, neadekvatne vodovodne i kanalizacione instalacije, nepropisno izvedeni zemljišno-građevinski radovi, nekontrolirana sječa šuma, izgradnja građevinskih objekata na potencijalno nestabilnim terenima, površinska i jamska eksploatacija uglja, šljakišta, «divlje» deponije otpadnog materijala i dr.

Do sada nisu rađene sistematske procjene pričinjenih šteta usljed djelovanja klizišta, na području TK, ali imajući u vidu broj oštećenih i ugroženih stambenih, poslovnih, industrijskih i infrastrukturnih objekata, štete su nesumljivo ogromne.

2. Da bi se zaustavio dalji trend povećanja broja klizišta težište aktivnosti treba da bude na poduzimanju efikasnih preventivnih mjera na sprječavanju aktiviranja novih i reaktiviranja postojećih klizišta, pri čemu je neophodno aktivno djelovanje nadležnih općinskih i kantonalnih službi i organa na kontroli poštivanja propisanih građevinsko - tehničkih normi kod izgradnje građevinskih i infrastrukturnih objekata, sprječavanju bespravne izgradnje stambenih, poslovnih i drugih objekata, kao i zakonskom sankcioniranju svih protupravnih radnji koje uzrokuju aktiviranje klizišta.

3. Neophodno je da Vlada TK formira stalni multidisciplinarni stručni tim (u okviru Ministarstva prostornog uređenja i zaštite okolice TK) za registraciju, praćenje i klasifikaciju klizišta, na osnovu čega će biti određivani prioriteti za sanaciju klizišta.

4. Treba pokrenuti aktivnosti, u svim općinama TK, na hitnoj izradi katastarsa klizišta (podloga za izradu prostornog plana TK) i njihovog uvezivanja u jedinstveni informacioni sistem na nivou TK.

Katastri klizišta trebaju biti urađeni na osnovu jedinstvenog projekta metodologije, koji bi uradila referentna stručna institucija, po stručnim standardima i suvremenim geoinformacionim tehnologijama (GIS), a vođenje katastarsa klizišta treba da bude locirano u nadležnim općinskim i kantonalnim službama i organima uprave. Neophodno je obezbijediti stalni stručni monitoring katastarsa klizišta.

5. Sanaciji klizišta treba posvetiti posebnu pažnju. Za najveći broj klizišta neophodno je uraditi inženjersko-geološke, hidrogeološke i geomehničke istražne radove i na osnovu toga uraditi projektnu dokumentaciju za sanaciju klizišta.

6. Neophodno je formirati stručne timove koji bi se angažirali na poduzimanju hitnih interventnih sanacionih zahvata na klizištima, u slučaju većih elementarnih nepogoda, kada je neophodno brzo djelovanje radi zaustavljanja procesa klizanja zemljišta, odnosno spašavanja života ljudi i ugroženih stambenih i infrastrukturnih objekata.

7. Neophodno je da se za Tuzlanski kanton uradi inženjersko-geološka karta 1:25000, na kojoj bi se izdvojili stabilni i nestabilni tereni. Usporedo sa ovim treba donijeti i odgovarajuće propise o obaveznoj primjeni ovih karata pri kvalitativnom vrednovanju prostora općina.

U narednoj fazi treba uraditi karte hazarda i rizika na klizanje koje, u granicama općina, definišu zone terena gdje je najveća vjerovatnoća pojave novih klizišta.

8. Potrebno je da svaka općina Tuzlanskog kantona ima geologa specijaliziranog za inženjersku geologiju koji bi davao stručne ocjene kod izdavanja građevinskih dozvola prilikom izgradnje građevinskih i drugih objekata.

9. U budžetu svake općine treba obezbijediti finansijska sredstva za izradu projektne dokumentacije i sanaciju klizišta, u skladu sa planom sanacije najprioritetnijih klizišta, koji donosi općinsko vijeće. Treba, također, iznalaziti i druge izvore finansijskih sredstava za ove namjene (kredit, donacije i slično).

10. Neophodno je da Vlada TK obezbijedi, u budžetu, određena sredstva za sanaciju najprioritetnijih klizišta, koja ugrožavaju najviše stambenih, poslovnih, industrijskih i infrastrukturnih objekata, kako bi se pomoglo općinama, u čijim budžetima nedostaju sredstva za ove namjene. Vlada treba da inicira aktivnosti radi iznalaženja i drugih izvora finansijskih sredstava za sanaciju klizišta.

Savjetovanje je zatvorio gospodin Tadić zahvalivši se svim učesnicima pozvavši ih da zajedničkim snagama nastave borbu protiv klizišta.

Svim učesnicima Savjetovanja podijeljena su pripremljena uvjerenja od strane KŠCZ Tuzla.

Po završetku savjetovanja, na sugestiju gospodina Bajazita Jašarevića, zaključci su dostavljeni Skupštini TK, općinskim vijećnicima kao i načelnicima općina TK, FUCZ-e, OŠCZ-e i učesnicima savjetovanja.

Očekuje se odgovoran pristup svih ovih koji trebaju i mogu dati svoj doprinos kvalitetnoj borbi protiv fenomena pojave klizišta i smanjenja šteta koju ona nanose Tuzlanskom kantonu.

Vježba "Pomoć u nesreći 2003"

Pod patronatom međunarodne zajednice (OESS-a) održana simulirana vježba zajedničkog djelovanja struktura Civilne zaštite, Vojske i civilnih vlasti oba entiteta

U organizaciji OESS-a, od 05. do 06.02.2003. godine izvedena je vježba pod nazivom «Pomoć u nesreći 2003»

Organizacija i izvođenje vježbe potaknuto je prilikom rada Zajedničke konsultativne komisije početkom 2002. godine. Tom prilikom strane su se dogovorile oko neophodnosti planiranja i izvođenja pomenute vježbe.

Ova ideja je snažno potaknuta i sponzorirana od strane Osobnog izaslanika Predsjedavajućeg OESS-a za članak II i IV Daytonskog mirovnog sporazuma, koji je naglasio kako bi vježba mogla ponuditi jedinstvenu prigodu za provjeru postojećih planova koji se bave situacijama pomoći u slučaju nesreće, zatim otkrivanje i ispravku mogućih nedostataka.

Prvobitni obim vježbe zamišljen je da bude provjera obuka obje uprave civilne zaštite, F BiH i RS, vezano za opću situaciju prirodne katastrofe koja pogađa određenu oblast Bosne i Hercegovine.

Tako je dogovoreno da se prvo izvrši zapovjedno – štabna vježba u koju bi bilo uključeno ljudstvo koje dolazi iz glavnih organa upravljanja i nekih izabраниh organizacija u BiH, bez pokreta ili sudjelovanja snaga i sredstava, a poslije, nakon rezultata zapovjedno – štabne vježbe, terenska vježba koja bi uključivala i sredstva i ljudstvo iz oba entiteta.

Svrha vježbe je bila ispitivanje kapaciteta države za prikupljanje informacija, procjenjivanje situacije i koordiniranje operacija traženja i spašavanja u slučajevima nesreća velikih razmjera koje uključuje stanovništvo oba entiteta.

Opći dio vježbe je provjera izvodljivosti postojećih i usvojenih planova i dokumenata za pomoć u nesrećama. Vježba treba omogućiti koordinirano postupanje između organizacija civilne zaštite F BiH i RS, te proces donošenja odluka na razini Predsjedništva BiH i entiteta.

I na koncu cilj je provjeriti operativne procedure za angažiranje entitetskih oružanih snaga u BiH u slučajevima prirodnih i drugih katastrofa i redovnim mirnodopskim potrebama.

Scenarij vježbe baziran je na prirodnoj nesreći, odnosno zemljotresu jačine 7,3 MS koji je prema informacijama Seizmološkog instituta BiH, rano ujutro oko 01,35 sati 05.02.2003. godine zahvatio teritorij BiH sa epicentrom u naselju Matuzići u

općini Doboj. Zemljotres je zabilježen sa manje ili više intenziteta širom BiH sa sljedećim posljedicama:

- nanesena šteta u općinama Maglaj, Žepče, Zavidovići, Tešanj, Doboj Jug, Teslić, Doboj, Doboj Istok i Gračanica,

- štete manjih razmjera u općinama Gradačac, Lukavac, Modriča i Derventa,

- obrušeni materijal i tlo su povećali razinu rijeke Bosne i rijeke Save koje su se izlile i time ugrozile općine Odžak, Orašje i Domaljevac.

U svrhu vježbe, pretpostavlja se da je područje pored potresa zahvaćeno neprekidnim kišnim padavinama koje traju.

Vježba je organizirana 05.02.2003. godine i u toku nje je simulirano stvarno i puno aktiviranje svih tijela središnje i entitetskih organizacija civilne zaštite, bez pokretanja trupa i sredstava.

Čitav tok vježbe nadziran je od Osobnog izaslanika predsjednika OESS-a za članak II i IV, generala Claudia Zappulla iz Francuske.

Rukovodstvo vježbe činili su direktor (Osobni izaslanik predsjedavajućeg OESS-a) i tri zamjenika direktora (jedan iz OESS-a u Beču i po jedan iz entitetskih uprava civilne zaštite).

Za vođenje vježbe formirano je više ćelija. BiH Koordinacijska ćelija bila je smještena na jezeru Modrac u Lukavcu, kao i rukovodstvo vježbe, i njim su upravljali ovlašteni predstavnici sa državne razine.

Entitetskim ćelijama upravljali su ovlašteni predstavnici sa entitetske razine i bile su smještene na Modracu (F BiH) i Doboj (RS).

General Claudio Zappulla sa direktorima entitetskih civilnih zaštita prilikom analize vježbe

U sastavu državne i entitetskih ćelija bili su predstavnici Predsjedništva BiH, Ministarskog vijeća, ministarstava entitetskih Vlada, entitetskih uprava civilne zaštite, CK i SFOR-a.

Za razliku od RS na prostoru F BiH formirana je i kantonalna ćelija pored općinske ćelije. One su bile smještene u Doboju odnosno Gračanici.

Kantonalnu ćeliju F BiH činili su gospoda Zdenko Tadić, komandant KŠCZ Tuzla i Husein Hajdarević, načelnik KŠCZ Zenica.

U sastav Općinske ćelije F BiH ušli su članovi OŠCZ Gračanica na čelu sa komandantom Taibom Kamarić i načelnikom Mustafom Bajićem i načelnici OŠCZ Lukavca, Amir Sejdinović, Doboj Istoka, Sulejman Delić i Tuzle, Zumra Grabčanović kao i OŠCZ ZE/DO kantona iz Maglaja, Zavidovića, Doboj-Juga i Tešnja. Pored predstavnika civilne zaštite u ćeliji su učestvovali i predstavnici 2. korpusa VF BiH i ESFOR-a.

Vježba je izvedena krajnje profesionalno uz aktivno učešće svih učesnika. Simulirane aktivnosti i događanja na terenu razrađivane su u ćelijama i na njih se odgovaralo konkretnim mjerama.

Brifing – analizu uspješnosti vježbe napravio je 06.02.2003. godine, u Hotelu Tiliya u Gračanici, general Claudio Zappulla sa direktorima entitetskih civilnih zaštita gospodom Alijom Tihićem i Draganom Tupajićem.

Ocijenjeno je da su svi akteri vježbe pokazali izuzetno profesionalan odnos, kreativnost i stručnost u provedbi iste. Također je konstatirano da su postojeći planovi dobro urađeni i da postoji spremnost i potreba međuentitetske suradnje u slučaju prirodnih nesreća. Najavljeno je i održavanje terenske vježbe u toku godine.

Komentari vježbe od strane entitetskih direktora civilne zaštite, generala VF BiH i VRS, savjetnika članova Predsjedništva BiH, ostalih učesnika koji su izneseni na brifingu, garant su nastavka uspješne suradnje ne samo po pitanju najavljene terenske vježbe nego u svim segmentima zaštite i spašavanja građana.

Po mišljenju nadležnih učesnici vježbe iz struktura civilne zaštite TK iskazali su visoku profesionalnost, odgovornost i stručnost i u potpunosti odgovorili zadacima koje su imali.

Učesnici vježbe sa područja Tuzlanskog kantona

Operacija "Florian"

Donacijom iz Velike Britanije 22 demobilizirana vojnika Vojske Federacije BiH iz općina Banovići, Gradačac, Kalesija i Lukavac prekvalifikovani za vatrogasce i dobili posao

UVOD

Vlada Federacije BiH na svojoj 53. sjednici održanoj 13.5.2002. godine razmatrala je materijal Federalnog ministarstva odbrane pod nazivom «Informacija o mogućnosti angažiranja razvojačenih pripadnika Vojske Federacije BiH i službenika i namještenika Federalnog ministarstva odbrane u strukturama civilne zaštite».

Prema dopisu Federalne uprave civilne zaštite (broj 03-44-157/1/02 od 06. juna 2002. godine) upućenom svim kantonalnim organima CZ i putem njih općinskim organima CZ, navodi se da je Vlada Federacije BiH tim povodom donijela i zaključak kojim se obavezuju načelnici općina i vlade kantona Federacije BiH «da i postupku popune općinskih službi za zaštitu i spasavanje i uprava kantona za civilnu zaštitu, kao i centara za motrenje i uzbunjivanje, osiguraju prioritarno i bez oglašavanja preuzimanje prekobrojnih pripadnika VF BiH i službenika i namještenika FMO-a». U istom dopisu Federalna uprava civilne zaštite se, osim pomenutoj inicijativi FMO-a, pridružila i aktivnostima na realizaciji programa Tranzicijske pomoći otpuštenim vojnicima VF BiH, čiji je promotor misija Međunarodne organizacije za migracije (IOM), koja je spremna financirati obuku angažiranih i opremu za radna mjesta angažiranih».

U tom smislu ova Uprava je još ranije dostavila dopis broj 03-44-157/02 od 16.5.2002. godine kojim traži da svi kantoni sačine procjene potreba za angažiranjem razvojačenih pripadnika VF BiH i FMO u strukturu Civilne zaštite i motrenja i uzbunjivanja. Kantoni su trebali procjene izraditi na bazi podataka dobivenih od općinskih struktura i takve dostaviti Federalnoj upravi CZ. Uz svoj dopis od 16. maja 2002. godine FUCZ je dostavila i kopiju dopisa IOM – International Organization for Migration od 09. maja 2002. godine upućenog Federalnoj upravi CZ, kojim se nudi saradnja na rješavanju problema obuke i angažovanja otpuštenih vojnika Vojske Federacije u okviru programa Tranzicione pomoći.

U odgovoru na dopis FUCZ od 16. maja komandant KŠCZ Tuzla je Federalnoj upravi CZ dostavio telefonske i faks brojeve načelnika općina sa područja Tuzlanskog kantona «kako bi istima mogli dostaviti preliminarne prijave za candidature općina za obuku i opremanje protivpožarnim sredstvima od strane Engleske vlade». Tom prilikom komandant KŠCZ Tuzla je napomenuo «da su ruralne općine Kladanj, Čelić, Sapna, Teočak, Doboj Istok i Kalesija najslabije opremljene protivpožarnim sredstvima».

Prilikom obilaska općinskih štabova CZ tokom perioda X-XII 2002. godine, te u kasnijim sedmičnim i mjesečnim izvještajima općinskih štabova CZ, obaviješten je KŠCZ Tuzla da je obuka demobilisanih vojnika okončana i da su isti dobili certifikate o obuci, kao i ličnu zaštitnu protivpožarnu opremu, ali da najavljena vatrogasna vozila i prateća oprema nisu isporučeni prema ranije potvrđenom dogovoru.

Posljednja informacija od sredine februara 2003. godine govori da su vatrogasna vozila sa opremom zadržana na carinskom terminalu u Doljanima zbog problema carinjenja.

U skladu sa dobijenim obećanjem zamjenika direktora Federalne uprave civilne zaštite – gosp. Stanka Sliškovića, da će se po dobijanju odgovarajuće informacije Federalna uprava CZ angažirati na rješavanju ovog problema, KŠCZ Tuzla je ocijenio za potrebno da cjelovito sagleda navedenu problematiku.

OBUKA DEMOBILIZIRANIH VOJNIKA I ISPORUKA VATROGASNE OPREME

Sa ciljem potpunijeg uvida u navedenu problematiku KŠCZ Tuzla je od općinskih štabova CZ (dopisom broj 04-44-286/03 od 17.02.2003. godine) zatražio odgovarajuće podatke, s tim da ih pribave uz neposrednu saradnju sa kabinetom Načelnika općine, a po potrebi i neposredno od Načelnika općine, s obzirom da općinski štabovi CZ najčešće nisu bili uključeni u realizaciju ovog projekta.

Podaci su zatraženi kako od OŠCZ Banovići, Gradačac, Kalesija i Lukavac za koje smo imali prethodne informacije, tako i od ostalih OŠCZ ako su njihove općine bile uključene u ove aranžmane IOM-a i Ambasade Velike Britanije u BiH.

Iz dobijenih podataka potvrdilo se da su sa područja Tuzlanskog kantona samo četiri općine bile uključene u ovaj projekat.

Sa područja općine Banovići obučena su četiri demobilisana vojnika, starosti 28-33 godine, srednje stručne spreme (1) i KV radnika (2) i jednog NK radnika. Svi obučeni demobilisani vojnici su po povratku sa obuke u Neumu dobili certifikate Odjela za obuku Vatrogastva Velike Britanije-BiH za «uspješno završenu obuku za zvanje Vatrogasac 1» od strane komandnog oficira Operation Florian u Neumu od 22. novembra 2002. godine. Obučeni vatrogasci su sa sobom donijeli ličnu zaštitnu opremu: po 1 vatrogasno odijelo sa kacigom (šljemom), po 1 radni kombinezon (odijelo) i rukavice, po 2 para cipela i rukavica, te po 1 majicu.

Ugovorom, zaključenim kod Načelnika općine

Banovići, predstavnici Operacije Florian obećali su za teritorijalnu vatrogasnu jedinicu:

- specijalno vatrogasno vozilo-cisternu, opremljeno rezervoarom za vodu, prah i pjenu i svom drugom pripadajućom opremom vozila, i
- opremu koja se koristi u spasavanju u saobraćaju.

Prema dopisu Načelnika općine Banovići (broj 01-06-136/03 od 14.02.2003. godine) upućenom Odjelu za obuku Vatrogastva Velike Britanije – BiH Operation Florian u Neumu, konstatovano je da dodijeljena oprema koja se nalazi na carinskom terminalu u Metkoviću ne odgovara dogovorenoj, te se ne može obaviti prijem obučениh vatrogasaca u TVJ Banovići «koja se samo sa 33% finansira iz Budžeta općine, a 67% ostvaruje svojim uslugama».

Sve aktivnosti u vezi realizacije ovog zadatka vodili su zajednički Općinska služba za budžet i poduzetništvo i direktor Vatrogasne jedinice Banovići, bez uključivanja OŠCZ Banovići.

U prilogu ove informacije dostavljamo vam kopiju dopisa Načelnika općine Banovići i kopiju certifikata jednog od obučениh vatrogasaca.

Iz općine Gradačac obučeno je šest demobilisanih vojnika, starosti 27-35 godina, srednje stručne spreme (2) i KV radnika (4). Svi obučeni su dobili certifikate i ličnu zaštitnu opremu: po 1 polovno vatrogasno odijelo sa (novom) kacigom, po 1 radni kombinezon sa pantalonama i kačketom, po 2 para cipela, te po 1 par rukavica i po 2 komada majica.

Zajednička vatrogasna sredstva, preuzeta 05.02.2003. godine u Neumu, su polovna i sadrže:

- vatrogasno vozilo Leyland/DAF kapaciteta 2.000 l, proizv. 1987. godine – prešlo 57.524 kilometara,
- pumpa sa automatskim mjenjačem, kapaciteta 350 i/min, sa rastegljivim aluminijskim ljestvama dužine 13,5 metara i vrlo lošim gumama,
- 4 kompleta izolacionih aparata «Dreger» sa rezervnim cilindrima,
- razne nepropusne i propusne tlačne cijevi sa spojnica, visokotlačnim i usisnim cijevima (nepoznata količina),
- spojnice za pumpu, trenutno spojive i storz spojnice (nepoznata količina),
- vatrogasne mlaznice, sa spojnica i mlaznicama (nepoznata količina).

Ističe se nezadovoljstvo što oprema uz vatrogasno vozilo, shodno ranijim dopisima Operacije Florian i IOM-a, ne sadrži «opremu širokog spektra, uključujući i opremu za spasavanje u saobraćajnim nesrećama i drugim situacijama gdje su ljudi zarobljeni, kao ni terensko vozilo – ako bude traženo», za šta je pri uručivanju opreme u Neumu rečeno da se može donirati. Vjerovatno je iz navedenih razloga napomenuto u izvještaju OŠCZ Gradačac da obučениh 6 vatrogasaca nije angažovano u TVJ.

Iz općine Kalesija obučeno je šest demobilisanih vojnika, starosti 28-50 godina, KV radnici, koji su do-

bili certifikate i za koje je dobijena lična zaštitna oprema: po 1 vatrogasno (preflam) odijelo sa šljemom, po 1 radno odijelo i par cipela, te po 1 majicu.

Obučeni vatrogasci su angažovani u TVJ Kalesija, osim jednog koji je odustao od tog angažovanja.

Zajednička vatrogasna oprema, koja je ostala na carinskom terminalu u Doljanima do regulisanja carine, sadrži:

- vatrogasno vozilo Leyland/DAF kapaciteta 2.000 litara vode, proizvedeno 1989. godine – prešlo 97.240 kilometara,
- pumpa Godivija, kapaciteta 350 l/min,
- trodjelne ljestve od lakog aluminija dužine 13,5 metara,
- 4 Dreger aparata sa rezervnim cilindrima,
- cijevi razne sa spojnica, mlaznicama i crijevima,
- lična vatrogasna odijela, 2 kompleta radne opreme i ostala zaštitna sredstva.

Iz općine Lukavac obučeno je šest demobilisanih vojnika, starosti 31-48 godina, SSS (2) i KV radnici (2), kao i sa osnovnom školom (2), koji su dobili certifikate i ličnu zaštitnu opremu: po vatrogasno odijelo sa šljemom, po radni kombinezon sa pantalonama, po 2 para cipela i po par rukavica, te po 2 majice.

OŠCZ Lukavac napominje da niko od navedenih do sada nije angažovan u TVJ, a sa drugim podacima vezanim za ovu problematiku ne raspolaže.

U vezi zajedničke zaštitne opreme OŠCZ je iz kabineta Načelnika općine dobio odgovor «Ukoliko primimo četiri vatrogasaca dobićemo jedno vatrogasno vozilo, a ukoliko primimo šest vatrogasaca onda dobijamo dva vatrogasna vozila».

ZAKLJUČCI

Kantonalni štab civilne zaštite Tuzla smatra da bi od neprocjenjive važnosti bilo angažovanje Federalne uprave civilne zaštite u smislu utvrđivanja mogućnosti da donirana vatrogasna oprema bude oslobođena plaćanja carine, kao i da se ubrza proces carinjenja tih sredstava na carinskom terminalu Doljani.

Uz to, u smislu pridruženja FUCZ «realizaciji programa Tranzicijske pomoći otpuštenim vojnicima VF BiH», smatramo da bi se i Federalna uprava trebala uključiti u povoljnije razrješenje nesporazuma između ppjedinih načelnika općina i IOM-a, odnosno Ambasadе Velike Britanije u Bosni i Hercegovini, posebno zbog angažmana ovih obučениh demobilisanih vojnika u vatrogasnim jedinicama općina.

Takođe smatramo da bi na nivou cijele Federacije trebalo razmotriti postupak nostrifikacije certifikata koje su obučeni demobilisani vojnici dobili, u smislu važećih propisa iz ove oblasti.

Na bazi rješavanja ovih pitanja mogla bi Federalna uprava civilne zaštite i kantoni Federacije inicirati angažman načelnika drugih općina u eventualnu narednu fazu Tranzicijske pomoći, jer se na toj osnovi i pak može poboljšati opremljenost vatrogasnih struktura – posebno u manje razvijenim općinama F BiH.

Most Bukovica deminiran

Demineri KŠCZ uspješno priveli kraju još jedan projekt deminiranja na Tuzlanskom kantonu

Sukladno potpisanoj V Memorandumu za rad TUN tima civilne zaštite na poslovima deminiranja na području Tuzlanskog kantona, Kantonalni štab CZ Tuzla je sačinio listu prioriteta pokušavajući ispoštovati princip ravnopravne zastupljenosti na svim općinama TK koje su ugrožene zaostalim minskoeksplozivnim, neeksplozivnim ubojitim sredstvima i minskim poljima.

Međutim, kao i ranije uvijek u prvi plan izbiju neki prioritetni zadaci koji su od prvorazrednog značaja za područje općine, kantona pa i države. Tako je bilo i na samom početku V Memoranduma kada je na zahtjev Kantonalne direkcije za puteve TK, općine Kalesija, a na kraju i Vlada TK i FBiH traženo da se hitno priđe deminiranju mosta i terena oko na rječici Bukovica u općini Kalesija radi izgradnje novog.

Predstavnik KŠCZ prilikom primopredaje općinskom načelniku Enveru Jukanoviću

Naime, ovaj most se nalazi na magistralnom putu Tuzla – Kalesija – Zvornik i u toku rata je miniran i znatno oštećen, a u promet su ga stavile snage SFOR-a koje su obavile njegovu djelimičnu sanaciju sa ciljem omogućavanja nesmetanog prometa na ovoj dionici. Sada kada su se stekli svi neophodni uvjeti za njegovu trajnu sanaciju ili izgradnju novog mosta bilo je neophodno obaviti deminiranje terena ispod i oko mosta. Inače, širi prostor na ovom području predstavlja zonu visokog rizika od zaostalih mina i kao takav predstavlja permanentnu opasnost za osobe koje se kreću njime. Podsjećamo da je i uzvodno i nizvodno od ovog mosta bilo minskih nesreća sa najtragičnijim posljedicama. To posebno dobro znaju pripadnici TUN tima CZ jer su oni bili angažirani u sklopu operacije «Brzi odgovor» na izvlačenje ljudi i životinja koje su u ovim slučajevima stra-

dali.

Potpuno vegetacijom obrastao teren, relativno mala kvadratura i prisustvo velikih količina smeća bili su odlučujući faktori da ni jedna komercijalna firma nije iskazala interes za rad na ovom projektu. Kako to obično biva, kada niko nije zainteresiran za deminiranje ovakvih objekata tada se obično takav posao «ustupa» Civilnoj zaštiti. Tako je bilo i ovaj put.

Projektom je predviđeno deminiranje terena u ukupnoj površini od 3.840 m².

Otvaranje radnog zadatka obavljeno je prvog radnog dana u ovoj godini. Međutim, snježni pokrivač i izuzetno hladno vrijeme onemogućili su izvođenje radova tako da je istog dana radilište i zatvoreno. Tek početkom marta mjeseca stvoreni su uvjeti za otpočinjanje radova. Vegetacijom zarastao teren i prisustvo ogromnih količina smeća bili su najveći problem za nesmetano i sigurno izvođenje deminiranja.

Zahvaljujući stalnoj pomoći općinskog štaba civilne zaštite Kalesija problemi koji su se pojavljivali na radilištu vrlo brzo i efikasno su otklanjani. Posebno treba istaći veliku podršku koju su pružili pripadnici Komunalne službe općine Kalesija na odvozu prikupljenog smeća sa radilišta.

Na poslovima otvaranja, deminiranja i zatvaranja zadatka bilo je angažirano 11 pripadnika TUN tima CZ koji su za 32 radna dana ukupno deminirali 3.484 m².

Tokom pregleda i čišćenja izostale su očekivane mine ali pronađeno je 220 komada municije (7,62 i 7,9 mm).

Zahvaljujući povoljnim vremenskim uvjetima (suho bez padavina) poslovi deminiranja su uspješno okončani te je 17. aprila organizirana ceremonija svečane primopredaje očišćenog prostora civilnim organima vlasti općine Kalesija. Stalnu kontrolu rada TUN tima CZ vršio je ovlašten inspektorat Regionalnog ureda MAC-a iz Tuzle. Čin primopredaje uveličan je prisustvom velikog broja zvanica sa svih nivoa vlasti, a deminirani teren svečano je predao na upotrebu komandant KŠCZ Tuzla, gospodin Zdenko Tadić načelniku općine Kalesija.

U međuvremenu je od MAC BIH dobijen certifikat – uvjerenje kojim se potvrđuje da je očišćena površina urađena po važećim standardima i garantira sigurnost za krajnjeg korisnika od 99,6%.

Očekujemo da će Direkcija za ceste Federacije BiH u toku godine izgraditi nivi betonski most koji će biti poticaj veće privredne suradnje između entiteta i sa državama preko Drine.

Počelo trajno obilježavanje minskih polja

Dugo zagovaranu i pripremanu akcija trajnog obilježavanja minskih polja započeli demineri KŠCZ na općini Sapna

Tuzlanski kanton spada u red najzagadeniji prostora zaostalim minskoeksplozivnim, neeksploziranim ubojitim sredstvima i minskim poljima.

Također, broj registriranih minoincidenata u poslijeratnom periodu svrstava naš kanton u sami vrh u državi Bosni i Hercegovini.

Praksa je pokazala da se najčešće strada i dući na obrađivanje poljoprivrednih površina i obezbjeđivanje ogrevnog drveta u šume.

Kantonalni štab civilne zaštite Tuzla je odmah po završetku ratnih dejstava otpočeo sa evidencijom stradanja civilnog stanovništva od zaostalih minskih i drugih minskoeksplozivnih sredstava.

Tako je u poslijeratnom periodu na području TK TUN tim učestvovao u izvlačenju nastradalih osoba na općinama: Lukavac 5, Gračanica3, Sapna 2, Teočak 2, kalesija 2, Tuzla 1. Pored 15 smrtno stradalih iz minskih polja je spašeno 7 teže i lakše povrijeđenih.

Angažiranje TUN tima CZ kao jedine institucije na TK sa certifikatom za izvlačenje nastradalih osoba iz minskih polja (BRZI ODGOVOR) najčešće bilježimo u općinama Lukavac, Gračanica, Sapna, Kalesija i Teočak.

Generalno gledano, program deminiranje u FBiH se implementira na osnovu prioriteta koje su usvojili nadležno organi vlasti u BiH.

U skladu s tim prioriteti I kategorije (popravka kuća i infrastrukturnih objekata na područja gdje se vrši povratak raseljenih osoba) deminira se u ovisnosti od priliva donatorskih sredstava. Jedan od bitnijih realizatora ovih poslova je KŠCZ Tuzla sa svojim TUN timom.

Sa ciljem smanjenja odnosno sprečavanja daljeg stradanja civilnog stanovništva koje se kreću u zonama «II kategorije» minirane površine, nekoliko godina unazad vode se stalne aktivnosti na otpočinjanju procesa trajnog obilježavanja trajnim minskim znacima.

Način obilježavanja je utvrđen u skladu sa odredbama »Standarda za uklanjanje mina i NUS-au Bosni i Hercegovini«, žičanom ogradom na koju će se stavljati znaci upozorenja na mine, i to samo na mjestima gdje se procijeni da postoje motivi za kretanje ljudi.

Na području TK kao glavni nosilac poslova trajnog obilježavanja pojavljuje se Agencija za de-

miniranje TK koja je zajedno sa općinskim koordiniranim za deminiranje snimila stanje po općinama i predložila prioritete za trajno obilježavanje.

Nosilac izrade kompletne projektne dokumentacije je Regionalni ured MAC-a iz Tuzle.

Nakon zatvaranja finansijske konstrukcije za realizaciju pojedinih projekata, državni MAC je sa Federalnom upravom CZ dogovorio da izvođači radova na pojedinim projektima budu TUN timovi CZ koji će vršiti deminiranje zaštitnog pojasa u širini od 3 m, a postavljanje stubova i žice vršiće ovlaštene građevinske firme ili druga fizička i pravna lica.

Temeljem ovakvog dogovora između MAC-a BiH i FUCZ, sredinom maja mjeseca otvoren je crveni folder za rad na projektu u općini Sapna na lokalitetu Anđelići. Predviđeno je da se deminira površina od oko 937 m² u vidu zaštitnog pojasa u širini od 3 metra.

Navedeni projekat započeo je 16.5.2003. godine a završeno 13.5.2003. godine. Umjesto pla-

niranih 937 m² staze deminirano je ukupno oko 1000m².

Nažalost navedenim projektom riješena je samo jedna trećina puta koji koriste mještani naselja Anđelići, Brđaci i Fatići. Preostali dio staze u dužini od 600 m odnosno 1800 m² ostaje i dalje opasno po one koji je koriste. U to su se mogli uvjeriti svi učesnici primopredaje navedenog projekta koja je upriličena 13.6.2003. godine. Nekoliko metara od tačke na kojoj je završeno deminiranje pored staze otkrivena je neeksplozivna granata. Granatu su uspješno uklonili pripadnici «A» TUN tima na čelu sa svojim liderom Kemalom Spahićem ali mnoga druga NUS-a i dalje vrebaju sve

one koji budu koristili navedenu stazu.

Općinski načelnik Ismet Omerović je istakao da općina Sapna neće biti u mogućnosti da sama riješi navedeni problem pa je dogovoreno zajedničko djelovanje prema FUCZ i 2. korpusu V F BiH da bi se navedena staza kroz minsko polje u potpunosti učinila sigurnom.

Ceremonijalu primopredaje deminiranog prostora pored komandanta KŠCZ i njegovih suradnika i općinskog načelnika i njegovih suradnika, prisustvovali su i članovi «B» TUN tima na čelu sa supervizorom Fikretom Isić i tim liderom Rešidom Derviševićem, rukovodilac regionalnog ureda MAC-a sa suradnicima i predstavnici Agencije za deminiranje.

Na žalost primopredaju, iako se radi o prvom projektu te vrste, nisu prisustvovali predstavnici medija zbog velike vrućine ili daleka i opasna puta što svakako nije opravdanje.

Planska orijentacija je da se ovakvi projekti nastave realizirati, te očekujemo da će TUN tim CZ biti angažiran i u općini Lukavac na lokalitetu Jaruške.

Seljublje i Velika Ribnica nisu opasni po život

Nalazi Javnog zavoda za zdravstvo TK, SFOPR-a, i Javnog zavoda za zdravstvo Federacije BiH pokazali da zemljište i voda na području Releja Stovice i Velika Ribnica nisu zagađeni

U V O D

Početak 2003. godine zbog nekoliko smrtnih slučajeva od karcinoma u MZ Seljublje na općini Kalesija došlo je do uznemirenosti stanovništva. U traženju odgovora uzroka smrti njihovih, uglavnom mladih, komšija stanovnici MZ Seljublje su ga pronašli u posljedica korištenja srušenog Releja-Stovice za uništavanje NUS-a i raznog drugog otpada od strane SFOR-a.

Istovremeno aktuelizirano je od strane stanovnika MZ Ribnica na općini Banovići, korištenje lokaliteta Velika Ribnica za uništavanje NUS-a od strane pripadnika SFOR-a i ugrožavanja ljudi, životinjskog i biljnog svijeta na tom području.

KŠCZ Tuzla je po dobivanju informacija o posljedničim događanjima na navedena dva lokaliteta poduzeo niz aktivnosti da bi se izvršila potrebna ispitivanja i preduzele potrebne mjere za zaštitu zdravlja i u interesu sigurnosti građana.

RELEJ STOLICE

Od Općinskog štaba civilne zaštite Kalesija zatražena je detaljna informacija o događanjima, činjenicama i poduzetim aktivnostima na temelju putem medija iznešenih problema od strane stanovnika MZ Seljublje koja se nalazi u podnožju navedenog Releja (dopis broj: 01-44-274/33 od 12.02.2003. godine).

Po dobijanju tražene informacije sa pripadnicima OŠCZ Kalesija, Predsjednikom MZ Seljublje i pripadnicima Danskog bataljona SFOR-a, komandant Kantonalnog štaba civilne zaštite sa suradnicima je izvršio obilazak navedenog lokaliteta ali zbog izuzetno visokog snijega nije bilo moguće doći do konkretnih rezultata izviđanja.

Istovremeno je općinski načelnik Kalesije uputio dopis 21.02.2003. godine na sve kantonalne i državne razine i tražio pomoć u rješavanju navedenog problema.

Ekipe Javnog zavoda za zdravstvo Federacije BiH prije polaska na zadatak

Navedeni Releji-Stolica je krajem 1995. godine raketiran iz zraka od strane NATO-a a od 1998. godine ga snage SFOR-a koriste za uništavanje NUS-a, a po pričama okolnog stanovništva, i drugih materija. Prostor oko navedenog srušenog Releja je miniran i osim prilaznog puta nije u upotrebi.

Kako strukture civilne zaštite Tuzlanskog kantona ne raspolažu opremom za radiološko i hemijsko-biološko ispitivanje KŠCZ se obratio Federalnoj upravi civilne zaštite sa zahtjevom za pomoć sa federalne razine 24.02.2003. godine.

Dana 26.02.2003. godine upućen je zahtjev Komandantu MNB-N, generalu John T. von Trottu za hitan sastanak po navedenoj problematici. Istog dana je upućen a informacija o navedenim događanjima sa pratećom dokumentacijom gospodinu Bajazitu Jašareviću, predsjedniku Vlade TK.

U međuvremenu smo informirani da je Predsjednik Vlade TK održao sastanak sa predstavnikom Komandanta MNB-N i da je problem prebačen na rješavanje u Ministarstvo zdravlja.

Smatrajući da je problem izuzetno složen i da je sigurnost građana dovedena u pitanje komandant Kantonalnog štaba civilne zaštite Tuzla je intenzivirao aktivnosti prema Federalnoj upravi civilne zaštite i dopisom od 26.03.2003. godine zatražio angažman Službe za RHB zaštitu Federacije BiH.

Na temelju toga zahtjeva organiziran je sastanak 08.04.2003. godine u Zavodu za javno zdravstvo F BiH na kojem su prisustvovali gospoda Alija Tihić, direktor FUCZ, Stanko Slišković, zamjenik direktora FUCZ, dr. Zlatan Vučina, direktor ZJZ F BiH, Zdenko Tadić, komandant KŠCZ Tuzla sa suradnicima.

Na sastanku je dogovoren izlazak Službe RHB zaštite F BiH sa opremom na navedene lokacije u Kalesiji i Banovićima 10. i 11.04.2003. godine radi ispitivanja zemljišta i vode na radioaktivnost i prisustva teških metala. Obaveza Tuzlanskog kantona, koju je Komandant KŠCZ Tuzla prihvatio, bila je da osigura prenoćište za 5 članova ekipe.

U međuvremenu su obavljene potrebne pripreme za doček ekipe iz Sarajeva.

Članove ekipe primili su oba načelnika općine Kalesija i općine Banovići a uzimanje uzoraka i skeniranje terena obavljeno je sa predstavnicima općinskih

štabova civilne zaštite i predstavnika mjesnih zajednica.

Skeniranje terena u MZ Seljublje i na Releju-Stolice pokazalo je da nema radioaktivnog zračenja opasnog po živi svijet.

Na terenu je izvršeno uzorkovanje zemljišta i vode sa tri izvorišta i otpremljeno za Sarajevo. Za laboratorijsku obradu navedenih uzoraka trebat će 21 dan za zemljište i 7 za vodu, da bi se dobio nalaz da u zemljištu i vodi ima teških metala opasnih po zdravlje stanovnika MZ Seljublje.

VELIKA RIBNICA

Strelište na lokalitetu Velike Ribnice na općini Banovići od 1995. godine koriste pripadnici SFOR-a za uništavanje NUS-a i MES-a.

Navedena lokacija strelišta ne zadovoljava važeće standarde za strelišta i poligone za uništavanje NUS-

Poseban problem predstavlja što pripadnici SFOR-a uništavaju veće količine NUS-a od dozvoljenih, u jednom paljenju, što stvara pojačane detonacije i uznemirenje građana. Zabilježeno je oštećenje objekata stanovanja u širem rejonu strelišta pa i ranjavanje građana od gelera.

I pored dosadašnjih intervencija i iskazanog nezadovoljstva građana stanje je ostalo isto. Vojnim aneksom Mirovnog Sporazuma za BiH pripadnici SFOR-a imaju mandat za navedene aktivnosti.

Zbog pritužbi građana i nemogućnosti uvida u aktivnosti i sredstva koje uništava SFOR postoje sumnje građana da je došlo do zagađenja njihove životne sredine i ugrožavanja njihovog zdravlja i sigurnosti.

Zbog svega navedenog predstavnici Službe RHB zaštite F BiH su poslije Kalesije obavili uzorkovanje i pregled terena Strelišta Velika Ribnica.

Skeniranje terena je pokazalo da nema radioaktivnog zračenja opasnog po živi svijet a uzeti uzorci zemljišta i vode dat će odgovor na moguće zagađenje teškim metalima.

ZAKLJUČAK

U ovom trenutku na temelju skeniranja terena sa sigurnošću se može tvrditi da na oba lokaliteta nema radioaktivnog zračenja opasnog po živi svijet odnosno zdravlje građana navedenih područja.

Obavljena hemijska i bakteriološka analiza vode za piće od strane Javnog zavoda za zdravstvo TK i SFOR-a potvrđuje da je voda na lokalitetu MZ Seljublje higijenski ispravna za piće.

U međuvremenu KŠCZ je dobio NALAZ sa rezultatima ispitivanja uzetih uzoraka vode i zemljišta, od Zavoda za javno zdravstvo BiH.

Nalaz je potvrdio da je voda radiološki ispravna a prisustvo teških metala u dozvoljenim granicama. Analiza uzetih uzoraka zemljišta je takođe potvrdila da je prisustvo radionuklida u dozvoljenim granicama.

Na temelju provedenih ispitivanja može se zaključiti da navedena područja nisu opasna po život svojih stanovnika.

Povećana pojava karcinogenih bolesti u MZ Seljublje traži posebnu stručnu ekspertizu. Ministarstvo zdravlja TK je formiralo ekspertnu grupu koja se bavi navedenim problemom.

Obuka instruktora

U organizaciji Evropske komisije u BiH, FUCZ i RUCZ RS u Sarajevo održan prvi seminar za instruktore za obuku struktura civilne zaštite

Posljednji rat u BiH pored ogromnih ljudskih žrtava i ekonomske pustoši, ostavio je iza sebe podjele svih vrsta. Dejtonski mirovni sporazum legalizirao je te podjele ali donio mir i ostavio prostor za izgradnju nove budućnosti sa nekim novim odnosima.

Civilna zaštita kao složeni sistem, koji se bavi zaštitom stanovništva, njegove imovine i okoliša, takođe je pretrpila promjene. Oformljene su dvije uprave civilne zaštite, Federalna uprava civilne zaštite u FBiH i Republička uprava civilne zaštite u RS.

Ustavno-pravni ustroj entiteta imao je za posljedicu izgradnju dodatnih razlika. U FBiH sistem civilne zaštite je izgrađen kroz kantonalne uprave (štabove) i općinske štabove civilne zaštite. U RS to je uređeno regionalno i djelimično kroz općinske štabove odnosno povjerenike.

Zakonski osnov za djelovanje utvrđen je kroz zakone o odbrani entiteta.

Značaj poslova zaštite i spasavanja ljudi, njihove imovine i okoliša nametnuo je potrebu da se navedeni poslovi uredi posebnim zakonom. Rukovodstva uprava civilne zaštite, oba entiteta, intenzivno su pristupila izradi odgovarajućeg nacrta navedenog zakona. Svjesni da su nametnute podjele protiv interesa sigurnosti stanovništva i njihove imovine od prirodnih i drugih nesreća pokušao se izgraditi zajednički okvir koji će i pored podjele omogućiti operativnost djelovanja.

Vlastima oba BiH entiteta su ponuđeni gotovo identični tekstovi nacrta navedenog zakona.

Istovremeno je vođena aktivnost stvaranja pretpostavki za veću operativnost i primjeni mjera zaštite i spasavanja uvažavajući novonastalu situaciju. To je rezultiralo izradom Sporazuma o ostvarivanju zadataka civilne zaštite koji su sredinom 2001. godine prihvatile vlade oba entiteta što je omogućilo suradnju na nižim razinama u strukturama civilne zaštite.

Proces donošenja zakona u RS išao je znatno brže i isti je donesen početkom 2002. godine dok u FBiH još uvijek nije donesen odnosno doveden je u završnu fazu usaglašavanja i očekuje se njegovo donošenje do kraja godine.

Sve navedeno ukazuje u kakvim uvjetima obavljaju svoje poslove strukture civilne zaštite.

Ekonomsko stanje u društvu u cjelini je i-

zuzetno teško i dodatno nepovoljno opterećuje rad struktura. Očigledno je da bez pomoći sa strane navedeni poslovi i dalje bi bili improvizirani i prepušteni iskustvu i sposobnosti pojedinaca u strukturama civilne zaštite.

Da bi se omogućilo stvaranje uvjeta za pozitivne promjene pobrinula se Evropska zajednica preko svoje Komisije u Bosni i Hercegovini.

Kao najznačajniji projekat u dosadašnjem dijelu suradnje jesu pet ugovora o deminiranju koji su u proteklih 4 godine dali izvanredne rezultate u čišćenju minskih polja i prikupljanju i uništavanju neeksplozivnih ubojnih sredstava.

Svjesna stanja u kojem se nalazi Bosna i Hercegovina, Komisija evropske zajednice u BiH je pristupila dodatnom doniranju opremanja entitetskih uprava, organiziranju zajedničkih vježbi i obuci najodgovornijih u strukturama civilne zaštite.

Rezultat toga je izdvojenih gotovo pola miliona maraka za izgradnju i opremanje suvremenog centra za obuku na Stupu u Sarajevu. To je i vježba «Pomoć u nesreći 2003», čiji je prvi dio održan početkom godine u Doboju, Gračanici i Lukavcu. To je i seminar «Obuka instruktora» koji je 26. i 27.06.2003. godine održan u Sarajevu.

Seminar je održan u Centru za obuku FUCZ BiH u Sarajevu u organizaciji Evropske komisije u BiH, FUCZ BiH, RUCZ RS.

Cilj seminara bio je pripremanje i obučavanje budućih instruktora za obučavanje svih struktura zaštite i spasavanja u Bosni i Hercegovini. Na seminar su pozvani, i uzeli učešće, najodgovorniji

**Mladen Bevanda, Alija Tihiić i
Predrag Sljepčević**

predstavnicima iz entitetskih, regionalnih i kantonalnih struktura civilne zaštite.

Seminar su vodili gospoda Mladen Bevanđa, vođa projekta za povratak pri Komisiji evropske zajednice u BiH, Alija Tihić, direktor Federalne uprave CZ BiH i Predrag Sljepčević, pomoćnik direktora RUCZ RS.

Predavači su bili eksperti međunarodne vrijednosti pa je izbor tema i kvalitet prezentacije bio na najvišoj razini.

Budućim instruktorima su prvog dana prezentirane teme: «Normativno-pravna uređenost u FBiH i RS» - Milenko Lepušina, «Organizacija i djelovanje u FBiH i RS» - Doc.dr. Ćamil Huseinbašić, «Međunarodno-pravni aspekt civilne zaštite» - Milenko Lepušina, «Uređenost zaštita i spasavanje u zakonodavstvima SAD i Evropi» - Doc.dr. Munib Tahirović, «Masovne nesreće – upravljanje i pomoć u nesrećama» - Doc.dr. Izet Berirvan, «Rukovođenje akcijama zaštite i spasavanja – upotreba snaga i sredstava civilne zaštite» - Prof. Stanko Slišković, «Mediji – kako postupati i ne postupati sa medijima» - Mr. Nerzuk Ćurak i «Upravljanje krizom – Japansko iskustvo» - Biljana Tomić, Davorin Semenik.

Drugog dana su obrađene teme:

«Teorijske osnove organiziranja i funkcioniranja sistema zaštite i spasavanja sa aspekta Evropskog sporazuma o katastrofama» - Prof.dr. Žan

Pjer, «Prevenција i upravljanje katastrofama» - Prof.dr. Zoran Milutinović, «Preventivno, operativno i asanaciono djelovanje u zaštiti i spasavanju ljudi, materijalnih i drugih dobara od prirodnih i drugih katastrofa» (zemljotresi i klizišta) – Prof.dr. Drago Trkulja, «Izgled i upravljanje logističkim sistemom u katastrofama» - Doc.dr. Ćamil Huseinbašić, «Metoda interaktivne nastave u edukaciji struktura zaštite i spasavanja» - Doc.dr. Munib Tahirović.

U razgovoru vođenom na kraju seminara između organizatora, predavača i učesnika konstatirano je da je seminar bio na najvišoj razini i iskazana zahvalnost organizatoru.

Dogovoreno je da se aktivnost obučavanja nastavi kroz tematske seminare vezane za konkretnu problematiku mjera zaštite i spasavanja.

Takođe je iskazana potreba izrade odgovarajućeg riječnika stručnih naziva u oblasti civilne zaštite koji bi onda svi koristili.

Svi učesnici seminara su istakli potrebu daljnje suradnje i uvezivanja struktura civilne zaštite entiteta i pomoći Komisije evropske zajednice za BiH.

Sva predavanja, poslije autorizacije, bit će objavljena u zborniku radova koji će učesnicima uz odgovarajuće certifikate biti dodijeljeni naknadno.

Zajednički snimak instruktora, predavača i organizatora.

Općinski štab Civilne zaštite Banovići

Općina Banovići se nalazi na obroncima planine Konjuh. Gradsko naselje Banovići izgrađeno je na obalama rijeke Litve na prosječnoj nadmorskoj visini od 332 m. Općina se prostire na 185 km². Prema propisu iz 1991 godine u općini je živjelo 26.507 stanovnika, od čega 72% Bošnjaka, 17% Srba, 2% Hrvata i 9% ostalih. Prema procjenama iz 2000. godine u općini Banovići živi oko 29.000 stanovnika, od čega značajan broj čine prognana lica.

Štab civilne zaštite, kao poseban operativno-stručni organ za oblast zaštite i spasavanja ljudi i materijalnih dobara, formiran je na području općine Banovići 1974. godine. Vrlo kratko vrijeme postojao i djelovao u okviru Štaba teritorijalne odbrane, a zatim u Sekretarijatu za narodnu odbranu. Do početka rata pripreme civilne zaštite su se ostvarivale u okviru Sekretarijata za narodnu odbranu u kojem je profesionalno jezgro od dva radnika vodilo kompletne pripreme za Štab civilne zaštite: organizacijsko-planske, kadrovske, materijalno tehničke i edukativne pripreme zaštite i spašavanja.

Procjenjujući zbivanja na području bivše Jugoslavije, kao i na području Bosne i Hercegovine početkom 1992. godine koja su ukazivala da je agresija na Bosnu i Hercegovinu neizbježna. Općinski štab civilne zaštite preduzeo je niz mjera i aktivnosti na pripremi strukture civilne zaštite za efikasno djelovanje u uslovima agresije na Bosnu i Hercegovinu. Početkom 1992. godine Izvršni od-

bor općine Banovići izvršio je kadrovske promjene u komandnim i ostalim strukturama Općinskog štaba civilne zaštite. U ovom sastavu počeo je djelovati i prije zvaničnog aktiviranja od strane Izvršnog odbora. Razmatrane su i preduzimane određene mjere na pripremi uslova za sklanjanje stanovništva, pripreme za prihvata lica sa drugih općina, kao i za pomjeranje domicilnog stanovništva sa ugroženih područja općine Banovići.

Polovinom aprila 1992. godine, kada su u većem broju počele pristizati izbjeglice i prognana lica iz podrinjskih općina i polovinom maja 1992. godine kada je evakuisano domicilno stanovništvo sa ratom zahvaćenih teritorija, Štab civilne zaštite je vršio prihvata i smještaj izbjeglica kao jedan od prvih svojih zadataka. Zbrinjavanje izbjeglih i prognanih lica, osim smještaja podrazumjevaio je i obezbjeđenje ishrane, medicinske pomoći, higijenskih i drugih uslova. Pored poslova zbrinjavanja izbjeglih i raseljenih lica, Općinski štab civilne zaštite je putem svojih specijalizovanih jedinica i povjerenika bio aktivno uključen u asanaciju terena (prikupljanje i sahranjivanje tijela poginulih ljudi, odnosno boraca i civilnog stanovništva nastradalog usljed borbenih dejstava neprijatelja ili umrlih prirodnom smrću, izradi pogrebnog materijala i sprovođenje drugih mjera zaštite i spašavanja ljudi i materijalnih dobara na uklanjanju i uništavanju neeksplozivnih ubojnih sredstava, na pružanje prve medicinske pomoći, na RHB zaštitu, na brzom i efikasnom gašenju svih vrsta požara,

Slijeva na desno : Sulejman Babić, pomoćnik načelnika za operativne poslove, obuku i MTS, Omer Kasumović, načelnik OŠCZ i Ramo Dautbašić, pomoćnik načelnika za mjere

na izvođenju građevinskih radova na oštećenim i porušenim objektima kao i na izgrađivanju novih objekata i na izvođenju drugih radova. Razmatrajući rad općinskih organa u ratnim uslovima, Ratno Predsjedništvo i Izvršni odbor općine Banovići ocijenili su svojim Zaključkom rad Općinskog štaba civilne zaštite kao jedan od najuspješnijih općinskih organa tokom rata.

U postratnom periodu, iz satava Ministarstva odbrane, od 01.10.1996. godine Odlukom o izmjenama i dopunama Odluke o obrazovanju općinskih organa uprave Štab civilne zaštite se obrazuje kao općinski organ. Formacija Štaba civilne zaštite broji 8 članova (tip III) od kojih su 5 po funkciji i 3 na profesionalnom radu.

U skladu sa zakonom o odbrani i pratećim propisima donesena su sva normativna akta Općinskog štaba civilne zaštite.

Neposredni rad Općinskog štaba civilne zaštite tokom godine odvija se po godišnjem programu rada koje Štab donosi krajem svake godine za narednu godinu, a koji usvaja Općinsko vijeće.

Težišne aktivnosti Štaba u posleratnom periodu, od 1996. godine, odvijale su se na sledećim zadacima:

- aktivnosti na izradi procjene ugroženosti teritorije općine od zaostalih minskoeksplozivnih sredstava,
- određivanje prioriteta deminiranja na pod-

ručju općine, praćenje i pružanje određene pomoći na čišćenju i deminiranju terena timovima za deminiranje, aktivno učešće u provođenju operacije «Žetva» - prikupljanje zaostalih minskoeksplozivnih sredstava,

- u sprovođenju mjera zaštite od poplava i klizišta u elementarnim nepogodama u 2001. godine na području općine,
- u rukovođenju i komandovanju akcijama gašenja na većim šumskim požarima na općini,
- uređenju zaštite životne okoline,
- sprovođenju preventivnih i operativnih ostalih mjera zaštite,
- ažuriranju i izradi planskih dokumenata civilne zaštite.

Štab civilne zaštite ima obostrano dobru saradnju sa svim subjektima na području općine i šire kao što su: BiH MAC, TUN tim, SFOR, i drugim.

Štab civilne zaštite je smješten u odgovarajuće poslovne prostorije i isti raspolaže odgovarajućim magacinskim prostorijama za smještaj materijalno-tehničkih sredstava, međutim i pored toga izražen je nedostatak opreme i sredstava za rad štaba i struktura civilne zaštite. Pored nabrojanih nedostataka probleme u radu Štaba civilne zaštite uzrokuju nedostaci pravne regulative koji regulišu oblast civilne zaštite i zaštite spašavanja.

Općinski štab Civilne zaštite Čelić

Općina Čelić prostire se na brežuljkastim i blago brdovitim područjima Majevičko-Posavskog kraja sjeverno istočne Bosne, nadmorske visine 140-711 m. Zahvata površinu od 132 km i broji oko 14.000 stanovnika. grniči se sa općinama Lopare, Srebrenik, Tuzla i Brčko-DC. Čini je nekoliko većih i manjih naselja. Administrativni, privredni i kulturni centar je Čelić, smješten na magistralnom putu Brčko – Tuzla na mjestu gdje se sastaju rijeke Gnjica i Šibošnica.

U periodu agreije na Bosnu i Hercegovinu 1992 – 1995. godine na području općine Čelić aktivno je djelovala Civilna zaštita organizirana preko Općinskog štaba civilne zaštite, mjesnih štabova, jedinica opće namjene i povjerenika civilne zaštite.

Tokom cijelog rata u civilnoj zaštiti angažovano je bilo oko 400 pripadnika, čija je starosna struktura bila 55-65. godina.

S obzirom da je nastala u ratu mnoge su se institucije osnivale i razvijale u složenim ratnim

uslovima, što je i slučaj sa Civilnom zaštitom koja je na jednoj strani morala izgrađivati svoju organizacionu strukturu i razvijati se, a istovremeno izvršavati vrlo složene i različite zadatke koji su joj Zakonom dati u nadležnost, ali i sve druge poslove koji su pred istu stavljeni u cilju što efikasnije odbrane ovih prostora.

Civilna zaštita općine Čelić sa svojim snagama i aktivnostima bila je prisutna u svim sferama društvenog života, pronašla svoje mjesto i ulogu u sistemu odbrane, te dala ogroman značaj odbrani općine i omogućila lakše preživljavanje civilnog stanovništva. a Armiji R BiH – 254 bb Čelić bila izvanredna logistička podrška u obavljanju pozadinskih poslova.

Uporedo sa izvršavanjem Zakonom propisanih zadataka i naredbi nadređenih organa nametao se i niz drugih zadataka i poslova koji su stavljeni pred civilnu zaštitu (izgradnja puteva, dalekovoda, vodovoda i drugih objekata), a nedostatak određenih javnih institucija te privrednih subjekata name-

tali su da Civilna zaštita svojim aktivnostima popuni i te praznine kako bi život u tim složenim uslovima mogao funkcionisati.

U vezi s tim ovom prilikom dajemo pregled najznačajnijih aktivnosti koje su bile od šireg društvenog karaktera čiji je neposredni učesnik, odnosno nosilac bila Civilna zaštita općine Čelić:

- asanacija terena – sahrana poginulih i umrlih
- popravka i održavanje puteva u funkciji
- prihvata i izgradnja izbjegličkih naselja
- izgradnja visokovoltnog dalekovoda Rahić – Čelić u dužini od 12 km
- učesništvo u izgradnji puta Velino Selo – Humci u dužini od 8 km.
- izgradnja zdravstvene ambulante u naselju Humci
- istovar i utovar svih vrsta roba koje su dopremene i otpremene sa ovih prostora
- izgradnja dalekovoda Čelić – Humci
- obezbjeđenje ogrevnog drveta za ugrožena lica i javne ustanove
- obnavljanje, odnosno pošumljavanje šumskog fonda
- adaptacija zdravstvenih objekata, škola i drugih objekata gdje su smješteni državni organi
- čišćenje i održavanje lokalnih puteva u zimskom periodu
- izrada rovova, osmatračnica, tranšea i drugih objekata za potrebe vojske
- učesništvo u proljetnoj i jesenjoj sjetvi
- učesništvo u žetvi i berbi poljoprivrednih proizvoda
- izrada rovovskih skloništa i zemunica za sklanjanje civilnog stanovništva

– provođenje svih drugih mjera zaštite i spasavanja ljudi i materijalnih dobara

Svim ovim aktivnostima rukovodio je i koordinirao Općinski štab civilne zaštite Čelić. Štab je također pratio i usmjeravao aktivnosti na sprovođenju mjera zaštite i spasavanja, naređivao upotrebu jedinica civilne zaštite i neposredno rukovodio akcijama zaštite i spasavanja u slučajevima kada su ratnim dejstvima izazvane teže posljedice po civilno stanovništvo i materijalna dobra.

Iz naprijed navedenih aktivnosti očito je da je Civilna zaštita općine Čelić tokom rata obavljala veliki dio poslova koji i nisu u nadležnosti Civilne zaštite, međutim ratna situacija i okolnosti u kojima je funkcionisala općina Čelić nalagali su dodatno angažovanje svih struktura sistema, tako i civilne zaštite, a sve u cilju što efikasnije odbrane ovih prostora.

U postratnom periodu Civilna zaštita općine Čelić vratila se svojoj osnovnoj dejlatnosti zaštite i spasavanja ljudi, materijalnih, kulturnih i drugih dobara od elementarnih nepogoda, tehničko-tehnoloških i drugih nesreća i opasnosti i posljedica rata.

Prirodne nepogode na području općine i kantona čiji smo svjedoci zadnjih godina od požara, poplava, snježnih padavina, klizišta, suša i niskih temperatura ali i nevjerovatno velike količine neeksplozivnih ubojnih sredstava i površine zemljišta kontaminirane minama bile su dio svakodnevnice u djelovanju i radu općinskog štaba civilne zaštite.

Općinski štab civilne zaštite Čelić obrazovan je prema tipu III Privremene okvirne lične i materijalne formacije štabova civilne zaštite općina i čine ga tri izvršioca na profesionalnom radu.

S lijeva na desno : Mirsad Džafić, načelnik OŠCZ, Suad Konjić, pomoćnik načelnika za operativne poslove, obuku i MTS i Enes Livadić, pomoćnik načelnika

Općinski štab Civilne zaštite Doboj Istok

Općina Doboj Istok se nalazi u sjevernom dijelu Bosne i Hercegovine, Tuzlanskom kantonu Federacije BiH. Površina općine je 40 kvadratnih kilometara, a dužine granica su 43,6 kilometara. Sa sjeverne i istočne strane graniči se sa općinom Gračanica, a sa južne i zapadne strane općinom Doboj u R.S. Općina je sa južne strane omeđena rijekom Sprečom dok sa zapadne strane polazi sa petog kilometra magistralnog puta Doboj – Tuzla, kroz M.Z. Stanić Rijeku u pravcu sjevera po važnijim kotama Komarevac – Hodžića Glavica – Mujanov mezar – Biljevine – Oblič.

Područje je sastavljeno od tri (3) reljefne i geografski izdvojene cjeline i to : nizijskog područja Sprečanskog polja sa nadmorskom visinom od 200 m, brdskog područja sa nadmorskom visinom od 200 – 500 metara i brdsko – planinskog područja sa nadmorskom visinom preko 500 metara.

Na poljoprivredno zemljište otpada 2640 ha a pod šumskim površinama se nalazi 1100 ha. Na cijelom području općine Doboj Istok vlada umjereno kontinentalna klima sa umjereno toplim ljetima i relativno povoljnim rasporedom padavina po godišnjim dobima.

Općinu Doboj Istok čini pet (5) mjesnih zajednica i to : Stanić Rijeka, Lukavica Rijeka, Kloktnica, Velika Brijesnica i Mala Brijesnica. Ukupan broj stanovnika na općini iznosi 11148 od čega je 10057 domicilno a 1091 su raseljena i prognana lica.

U oblasti privrede a prema obliku organizovanja na prostoru općine djeluje 100 preduzeća, 3 javna preduzeća, jedna zadruga i 102 samostalne radnje.

Ukupna broj zaposlenih na općini iznosi 1303 lica od čega je u privredi zaposleno 965 lica a u vanprivredi 338 lica. U oblasti obrazovanja na prostoru općine djeluju dvije osnovne i jedna srednja mješovita škola kao JU dječije obdanište. Ukupan broj učenika koji pohađa nastavu u osnovnim i srednjoj školi iznosi 1940 učenika. U okviru zdravstvene zaštite djeluje JZU Dom zdravlja Doboj Istok sa četiri područne ambulante i jednom privatnom ordinacijom.

Općinski štab civilne zaštite je formiran početkom 1992 godine kao nužna potreba u provodjenju mjera zaštite i spasavanja na zaštiti stanovništva i materijalnih dobara od ratnih razaranja. Do kraja 1996 godine Op.Š.CZ djeluje u okviru Ministarstva odbrane, Odjeljenje odbrane

Doboj Istok a od kraja 1996 godine a u skladu sa zakonom djeluje u okviru organa općine Doboj Istok kao posban stručno – operativni organ.

Općinski štab civilne zaštite Doboj Istok na osnovu Privremenih ličnih i materijalnih formacija koje je propisalo FMO BiH spada u TIP 3 kategorizacije općinskih štabova koje treba da čine tri profesionalna lica i pet lica po funkciji iz općinskih službi za upravu.

Trenutno OŠCZ je popunjen sa jednim licem u profesionalnom radnom odnosu Delić Sulejman, načelnik OŠCZ, i sa pet lica po funkciji. Mujkic Mustafa, komandant OŠCZ, Hadžić Halid, pomoćnik načelnika štaba, Avdaković Damir, pomoćnik načelnika štaba Vehabović Šefik, pomoćnik načelnika štaba i Hadžić Mediha, pomoćnik načelnika štaba.

Općinski štab civilne zaštite je smješten u Kloktnici u zgradi općine broj telefona 720-457, 720- 776 lokal 215 i 216.

Na osnovu Procjene ugroženosti teritorije općine od elementarnih nepogoda i nesreća širih razmjera, opasnosti koje bitno karakterišu i opterećuju stanovništvo općine u obavljanju osnovnih životnih potreba a što ujedno direktno utiče i određuje planske aktivnosti Općinskog štaba civilne zaštite su prije svega Zaštita od NUS-a, Zaštita od požara, Zaštita na vodi, Zaštita namirnica biljnog i životinjskog porijekla, Klizišta kao trenutno najdominantnije ali svakako i druge

Sulejman Deliç, načelnik OŠCZ Doboj Istok

mjere zaštite i spasavanja poput Zbrinjavanja ugroženih i postradalih, Ekologije, Prve medicinske pomoći i dr.

Ilustracije radi a na osnovu raspoloživih zvaničnih podataka ukupna rizična površina zagadjena minama na prostoru općine iznosi 818894 kvadratna metra ili oko 2% ukupne teritorije općine. Podatak da je u poslijeratnom periodu deminirano svega oko 1300 metara kvadratnih, da je evidentirano dvadeset devet (29) minoincidenata sa teškim posljedicama po stradale civile, da je tokom samo 2002 godine prikupljeno 2591 komada različitih neeksplozivnih ubojnih sredstava što nedvojbeno ukazuje da će navedena problematika još dugu niz godina bitno uticati na bezbjednost lokalnog stanovništva.

Nadalje na prostoru općine je registrirano ukupno 53 klizišta koja su oštetila oko 200.000 metara kvadratnih poljoprivrednog zemljišta više stambenih i pomoćnih objekata zatim objekata infrastrukture a trenutno je direktno ugroženo 43 stambena, 35 pomoćnih kao i 20-ak lokalnih puteva. Trajna sanacija klizišta zahtijeva izuzetno velika finansijska sredstva koja općina Doboj Istok realno neće moći obezbjediti u skoroj budućnosti iako je u dosadašnjem periodu uz velike napore uspjela izvršiti djelimičnu sanaciju klizišta (prioriteti) koja su direktno prijetila sigurnosti građana i materijalnih dobara. U rješavanje navedene problematike u narednom periodu

neophodna je svakako i pomoć Tuzlanskog kantona i Federacije BiH.

Općina Doboj Istok kao izrazito poljoprivredni kraj u njenom daljem razvoju sigurno negativan uticaj imaju vrlo česte poplave koje prouzrokuje rijeka Spreča i lokalni vodotoci koji u prosjeku plave između 300-500 ha najplodnijeg poljoprivrednog zemljišta, oštećuju stambene i pomoćne objekte kao i lokalnu infrastrukturu. Što hitnijom realizacijom projekata deminiranja Sprečkog polja i regulacijom korita rijeke Spreče stvorili bi se bezbjedniji uslovi za gradjanu i materijalna dobra ali i daleko povoljniji uslovi za radno privredjivanje i stjecanje dohodka.

Učestali požari na šumskim površinama i drugim objektima a istovremeno neriješeno pitanje organizovanosti protiv požarne zaštite na općini je jedno od pitanja kojem će u budućem periodu biti neophodno posvetiti daleko veću pažnju u organizacijskom smislu kao i pojačane aktivnosti svih nadležnih subjekata u provođenju preventivnih i operativnih mjera zaštite stanovništva i materijalnih dobara. Pojave zaraznih bolesti kod ljudi i životinja kao i nemaran odnos prema zaštiti životne sredine su pitanja kojima Op.Š.CZ posvećuje posebnu pažnju i iz razloga što ove mjere potencijalno mogu da predstavljaju veliku opasnost po zdravlje i ukupan kvalitet života ljudi.

Općinski štab Civilne zaštite Gračanica

Općina Gračanica se nalazi u sjeveroistočnom dijelu Bosne i Hercegovine, Tuzlanskom kantonu Federacije BiH. Prije 1992. godine površina općine je bila 387 km², a po potpisivanju Dejtonskog sporazuma je smanjena i ukupna površina iznosi 219,5 km², a dužina granice od 98,13 km. Graniči se sa istoka općinom Lukavac, sa sjevera općinom Gradačac i Modriča, sa sjeveroistoka općinom Srebrenik i sa zapada općinom Doboj - Istok. Prema popisu stanovništva iz 1991. godine u općini je živjelo 59050 stanovnika, a trenutno živi 55144 stanovnika.

Općina Gračanica kao značajan privredni, poduzetnički i kulturni centar sa razvijenom lakom industrijom, tekstilnom, obučarskom, drvnoj, poljoprivredno-prerađivačkoj, ali i teškoj industriji u vidu metalno prerađivačke proizvodnje i drugom proizvodnjom ima specifičnu ulogu u organizovanju i razvijanju civilne zaštite.

Polazeći od toga do početka agresije na

BiH Civilna zaštita razvijala se kao komponenta sistema općenarodne odbrane i društvene samozaštite bivše SFRJ u sastavu organa odbrane.

U periodu neposredne ratne opasnosti i rata nametnute su potrebe intezivnog i sveobuhvatnog angažovanja organa i jedinica CZ. U tom periodu organi i jedinice CZ najviše pažnje posvetili su:

- organizovanju, opremanju i obučavanju stanovništva i sastava CZ,
- pripremanju uslova za provođenje najaktivnijih mjera ZiS,
- provođenje mjera ZiS,
- saradnji sa organima i jedinicama Armije i Polije, organima vlasti i upravljanja, sa humanim i drugim organizacijama na planu provođenja preventivnih i operativnih mjera ZiS,
- razrješavanju statusnih pitanja i drugih aktivnosti.

Značajno je napomenuti da se u počet-

nom periodu agresije većina poslova i zadataka izvršavala putem organa civilne zaštite.

I pored poteškoća koje su se javile početkom rata zbog toga što Sekretarijat odbrane nije bio organizovan u skladu sa Uredbom o odbrani, maksimalnim angažovanjem svih pripadnika CZ urađeni su svi poslovi na planu zaštite i spašavanja od kojih ćemo pomenuti samo značajnije:

- u aprilu i maju 1992. godine organi i jedinice CZ izvršili su prilagođavanje, čišćenje i dezinfekciju jednog javnog skloništa, 30 većih i 6000 manjih podrumskih prostorija predviđenih za sklanjanje,
- u organizaciji OpŠCZ i angažovanjem sastava CZ i stanovništva osposobljeno je starih i izgrađeno novih oko 300 km puteva,
- već u maju 1992. godine izvršena je evakuacija stanovništva i MD sa ugroženih na manje ugrožena područja,
- u to vrijeme prihvaćeno je, zbrinuto ili dalje evakuisano oko 60.000 izbjeglica iz Sanskog Mosta, Kozarca, Doboja, Istočne Bosne i drugih mjesta.

Pored nabrojanih aktivnosti civilna zaštita je obavljala i poslove koji ne spadaju u nadležnost civilne zaštite, od kojih su najobimniji bili uređivanje položaja za odbranu i na tim zadacima utrošeno je oko 10.000 radnih dana. Ovi zadaci su obavljani po naređenjima tadašnjih organa vlasti.

U periodu 1992. do 1995. godine strukture civilne zaštite bile su angažovane na provođenju slijedećih mjera ZiS:

- sklanjanje ljudi, materijalnih, kulturnih i drugih dobara, uređeno je i održavano u funkciji sklonišnih mjesta za 55.200 ljudi po raznim osnovama.
- RHB zaštita - OpŠCZ je organizovao obuku stanovništva iz RHB zaštite, obukom je obuhvaćeno oko 8160 građana.
- PMP - u pružanju prve pomoći, prijevozu povrijeđenih i prikupljanju rezervi krvi angažovanje je 2257 pripadnika civilne zaštite.
- ZOP - u toku rata jedinice CZ bile su angažovane u gašenju 194 požara, a angažovano je 1103 pripadnika. Osim gašenja požara jedinica CZ za ZOP angažovane su i na snabdijevanju pitkom vodom Armije RBiH, stanovništva i izbjegličkih naselja.
- ZiS od ruševina - jedinice CZ u periodu rata bile su angažovane na saniranju i rasčišćavanju porušenih i oštećenih objekata, dalekovoda i druge infrastrukture kao i razmjenama poginulih vojnika, na ovim zadacima utrošeno je oko 240.000 radnih sati. Specijalizovane jedinice CZ angažovana je na izvlačenju tri poginule osobe iz ruševina.
- ZiS od NUS-a - općinska specijalizovana jedinica CZ za deaktiviranje i uništavanje NUS-a u o-

vom periodu uklonila je 1439 komada NUS-a od čega je 816 uskladišteno i 623 uništeno. Osim ovih zadataka pripadnici ove jedinice bili su angažovani na pre-gledu neispravnih sredstava u magacinima A RBiH.

Osim navedenih mjera ZiS jedinice CZ bile su angažovane i na provođenju svih drugih mjera ZiS za koje nemamo prostora da sve upišemo.

U toku rata civilna zaštita općine Gračanica imala je vrlo aktivnu i dobru saradnju sa A RBiH i Policijom. Od poslova koji su odrađeni za potrebe A RBiH i Policije nabrojat ćemo samo neke:

- iskopi tranšea, izgradnja zemunica, ukopavanje oružja i oruđa, uređivanje kasarni i komandnih mjesta, prikupljanje municije, prijevoz ratnog plijena i opreme, izvlačenje ranjenih i poginulih, prikupljanje posteljina, prikupljanje odjeće i obuće, prikupljanje vune i proizvoda od vune, šivenje uniformi, prikupljanje i izrada alata, prikupljanje i spremanje hrane, snabdijevanje vodom, obezbjeđenje ogreva, obezbjeđenje i punjenje vreća sa pijeskom i drugo. Na ovim poslovima angažovano je oko 25330 pripadnika CZ i utrošeno je oko 84746 radnih dana. Osim Armije RBiH i Policije civilna zaštita općine Gračanica imala je vrlo dobru saradnju i sa drugim organima, preduzećima i pravnim subjektima koji su bili u funkciji odbrane države od agresije.

Posebno se mora istaći da je OpŠCZ sve akte od Republičkog i Okružnog štaba CZ realizovao i u roku iste izvještavao.

U periodu od 1992. do kraja 1995. godine u strukture civilne zaštite općine Gračanica bilo je raspoređeno 3408 pripadnika, koji su vrlo uspješno obavljali sve naprijed navedeno i još mnogo toga što nismo uspjeli navesti.

Reorganizacijom Ministarstva odbrane 1996. godine OpŠCZ Gračanica je u skladu sa zakonom o odbrani FBiH obrazovan kao poseban stručno – operativni organ općine iz oblasti civilne zaštite koji za svoj rad odgovara Općinskom načelniku, a u pogledu rukovođenja, koordiniranja i usmjeravanja akcija zaštite i spašavanja podređen je KŠCZ.

Odlukom Općinskog Vijeća broj: 01-023-7-15/2000 od 18.04.2000. godine obrazovan je Općinski štab civilne zaštite, kao poseban stručno - operativni organ općine i data je saglasnost na Pravilnik o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji Štaba. Formacijski štab broji 11 članova od čega 6 profesionalno i 5 po funkciji.

Trenutno u Štabu radi 5 profesionalno zaposlenih i 4 člana štaba po funkciji.

U skladu sa Procjenom ugroženosti i povredivosti, te procjene potreba i mogućnosti na području općine Gračanica organizovane su i popunjene slijedeće strukture civilne zaštite:

- OpŠCZ, 6 općinskih specijalizovanih jedinica, 18 štabova CZ u MZ-ama, 208 povjerenika u MZ-ama, 18 vodova i 9 samostalnih odjeljenja CZ ON, i 2 samostalna odjeljenja specijalizovane namjene. Popunjenost struktura civilne zaštite na području općine je 95 %.

U poslije ratnom periodu aktivnosti štaba bile su usmjerene na slijedeće aktivnosti:

organizaciono - normativna akta, planiranje i djelokrug Štaba

popuna i opremanje struktura CZ

realizacija akata i naredbi od strane KŠCZ i FUCZ saradnja štaba sa drugim organima, službama, preduzećima i drugim pravnim licima

mjere zaštite i spašavanja

U pomenutom periodu Štab je održao 65 sjednica na kojima je razmatrana problematika iz oblasti civilne zaštite, redovno su ažurirani planovi zaštite i spašavanja.

Realizovano je 1043 predmeta (akti, naredbe, izvještaji i drugo). U svom radu OpŠCZ redovno saraduje sa svim organima, organizacijama, ustanovama i drugim pravnim i fizičkim licima koji su od značaja za provođenje mjera ZiS.

U poslije ratnom periodu Štab je najviše aktivnosti imao u provođenju mjera ZiS: od NUS-a, ZOP, PMP, ZiS životinja, evakuacije i zbrinjavanja stanovništva i materijalnih dobara, zaštita od poplava, zaštite okoline i zaštita od prirodnih i drugih nesreća.

U provođenju mjera ZiS od NUS-a Štab CZ redovno putem Radio Gračanice vrši edukaciju stanovništva, priprema i distribuira razna obavještenja, upozorenja, mape sa označenim rizičnim površinama, učestvuje u operacijama "Žetva", vrši prikupljanje, preuzimanje,

skladištenje i predaju NUS-a. Priprema i dostavlja MAC-u i Agenciji za deminiranje prijedloge projekata obilježavanja i deminiranja rizičnih površina i drugo.

U poslije ratnom periodu Štab je prikupio 49841 komada NUS-a i 93,6 kg eksploziva. Sva

S lijeva na desno : Čeljo Nedim, pomoćnik načelnika za mjere ZiS, Mulajusufović Ferida, administrativno lice u štabu, Zejnilagić Amir, šef službe član po funkciji, Kamarić Tajib, komandant OŠCZ, po funkciji, Baraković Amir, član po funkciji, Kulić Senad, pomoćnik načelnika za mjere ZiS, Junuzović Ekrem, pomoćnik načelnika za operat. poslove, obuku i MTS, Bajić Mustafa, načelnik OŠCZ, Junuzović Jasmin, član po funkciji (nije na slici)

prikupljena sredstva su predata jedinicama SFOR-a i predstavnicima TUN tima.

Štab CZ je sa OOCK redovno učestvovao u planiranju, organizovanju i provođenju akcija dobrovoljnog darivanja krvi. Redovno se prati stanje sa kretanjem epidemija i zaraznih bolesti u saradnji sa HES-om Doma zdravlja Gračanica.

Područje općine Gračanica je u poslije ratnom periodu bilo nekoliko puta izloženo dejstvu različitih elementarnih nepogoda, a najviše štete su izazvale kišne padavine (poplave) te klizišta i šumski požari. U organizovanju i provođenju mjera zaštite i spašavanja od ovih nepogoda OpŠCZ je

imao najvažniju ulogu.

Osim problema neriješenog statusa pripadnika CZ u toku rata ostali problemi sa kojima se sreće štab su u obavljanju svojih zadataka su uglavnom materijalne prirode:

- slaba materijalna opremljenost štabova i jedinica CZ

- nedostatak sredstava za saniranje posljedica elementarnih nepogoda

- sporo deminiranje miniranih površina na području općine kao i realizacija projekata trajnog obilježavanja rizičnih površina od mina.

Općinski štab Civilne zaštite Gradačac

Teritorija općine Gradačac smještena je u sjeveroistočnom dijelu BiH na brežuljkastim obroncima planina Trebave i Majevice, dok jedan manji dio zahvata južne rubove posavske ravnice. Ukupna površina općine iznosi 218 km². Prije rata površina općine iznosila je 420 km². Dejtonskim sporazumom oko 50 % teritorije dodijeljeno je Republici Srpskoj (Općina Pelagićevo).

Prema popisu iz 1991.godine općina je imala 56.378 stanovnika (hrvata 15,1 %, Bošnjaka 60,2 %, Srba 19,8 %, Jugoslavena 2,5 % i ostali 2,4 %). Prema procjeni Zavoda za statistiku FBiH na općini trenutno živi oko 44.000 stanovnika (Bošnjaci 94,00 %, Hrvati 4,00 %, Srbi 2,00 %). Raseljenih i izbjeglih lica od oko 7.000 lica registrovanih 1996.godine. trenutno je na području općine smješteno oko 3.000 lica.

Do početka agresije na našu zemlju OŠCZ (profesionalni dio) je djelovao u sklopu OSNO Gradačac. Proglašenjem neposredne ratne opasnosti (a na osnovu tada važećeg Zakona o odbrani) u aprilu 1992.godine OpŠCZ je, kao samostalan stručno-operativni organ, izašao na izmještenu lokaciju i otpočeo sa aktivnostima na zaštitu ljudi i materijalnih dobara.

Kao jednu od najznačajnijih aktivnosti civilne zaštite provedenih u ratu na općini Gradačac moramo istaći dvije evakuacije (juli i oktobar 1992.godine) koje su izvršene na osnovu naredbi Ratnog Predsjedništva općine i K-de 107. Brigade, iz mjesnih zajednica uz samu liniju odbrane i iz gradskih mjesnih zajednica kada je evakuisano preko 10 000 sugrađana u unutrašnjost općine i u općine TK (Srebrenik, Tuzla, Gračanica i dr.).Zahvaljujući ovoj aktivnosti broj

civilnih žrtava na općini je bio minimalan u odnosu na intenzitet ratnih dejstava.

Ovdje moramo istaći i izuzetan doprinos i specijalizovanih jedinica civilne zaštite: DNUS, za zaštitu od požara, građevinske, PMP, za zaštitu životinja i namirnica životinjskog porijekla, kao i povjerenika i pripadnika jedinica opšte namjene po mjesnim zajednicama.

Sadašnja organizacija civilne zaštite na općini Gradačac i ukupan broj raspoređenih pripadnika u štabove, jedinice i na dužnosti povjerenika civilne zaštite, zasnovana je na okvirnim Privremenim ličnim i materijalnim formacijama iz 1994.godine, osim OŠCZ Gradačac čija je organizacija regulisana Zakonom o odbrani FBiH (" Službene novine FBiH ", broj 15/96).

OŠCZ Gradačac od 1997.godine je popunjen sa 2 profesionalna radnika od 6 koliko je predviđeno Privremenim ličnim i materijalnim formacijama, to su:

Sendić Isam, načelnik OŠCZ, VSS, na poslovima civilne zaštite radi od 1991.godine;

Ćatić Muhamed, pom. načelnika OŠCZ za operativne poslove, obuku i MTS, na poslovima civilne zaštite radi od 1978.godine.

Osim 2 profesionalna radnika, sastav OŠCZ Gradačac čini i 5 članova po funkciji.

K-dant OŠCZ Gradačac je Šefik Šibonjić, Šef Službe za socijalnu zaštitu i raseljena lica.

U ostalim strukturama civilne zaštite (štab CZ MZ, jedinice civilne zaštite opće i specijalizovane namjene i povjerenici civilne zaštite) raspoređena su 1142 obveznika.

Kao što je poznato mjere zaštite i spašavanja, kao jedan od elemenata civilne zaštite, imaju izuzetan značaj za preventivnu i operativnu zaštitu

ljudi i materijalnih dobara od ratnih dejstava, elementarnih nepogoda i sl.

Od 17 mjera propisanih Zakonom o odbrani FBiH (" Službene novine FBiH " , br. 15/96) na području općine Gradačac najznačajnije aktivnosti, u poslijeratnom periodu provodene su u oblasti evakuacije i zbrinjavanja ugroženih i nastradalih, zaštita i spasavanje od požara, zaštita i spasavanje od NUS-a, asanacije terena i zaštite okoline.

Područje općine Gradačac u periodu od 1996.godine do danas bilo je zahvaćeno sljedećim elementarnim nepogodama:

- 1999/2000 – sniježne padavine,
2000.godina – požari (zahvaćeno područje od 579 ha), procijenjene štete 4.247.241 KM.

- 2001.godina – poplave , procijenjena šteta na 4.081 286 KM.

- 1996. – 2002.godina – klizišta (na općini registrovano ukupno 140 klizišta).

U navedenim elementarnim nepogodama OpšćZ Gradačac je aktivno učestvovao kako predlaganjem i provođenjem preventivnih mjera, tako i operativnim aktivnostima.

Jedna od posebnih mjera, za koju se može reći da je izuzetno aktuelna, početkom ratnih dejstava na području naše države, pa i općine Gradačac, jeste zaštita i spasavanje od NUS-a.

Samo u toku 2002.godine primljeno je ukupno 96 dojava od građana, a prikupljeno je od strane " A " TUN tima ukupno 610 komada raznog NUS-a.

Osim navedenog OŠCZ Gradačac ima ogromnu ulogu u evidentiranju minskih polja na području općine, pripremi i predlaganju projekata deminiranja, a ovih dana su aktuelne i pripremne aktivnosti na obilježavanju minskih polja, a pod patronatom kantonalne Agencije za deminiranje TK. Samo radi informacije na općini Gradačac, prema Elaboratu sistematskog izviđanja BHMACA, rizična površina od MES-a iznosi oko 16 miliona m² (odnosno 7,38 % površine općine).

Na području općine Gradačac od 1996. – 2002.godine od MES-a i NUS-a poginulo je 18 a ranjeno 24

Nedostatak adekvatnih zakonskih propisa iz oblasti civilne zaštite u ratu i sve do danas umnogome je uticalo na značajno minimiziranje uloge i značaja civilne zaštite. Ovo ističemo zbog toga što:

- pripadnici civilne zaštite nemaju regulisano vrijeme provedeno u ratu;

- umrli, poginuli i ranjeni pripadnici civilne zaštite se tretiraju kao civilne žrtve rata, što je po nama krajnje apsurdno;

- mada su određeni tipovi štabova kao i potreban broj profesionalnih radnika u stvarnosti situacija je drugačija (sadašnji raspon zaposlenih u OŠCZ u općinama TK se kreće od 2-7);

- obučavanje i opremanje CZ se skoro uopšte ne vrši ili se vrši u simboličnom obimu.

Ovo su problemi koji značajno utiču na rad OŠCZ.

S lijeva na desno : Čatić Muhamed, pomoćnik načelnika za operativne poslove, obuku i MTS, Šefik Šibonjić, komandant OŠCZ po funkciji i Isam Sendić, načelnik OŠCZ

PRIZNANJA

Priznanje u pravim rukama

Načelniku OŠCZ za dan općine Kalesija dodijeljeno najveće općinsko priznanje

U općini Kalesija je za Dan općine 23.5.2003. godine izvršena podjela općinskih priznanja istaknutim pojedincima i organizacijama za poseban doprinos u razvoju i afirmiranju općine.

Najveće općinsko priznanje Medalju sa zlatnim grbom tom prigodom dodijeljeno je i gospodinu Safetu

Fazliću, načelniku Općinskog štaba civilne zaštite Kalesija.

Gospodin Fazlić je od svog rođenja svim svojim bićem vezan za svoju općinu.

Rođen je u Miljanovcima u Kalesiji gdje je završio osnovnu školu, Srednju poljoprivrednu školu završava u Bijeljini a Pedagošku akademiju u Tuzli.

Kao nastavnik Hemije i Biologije radi u Osnovnoj školi Tojšići, a nastavlja u osnovnoj školi u Vukovijama gdje je jedno vrijeme bio i vršioc dužnosti di-

rektora.

Od 1975. godine radi u OŠCZ Kalesija a zatim kao sekretar Sekretarijata za narodnu odbranu.

Dva mandata obavlja funkciju predsjednika općinskog Vijeća sindikata kao i predsjednika Konferencije SSRN općine Kalesija.

Od 1988 godine je na mjestu načelnika OŠCZ.

Njegovim dolaskom u OŠCZ unaprijeđeni su svi vidovi provedbe mjera zaštite i spasavanja i brige o sigurnosti građana. Izvanredan je ratni i poratni doprinos gospodina Fazlića i organa na čijem čelu je nositelj svih aktivnosti i primjer koji se slijedi.

Gospodin Fazlić je u svim sredinama gdje je radio za svoj rad dobio visoke ocjene i priznanja.

Medalja sa zlatnim, grbom koju je dobio za Dan općine Kalesija je, kako je istakao poslije dodjele priznanja, priznanje ne samo njemu nego i njegovim suradnicima u civilnoj zaštiti i svima koji se bore da građanima osiguraju lijepo i sigurno okruženje.

Čestitamo gospodinu Fazliću na dobivenom priznanju uz želju da ono bude podstrek za daljnji rad.

MIROVINA

Zaslužena mirovina

Poslije 40 godina rada gospodin Esad Zubanović otišao u mirovinu

Po navršenu 65 godina života i 40 godine efektivnog radnog staža, Zubanović Esad – pomoćnik načelnika za operativne poslove u KŠCZ Tuzla, po sili zakona je sa 31. martom 2003. godine otišao u mirovinu.

Rođen 02. marta 1938. godine u Tuzli završio je u rodnom gradu osnovnu školu i Višu realnu gimnaziju 1956. godine. Diplomirao je 1961. godine na Poljoprivrednom fakultetu u Novom Sadu.

Prvih 10 godina rada, uz odsluženje vojnog roka u međuvremenu, proveo je na poslovima neposredne poljoprivredne proizvodnje i plansko-razvojnih poslova u poljoprivredi u Vojvodini i u Tuzli, a narednih 10 godina u Skupštini općine Tuzla na poslovima agroekonomije i kao direktor uprave prihoda. Slijedećih deset godina proveo je na dužnosti sekretara Međuopštinske zajednice za cijene Tuzla, koja je pokrivala područje 19 općina Sjeveroistočne Bosne.

Od početka 1991. godine radi na višim stručnim poslovima u Republičkom sekretarijatu narodne odbrane – Odjeljenje u Tuzli, odnosno Okružnom sekretarijatu odbrane Tuzla do kraja septembra 1996. godine, a od oktobra 1996. godine do odlaska u mirovinu u štabu civilne zaštite Tuzlanskog kantona.

Po potrebi službe, još kao radnik Ministarstva odbrane od 24. juna 1994. godine prelazi na dužnost člana Okružnog štaba CZ Tuzla, a od transformacije Okružnog u Kantonalni štaba CZ Tuzla je bio na dužnosti pomoćnika načelnika za operativne poslove, obavljajući uz to i poslove Pomoćnika načelnika za određene mjere zaštite i spasavanja.

Prema njegovoj izjavi rad u malom ali homogenom kolektivu Kantonalnog štaba Civilne zaštite Tuzlanskog kantona, a posebno saradnja sa općinskim štabovima CZ našeg kantona, ostaće mu u prijatnom sjećanju.

Sigurno da je odlazak gospodina Zubanovića u zasluženu mirovinu veliki gubitak za KŠCZ i Civilnu zaštitu Tuzlanskog kantona u cjelini jer je on svojim dugogodišnjim radom dao izvanredan doprinos razvoju civilne zaštite i za sebe ostavio neizbrisive tragove.

Sigurno da je odlazak gospodina Zubanovića u zasluženu mirovinu veliki gubitak za KŠCZ i Civilnu zaštitu Tuzlanskog kantona u cjelini jer je on svojim dugogodišnjim radom dao izvanredan doprinos razvoju civilne zaštite i za sebe ostavio neizbrisive tragove.

MIROVINA

Ratnik tihe naravi

Zbog problema sa zdravljem Fahrudin Avdičević načelnik OŠCZ Teočak otišao u prijevremenu mirovinu

Civilna zaštita Tuzlanskog kantona poslije tragičnog odlaska gospodina Harisa Hadžića krajem 2002. godine sa 31.3.2003. godine oslabljena je za još dva veoma važna i zaslužna člana.

Pored gospodina Esada Zubanovića koji je po sili zakona ispunivši oba uvjeta otišao u mirovinu istog dana svoj radni angažman završio je i gospodin Fahrudin Avdičević, načelnik OŠCZ Teočak ali zbog zdravstvenih problema.

Fahrudin Avdičević je rođen 29.8.1966. godine u Teočaku u višečlanoj obitelji. Po završetku srednje škole napušta zavičaj zbog posla koji nalazi u «27. jul» u Sarajevu.

Rat ga vraća u zavičaj u kojem se kao dobrovoljac uključuje u odbranu Teočaka kao

jedan od najistaknutijih boraca.

U borbama koje su vođene na području Teočaka više puta biva ranjavan.

Obavljao je niz odgovornih dužnosti a najodgovornija je svakako dužnost Načelnika operative u 255. Slavnoj bb «Hajrudin Mešić».

Za iskazanu hrabrost i ratni doprinos, od strane Komande 2. korpusa dobio je više nagrada a od Štaba Vrhovne komande Armije BiH i najviše ratno priznanje «Zlatni Ljiljan».

Po završetku rata napušta vojsku i odlukom općinskog načelnika i dobivenu suglasnost Federalnog ministarstva odbrane preuzima poslove Načelnika općinskog štaba civilne zaštite na općini Teočak krajem 1996. godine.

U proteklih 6 i pol godina gospodin Avdičević je ostavio neizbrisive tragove u civilnoj zaštiti općine Teočak i Tuzlanskog kantona.

Ratno iskustvo, radnu energiju i entuzijazam ugradio je u aktivnosti OŠCZ koji je na području općine Teočak bio najznačajniji subjekat brige o stanovništvu, njihovoj imovini i zaštiti okoliša ali i u mnogim drugim segmentima života i rada. Pod njegovim rukovodstvom OŠCZ je dao izvanredan doprinos posebno na aktivnostima prikupljanja i uništavanja neeksplozivnih ubojitih sredstava i čišćenju područja općine Teočak od mina.

Kao općinski vijećnik cijelo vrijeme značajno je doprinio stabiliziranju stanja i ekonomskog oporavka svoje općine.

Nažalost zbog zdravstvenih problema od ratnih ranjavanja veliki ratnik ali i tihi, staloženi, odgovorni i vrijedni Fahrudin sa 31.3.2003. godine završio je svoj radni angažman.

Želimo mu uspješan angažman kao općinskog vijećnika, dobro zdravlje, dug život i da dočeka da svoje dvoje maloljetne djece izvede na pravi put.

Haris (Nurija) Hadžić
12.10.1966. – 23.11.2002. godine

Rođen je 12.10.1966. godine u Zenici. Osnovnu školu i srednju Medicinsku školu završava u Tuzli gdje su mu roditelji preselili.

Iako je završio medicinsku školu, Haris se ne pronalazi u tom pozivu i ne usmjerava za zvanje liječnika. Njegov otac Nurija koji je bio veoma uspješan pravnik i autoritet među građanima Tuzle vjerovatno budi u njemu želju da i on nastavi tim putem.

Rat usporava ostvarenje toga cilja ali ipak 1966. godine Haris ostvaruje svoju želju da nastavi očevim putem, kojeg je u međuvremenu izgubio, i diplomira na Pravnom fakultetu u Sarajevu.

Tu se i završava njegov ratni odnosno vojni angažman gdje je proveo vrijeme od 1992.- do 1996. godine.

Stalni radni angažman nalazi u Kantonalnom štabu civilne zaštite gdje radi kao pomoćnik načelnika za mjere zaštite i spasa-

vanja od 01.12.1996. godine. Na žalost iznenadna smrt 23.11.2002. godine, prekida njegov put i on nas zauvijek napušta.

Obavljajući odgovorno, savjesno i stručno povjerene mu poslove Haris je nastojao i uspjevao sa svima ostvariti poslovni, radni ali i topli ljudski i prijateljski odnos pa je njegov iznenadni odlazak istinski gubitak za sve one sa kojima je radio i surađivao.

Njegovom malom sinu Kajsu, koji je bio svjedokom njegovog tragičnog odlaska, nitko nemože umanjiti bol i tugu zbog gubitka oca ali ni ponos da ga je imao i zadovoljstvo da nastavlja živjeti i u njegovo ime.

Svi mi koji smo ga pozivali sačuvati ćemo njegov lik u svojim uspomenama ispunjeni tugom što smo ga izgubili ali i zadovoljstvom što smo imali priliku raditi i zajedno prolaziti opušteno i odgovorne trenutke brige o sigurnosti građana Tuzlanskog kantona.

VAŽNE ADRESE I TELEFONI

Organ	Odgovorna lica	Telefon	Fax
Federalna uprava civilne zaštite Sarajevo	Direktor, Alija Tihć Zamjenik direktora, Stanko Slišković	033/214-203 033/214-203	033/664-620
Kantonalni štab civilne zaštite Tuzla	Komandant, Zdenko Tadić Načelnik, Nuriya Porobić	252 076 251 184	282 301
Općinski štab CZ Banovići	Komandant, Kasim Avdić Načelnik, Omer Kasumović	874 201 875 246	876 302 875 985
Općinski štab CZ Čelić	Komandant, Sead Muminović Načelnik, Mirsad Džafić	663 461 663 098	663 461 663 098
Općinski štab CZ Doboj Istok	Komandant, Mustafa Mujkić Načelnik, Sulejman Delić	720 457 720 776	780 028
Općinski štab CZ Gračanica	Komandant, Tajib Kamarić Načelnik, Mustafa Bajić	702 011 787 729	702 011 787 729
Općinski štab CZ Gradačac	Komandant, Šefik Šibonjić Načelnik, Isam Sendić	817 463 817 302	817 156 817 302
Općinski štab CZ Kalesija	Komandant, Ismet Mešić Načelnik, Safet Fazlić	631 098 631 274	631 259 631 274
Općinski štab CZ Kladanj	Komandant, Sead Imamović Načelnik, Ervina Avdibegović	621 645 621 645	641 695 621 591
Općinski štab CZ Lukavac	Komandant, Seudin Hodžić Načelnik, Amir Sejdinović	566 554 572 235	566 553 572 235
Općinski štab CZ Sapna	Komandant, Ismet Omerović Načelnik, Avdo Dedić	597 108 597 007	597 123 597 007
Općinski štab CZ Srebrenik	Komandant, Sejfudin Okić Načelnik, Bajro Imširović	640 204 640 766	640 204 641222
Općinski štab CZ Teočak	Komandant, Senija Bubić Načelnik, Fahrudin Avdičević	755 318 755 903	755 319
Općinski štab CZ Tuzla	Komandant, Zdravko Đuranović Načelnik, Zumra Grabčanović	252 587 250 570	250 151 252 569
Općinski štab CZ Živinice	Komandant, Omer Kupusović Načelnik, Zdenko Mišić	775 511 774 496	772 125
